

Gminny Program Rewitalizacji
Gminy Baborów
na lata 2023-2033

PROGNOZA

ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO

Dokument został opracowany przez mgr inż. Adriannę Siekierkę

Spis treści

1.	Przedmiot i zakres opracowania	4
2.	Cel i zakres merytoryczny opracowania	5
3.	Zakres prognozy.....	6
4.	Metody pracy i materiały źródłowe	8
5.	Opis GPR Gminy Baborów na lata 2023-2033.....	9
5.1.	Przedmiot i podmiot	9
5.2.	Komplementarność z innymi dokumentami.....	10
	Komplementarność z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej	12
	Opis powiązań GPR z dokumentami w skali mikro	15
	Zgodność z prawem wodnym.....	18
5.3.	Wizja	21
5.4.	Cele rewitalizacji	22
5.5.	Planowane przedsięwzięcia	24
6.	Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji	25
6.1.	Charakterystyka Gminy Baborów	25
6.2.	Istniejący stan środowiska	27
6.2.1.	Jakość powietrza	27
6.2.2.	Zagrożenie hałasem.....	39
6.2.3.	Pola elektromagnetyczne	42
6.2.4.	Gleby	42
6.2.5.	Wody	45
6.2.6.	Gospodarka wodno-ściekowa	67
6.2.7.	Zasoby przyrodnicze	71
6.3.	Istniejące problemy ochrony środowiska	83
7.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym ...	84
8.	Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu.....	92
9.	Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko.....	104
9.1.	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody.....	105
9.2.	Korytarze ekologiczne.....	107
9.3.	Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	108
9.4.	Ludzie.....	111
9.5.	Powietrze atmosferyczne	112
9.6.	Klimat.....	112
9.7.	Zabytki oraz dobra materialne	114
9.8.	Zasoby naturalne	115
9.9.	Wody	116
9.10.	Krajobraz i powierzchnia ziemi	121
9.11.	Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	122
9.12.	Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawania odpadów	123
9.13.	Ryzyko wystąpienia poważnej awarii	123
10.	Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	125
11.	Propozycja działań alternatywnych.....	130
12.	Potencjalne oddziaływanie transgraniczne	131
13.	Monitoring, ewaluacja i aktualizacja	132
14.	Podsumowanie i wnioski	136
15.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	137
16.	Zestawienie tabel i rysunków	142

1. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Zgodnie z zapisami artykułów 46 Ustawy OOS, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty następujących dokumentów strategicznych:

1. planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Zgodnie z artykułem 47 Ustawy OOS przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 Ustawy OOS, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione powyżej, jeżeli wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Projekt *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033* wpisuje się w powyższy katalog dokumentów.

2. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

3. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

1. informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
2. informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
3. propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
4. informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
5. streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa, analizuje i ocenia:

1. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
2. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
5. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
  - różnorodność biologiczną,
  - ludzi,
  - zwierzęta,
  - rośliny,
  - wodę,
  - powietrze,
  - powierzchnię ziemi,

- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

1. rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarowych form ochrony przyrody;
2. rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Opolu (pismo znak: WOOŚ.411.4.3.2025.PM z dnia 03 marca 2025 r.) oraz z Opolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektoratem Sanitarnym w Opolu (pismo znak: NZ.9022.1.180.2025.JG z dnia 21 października 2025 r.).

4. Metody pracy i materiały źródłowe

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

5. Opis GPR Gminy Baborów na lata 2023-2033

5.1. Przedmiot i podmiot

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 (dalej GPR, Program) to dokument wyznaczający cele i kierunki działań w długookresowej perspektywie. Jednocześnie GPR umożliwia realizację kompleksowych, zintegrowanych i skoncentrowanych terytorialnie przedsięwzięć rewitalizacyjnych na rzecz lokalnej społeczności, gospodarki, ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju.

Według ustawy o rewitalizacji oraz ustawy o samorządzie gminnym - przygotowanie, koordynowanie oraz tworzenie warunków do przeprowadzenia rewitalizacji znajdują się w zadaniach własnych gminy Baborów. Proces rewitalizacji jest nieodłącznie związany z zaspokajaniem potrzeb zbiorowych wspólnoty co również należy do obowiązków gminy. Oznacza to, że podstawą dla wszystkich zadań zawartych w GPR i realizowanych przez gminę Baborów, powinny być potrzeby zbiorowe mieszkańców.

Przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 zostało poprzedzone podjęciem Uchwały NR III/39/24 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Baborów. Następnie podjęcie Uchwały nr IV/47/24 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia 29 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 potwierdziło rozpoczęcie prac nad dokumentem GPR.

Na terenie gminy Baborów prowadzony był już proces rewitalizacji poprzez Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Baborów na lata 2016-2023, który przyjęto uchwałą NR XXIII/229/16 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia 28 września 2016 r. Jednak w związku ze zmianami przepisów oraz pojawiającą się szansą na kontynuowanie rewitalizacji w Baborowie — w oparciu o dostępne środki zewnętrzne w perspektywie finansowej 2021-2027, podjęto decyzję o kontynuacji polityki rozwojowej opartej o rewitalizację. Ma to niezwykle istotne znaczenie nie tylko ze względu na wymiar lokalny, ale i w kontekście przedsięwzięć, które-będą następstwem działań podjętych we wcześniejszych latach.

5.2. Komplementarność z innymi dokumentami

Gminny Program Rewitalizacji to dokument planujący rozwój jednostki samorządu terytorialnego w obszarze: społecznym, gospodarczym, przestrzenno-infrastrukturalnym oraz środowiskowym. Niniejszy dokument jest spójny z celami i kierunkami działań przedstawionymi w dokumentach strategicznych w skali makro (na poziomie krajowym), zaprezentowanych poniżej w ujęciu tabelarycznym.

Tabela 1. Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowymi
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) [SOR]
<p>Przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. SOR jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. oraz obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r. Zgodnie z zapisami Strategii efektem jej realizacji w perspektywie długookresowej dla obywateli będzie: <i>wzrost ich dochodów oraz poprawa jakości życia, rozumiana jako stworzenie przyjaznych warunków bytowych, przede wszystkim dla rodzin; zapewnienie odpowiedniej jakości edukacji i szkoleń, podwyższających kwalifikacje i kompetencje obywateli; wzrost zatrudnienia i lepsze jakościowo miejsca pracy; poprawa dostępu do infrastruktury; zapewnienie odpowiedniej opieki medycznej, poprawiającej zdrowotność obywateli; satysfakcjonującego stanu środowiska oraz poczucia bezpieczeństwa</i>. Dążenie do osiągnięcia tego celu, odbywać się będzie poprzez skoncentrowanie działań o charakterze prawnym, instytucjonalnym i inwestycyjnym w trzech celach strategicznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną; 2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony; 3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu. <p>Gminny Program Rewitalizacji będzie realizował przede wszystkim 2 cel szczegółowy Strategii oraz pośrednio 3. Natomiast jego kierunki działania nie kolidują z pozostałymi z założeniami dokumentu krajowego.</p>
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 [KSRR 2030]
<p>Strategia ta, to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Stanowi zbiór wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Głównym celem Strategii jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego kraju, co stworzy warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel główny realizowany jest poprzez cele strategiczne:</p> <p>Cel 1 Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym</p> <p>Cel 2 Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych</p> <p>Cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie</p>

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowymi

Gminny Program Rewitalizacji będzie realizował przede wszystkim Cel 1 Strategii, a jego działania są zgodne z pozostałymi celami strategicznymi.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności [KPO]

Głównym celem tego dokumentu programowego jest odbudowa potencjału rozwojowego osłabionego kryzysem wywołanym pandemią COVID-19 oraz wsparcie gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższej perspektywie czasowej. KPO stanowi podstawę do ubiegania się o wsparcie z europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Do realizacji misji dokumentu przyczyni się realizacja sześciu komponentów oraz działań, stanowiących obszary koncentracji reform i inwestycji:

1. Odporność i konkurencyjność gospodarki;
2. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności;
3. Transformacja cyfrowa;
4. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia;
5. Zielona, inteligentna mobilność;
6. Poprawa jakości instytucji i warunków realizacji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Gminny Program Rewitalizacji będzie realizował pośrednio cele 1, 5 oraz 6 KPO, a zaplanowanie kierunki działania nie kolidują z pozostałymi celami.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 (SRKL)

Celem głównym tego dokumentu strategicznego jest wzrost kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. W dokumencie uwzględniono również zapobieganie zjawiskom takim jak: bezrobocie, bieda, nierówności dochodowe, wykluczenie społeczne i wykluczenie cyfrowe oraz osłabienie społeczeństwa obywatelskiego, które zagrażają spójności społecznej w Polsce. Wyznaczono cztery cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych;

Cel szczegółowy 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej;

Cel szczegółowy 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy;

Cel szczegółowy 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Gminny Program Rewitalizacji będzie realizował przede wszystkim Cel 3 oraz 4 Strategii, a jego działania nie będą kolidować z pozostałymi celami strategicznymi.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 (SRKS2030)

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) stanowi kontynuację i aktualizację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 i jest jednym z instrumentów realizacji Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Celem głównym Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków, który odnosi się do zagadnień jednego z obszarów wpływających na osiągnięcie celów SOR: Kapitał ludzki i społeczny. Jest on również powiązany z realizacją działań wskazanych w poszczególnych obszarach Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Cel główny SRKS2030 doprecyzowują trzy cele szczegółowe:

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowymi

- Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne;
- Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich;
- Cel szczegółowy 3: Zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego i kreatywnego dla rozwoju.

Gminny Program Rewitalizacji będzie realizował wszystkie Cele Strategii, a jego działania będą zgodne z założeniami dokumentu strategicznego.

źródło: Opracowanie własne

Komplementarność z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej

W poniższej tabeli zaprezentowano zgodność (komplementarność) Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej (na poziomie województwa) i w skali ponadlokalnej (na poziomie powiatu). Spójność założeń GPR z tymi dokumentami jest kluczowa ze względu na odpowiednie przygotowywanie programu wydatkowania środków dla samorządów terytorialnych w ramach funduszy europejskich, których główna część przypada na program regionalny.

Tabela 2. Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym

Komplementarność z dokumentami na poziomie województwa

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego – Opolskie 2030

Dokument został przyjęty Uchwałą nr XXXIV/355/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 4 października 2021 r. Strategia stanowi, że Opolskie w 2030 roku to region cenionej jakości życia wynikającej z unikalnego i uniwersalnego łączenia różnorodności: dynamiki i równowagi, nowoczesności i tradycji oraz otwartości i integracji. Komfort życia w Opolskim zwiększa się za sprawą zintegrowanych działań rewitalizacyjnych na rzecz lokalnych społeczności przywracających do życia obszary kryzysowe. Samorzady gminne, przy wsparciu władz regionalnych, realizują kompleksowe programy rewitalizacji obejmujące interwencje na obszarach koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Cel strategiczny1: Człowiek i relacje – Mieszkańcy gotowi na wyzwania i tworzący otwartą wspólnotę.

Cele operacyjne:

- Trwałe więzi społeczne;
- Wykwalifikowani mieszkańcy;
- Rozwinięte i dostępne usługi;
- Bezpieczny region.

Cel strategiczny 2: Środowisko i rozwój – Środowisko odporne na zmiany klimatyczne i sprzyjające rozwojowi.

Cele operacyjne:

- Opolskie zeroemisyjne;
- Przyjazne środowisko i racjonalna gospodarka zasobami;
- Wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe.

Cel strategiczny 3: Silna gospodarka – Gospodarka inteligenta wzmacniająca konkurencyjność regionu.

Cele operacyjne:

- Gospodarka otwarta na współpracę;
- Region dostępny komunikacyjnie;

Komplementarność z dokumentami na poziomie województwa

- Ceniona marka regionu;
- Silne branże.

GPR jest spójny z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego, a przyjęte w Programie cele wraz z przypisanymi do nich kierunkami działań wpisują się w zamierzone w Strategii działania. Zwłaszcza z uwagi na to, że wśród kierunków działań Województwa Opolskiego znajduje się budowa systemu wsparcia rewitalizacji, co z góry wskazuje na komplementarność tych dokumentów.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego

Strategicznym celem polityki przestrzennej województwa opolskiego jest kształtowanie struktury przestrzennej odznaczającej się wysokim poziomem ładu przestrzennego, która będzie umożliwiała wykorzystanie jego zróżnicowanych terytorialnie potencjałów, zapewniała konkurencyjność w stosunku do otoczenia zewnętrznego i eliminowała niekorzystne różnice w warunkach życia wewnątrz regionu.

Naczelna zasada to: zasada zrównoważonego rozwoju – polegająca na prowadzeniu rozwoju społeczno – gospodarczo przestrzennego, z zachowaniem równowagi przyrodniczej i kulturowej w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkańców – tak obecnych, jak i przyszłych pokoleń.

Szczegółowe zasady gospodarowania przestrzenią:

- zasada zachowania ładu przestrzennego;
- zasada racjonalnego kształtowania sieci osadniczej;
- zasada preferencji intensyfikacji zabudowy na terenach zainwestowanych wraz z ich regeneracją (odnową);
- zasada budowania tożsamości regionalnej poprzez zachowanie dziedzictwa kulturowego;
- zasada spójności i ciągłości przestrzennej przy wyznaczaniu obszarów planistycznych i ich strefowaniu;
- zasada poprawy dostępności przestrzennej;
- zasada stymulowania rozwoju;
- zasada rozwoju infrastruktury społecznej;
- zasada tworzenia i wzmacniania potencjału akademickiego i naukowego województwa;
- zasada racjonalnego kształtowania stref aktywizacji gospodarczej;
- zasada racjonalnego zagospodarowania;
- zasada oszczędnego gospodarowania energią i zasobami złóż naturalnych;
- zasada wyznaczania obszarów funkcjonalnych i problemowych.

Podejmowane w ramach GPR zamierzenia projektowe uwzględniają ustanowione zasady dla zagospodarowania województwa opolskiego.

Wojewódzka Strategia w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025

Wojewódzka Strategia w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025, której celem jest wspieranie działań i rozwój instytucji służących zabezpieczeniu podstawowych potrzeb mieszkańców województwa opolskiego, a także integracja społeczeństwa regionu poprzez wzmocnienie aktywności mieszkańców i współdziałanie instytucji publicznych, komercyjnych oraz organizacji pozarządowych. Wymienione działania będą prowadzone poprzez realizację poniższych celów operacyjnych:

Cel strategiczny 1. Bezpieczna i aktywna rodzina:

- 1.1. Wzmocnienie funkcji opiekuńczej i wychowawczej rodzin;
- 1.2. Wzmocnienie systemu pieczy zastępczej oraz wsparcie dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej;
- 1.3. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego i socjalnego rodzin.

Komplementarność z dokumentami na poziomie województwa

Cel strategiczny 2. Opolski model wsparcia i aktywizacji seniorów:

- 2.1. Rozwój usług senioralnych;
- 2.2. Zwiększenie udziału osób starszych w życiu społecznym – aktywny udział w działaniach instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, wolontariacie;
- 2.3. Zwiększenie świadomości społecznej i zmiana postaw wobec problemów starości i starzenia.

Cel strategiczny 3. Opolskie bez barier:

- 3.1. Ograniczenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego wśród niepełnosprawnych mieszkańców województwa;
- 3.2. Zwiększenie udziału sektora ekonomii społecznej oraz innych organizacji pozarządowych w realizacji zadań;
- 3.3. Zmiana postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych, sprzyjająca integracji społecznej.

Cel strategiczny 4. Włączenie społeczne:

- 4.1. Rozwój usług aktywizacji społecznej i zawodowej;
- 4.2. Partnerstwo i współpraca na rzecz włączenia społecznego;
- 4.3. Usprawnienie koordynacji działań na rzecz włączenia społecznego.

Cel strategiczny 5. Ekonomia społeczna drogą do integracji regionalnej:

- 5.1. Promocja ekonomii społecznej w regionie;
- 5.2. Rozwój systemu wsparcia ekonomii społecznej;
- 5.3. Rozwój partnerstwa i otoczenia na rzecz ekonomii społecznej.

GPR wpisuje się w większość wyżej wymienionych celów Strategii, a zawłaszcza poprzez przyjęte cele strategiczne wraz z przypisanymi do nich kierunkami działań.

Strategia Rozwoju Subregionu Południowego na lata 2021 – 2030

Obszar funkcjonalny Subregionu Południowego Województwa Opolskiego powstał w wyniku inicjatywy władz jednostek samorządu terytorialnego, wchodzących w jego skład. „Strategia Rozwoju Subregionu Południowego na lata 2021 – 2030” jest dokumentem spełniającym wszystkie warunki dla strategii ponadlokalnej. Jako dokument o charakterze planistycznym zakłada w swojej istocie poszukiwanie wspólnego potencjału rozwojowego na poziomie subregionalnym i ograniczenie możliwości występowania zagrożeń występujących na obszarze, a także na optymalne wykonywanie działań JST na płaszczyznach, które partnerzy uznali za wspólne. Strategia zakłada ukierunkowaną interwencję samorządów skupionych w Subregionie Południowym na wyzwaniach związanych z koniecznością tworzenia korzystnych warunków do trwałego wzrostu społeczno-gospodarczego w subregionie. Dokument jest również niezwykle istotny w kontekście dostosowania do nowej perspektywy finansowej budżetu UE na lata 2021-2027 i ukierunkowania planowanych do realizacji celów głównych do założeń zawartych w programie „Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027” [FEO 2021-2027].

Wymiar I społeczny

- Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury usług społecznych, edukacyjnych i ochrony zdrowia w celu poprawy ich dostępności dla mieszkańców subregionu
- Cel strategiczny 2. Wysoka jakość usług publicznych świadczonych w subregionie
- Cel strategiczny 3. Atrakcyjna oferta spędzania czasu wolnego oraz integracja mieszkańców subregionu

Wymiar II gospodarczy

- Cel strategiczny 4. Wzrost gospodarczy z uwzględnieniem regionalnych potencjałów subregionu
- Cel strategiczny 5. Spójny system transportowy i komunikacyjny na poziomie subregionalnym

Komplementarność z dokumentami na poziomie województwa

Wymiar III przestrzenny

Cel strategiczny 6. Adaptacja do zmian klimatu i poprawa stanu środowiska naturalnego przy jednoczesnym ograniczeniu antropopresji

Cel strategiczny 7. Integracja przestrzenna, planistyczna oraz infrastrukturalna samorządów subregionu.

GPR wpisuje się w większość wyżej wymienionych celów Strategii, a zawłaszcza poprzez przyjęte cele strategiczne wraz z przypisanymi do nich kierunkami działań.

Komplementarność z dokumentami na poziomie powiatu

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Głubczyckim na lata 2023-2028

Celem strategicznym programu jest: objęcie i udzielenie potrzebującym osobom pomocy poprzez przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, tworzenie warunków sprzyjających pełnemu uczestnictwu w życiu społecznym i zawodowym osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Działania te będą realizowane zgodnie z poniższymi celami szczegółowymi:

1. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do najważniejszych obiektów użyteczności publicznej.
2. Budzenie świadomości społecznej. Pomoc osobom niepełnosprawnym w poprawie jakości życia, w rozwijaniu świadomości społecznej oraz w rozwiązywaniu występujących problemów.
3. Umożliwienie pełnego uczestnictwa osobom niepełnosprawnym w rehabilitacji leczniczej i społecznej.
4. Edukacja osób niepełnosprawnych.
5. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym samodzielnego funkcjonowania w środowisku rodzinnym.

GPR jest spójny z wyżej wymienionymi celami, a zawłaszcza poprzez przyjęte kierunki działań:

- **Inicjatywy na rzecz seniorów,**
- **Wsparcie dla aktywności lokalnych grup,**
- **Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb mieszkańców,**
- **Poprawa dostępności i estetyki przestrzeni publicznych.**

źródło: opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 wykazuje zgodność z przedstawioną interwencją wynikającą z dokumentów krajowych i regionalnych. W wymienionych dokumentach odnaleźć można cele strategiczne i kierunki działań związane z poprawą efektywności energetycznej budynków, jakości powietrza oraz polepszeniem stanu technicznego zabytków, jak również zwiększeniem poziomu integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców.

Opis powiązań GPR z dokumentami w skali mikro

Spójność Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy (poziom lokalny) przedstawiona została w poniższej tabeli. Podobnie, jak w przypadku pozostałych podrozdziłów, komplementarność wykazana została na poziomie celów strategicznych w skali mikro.

Tabela 3. Komplementarność z dokumentami w skali mikro

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym
Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Baborów na lata 2014 – 2020 ¹²
<p>Rozwój Gminy Baborów zależy od wielu czynników zewnętrznych, w tym przepisów i programów Unii Europejskiej, warunków tworzonych przez państwo polskie, a także okoliczności globalnych, jak zmiany klimatyczne, czy kryzysy gospodarcze. Są jednak czynniki zależne od ludzi, którzy zamieszkują ten obszar i ich reprezentacje: samorząd lokalny, organizacje społeczne, przedsiębiorców. Zgodnie z przyjętymi przez Polskę i Unię Europejską założeniami wszelkie działania podejmowane przez wspólnotę gminną będą zgodne z ideą zwiększenia liczby ludności gminy i zatrudnienia wśród jej mieszkańców, a także wykorzystania najmocniejszych stron obszaru w budowaniu jego konkurencyjności.</p> <p>CEL STRATEGICZNY nr 1 Stworzenie warunków do zwiększenia liczby mieszkańców gminy.</p> <p>CEL STRATEGICZNY nr 2 Wspieranie lokalnej aktywności gospodarczej.</p> <p>CEL STRATEGICZNY nr 3 Poprawa estetyki obszaru gminy Baborów.</p> <p>CEL STRATEGICZNY NR 4 Wypromowanie marki „Gmina Baborów”.</p>
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Baborów ³
<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baborów jest, obok strategii rozwoju, najważniejszym dokumentem planistycznym gminy. Studium sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.</p> <p>SUiKZP Gminy Baborów jest jednym z instrumentów służącym do podejmowania działań przybliżających urzeczywistnianie wizji rozwoju oraz aktem zawierającym normy kształtujące ład przestrzenny. Podstawą prawną do przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest art. 9 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Przyjęte, w Studium, kierunki zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy Baborów są nakierowane na wielofunkcyjny rozwój gminy (harmonijny i zrównoważony), wykorzystujące, potencjał rozwojowy, w tym również potencjał rozwojowy jaki stanowi przygraniczne położenie. Polityka przestrzenna ustala kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy, w celu najbardziej racjonalnego gospodarowania tą strukturą przestrzenną (w aspekcie uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych), realizowane poprzez podejmowane decyzje przestrzenne, wspomagane dostępnymi instrumentami dla ich wdrażania.</p> <p>Przyjęte cele strategiczne polityki przestrzennej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● C1 – kształtowanie zrównoważonego harmonijnego wielofunkcyjnego rozwoju gminy Baborów, w tym wykorzystującego potencjał rolniczy gminy, generującego wzrost ekonomiczno – gospodarczy, ● C2 – kształtowanie pożądanego, atrakcyjnego środowiska życia, pracy oraz wypoczynku mieszkańców gminy, w tym w szczególności w ramach obszarów objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji Baborowa z udziałem społeczeństwa miasta na lata 2016 – 2023,

¹ Brak nowej i aktualnej Strategii Rozwoju Gminy.

² Przyjęta Uchwałą Nr XXXIX-378/14 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia 30 września 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Baborów na lata 2014 – 2020.

³ Rada Miejska w Baborowie, na sesji w dniu 30 marca 2021 r. uchwaliła Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Baborów – Uchwałą Nr XIX/217/21 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia 30 marca 2021 r.

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym

- C3 – poszanowanie i racjonalna ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym oparta na zrównoważonym wykorzystaniu jego zasobów, w szczególności walorów krajobrazowo – przyrodniczo – kulturowych.

Podejmowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji zamierzenia projektowe uwzględniają ustanowione zasady dla zagospodarowania gminy Baborów.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baborów na lata 2017-2027

Celem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Baborów jest wytyczenie priorytetowych rozwiązań w zakresie przezwyciężenia określonych problemów społecznych. Realizacja zadań zawartych w strategii planowana jest na lata 2017 – 2027 co powinno zapewnić możliwość długofalowych działań wspierających osoby i rodziny w procesie odzyskania zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Na podstawie diagnozy sytuacji społecznej w gminie Baborów przyjęte zostały obszary priorytetowe dla realizowania polityki społecznej w gminie. Priorytetowymi działaniami w sferze przeciwdziałania problemom społecznym na terenie Gminy powinny być:

- przeciwdziałanie skutkom bezrobocia;
- wspieranie rodzin w pełnieniu ich funkcji społecznych;
- stworzenie systemu wsparcia dla osób starszych;
- tworzenie warunków sprzyjających aktywizacji osób niepełnosprawnych;
- rozwijanie kapitału społecznego mieszkańców.

Wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Baborów na lata 2016 - 2026 opierać będzie na realizacji czterech celów strategicznych:

- I. CEL STRATEGICZNY Integracja społeczna i aktywizacja zawodowa oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w gminie Baborów.
- II. CEL STRATEGICZNY Przeciwdziałanie powstawaniu zjawiska ubóstwa w gminie Baborów.
- III. CEL STRATEGICZNY Redukowanie problemu uzależnień w gminie Baborów.
- IV. CEL STRATEGICZNY Wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodzin wielodzietnych i niepełnych w gminie Baborów.

Gminny Program Rewitalizacji jest komplementarne z ww. Strategią, w szczególności z uwagi na silnie społeczny charakter obu dokumentów oraz założenia dążące do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i aktywizacji mieszkańców.

źródło: opracowanie własne

Zgodnie z powyższą analizą stwierdzono zbieżność celów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 z obowiązującymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Proces rewitalizacji został zaplanowany w sposób spójny z założeniami rozwojowymi, a także stanowi ich uzupełnienie oraz wzbogacenie. Należy jednak wziąć pod uwagę, że działania zaplanowane w GPR koncentrują się na rozwiązaniu konkretnych problemów, dotyczących różnych grup mieszkańców, zamieszkujących obszar rewitalizacji. Realizacja spójnych działań wzmocni zamierzenia zawarte w ww. dokumentach strategicznych, a także stanowić będzie dodatkowy bodziec dla rozwoju gminy i jej społeczności.

Zgodność z prawem wodnym

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Podstawą do podejmowania decyzji mających wpływ na kształtowanie zasobów wodnych i zasad gospodarowania stanowią plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. Według II aktualizacji Planu, tereny Gminy Baborów leżą w obszarze dorzecza Odry, regionie wodnym Górnej Odry, w zlewni rzeki Psiny i jej lewego dopływu, a podlegają kontroli Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Gliwicach. Na sieć rzeczną gminy składają się następujące cieki wodne:

- Psina – lewobrzeżny dopływ Odry,
- Złotnik – prawobrzeżny dopływ Psiny,
- Sucha Psina – prawobrzeżny dopływ Psiny,
- dwa bezimienne – lewobrzeżne dopływy Psiny.

W poniższym zestawieniu zostały ujęte informacje wynikające z II aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. Zapisy planu dostępne są na stronach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. We wskazanych dokumentach zostały określone cele środowiskowe dla poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd), jak również zawarto w nich ocenę stanu lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego.

W tabeli poniżej przedstawiono wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd), które zlokalizowane są na terenie gminy Baborów.

Tabela 4. Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Baborów

Numer JCWP	Nazwa JCWP	Stan ogólny
RW600009115265	Troja od źródeł do Morawy	zły stan wód
RW60000911743	Stradunia od źródła do Potoku Jakubowickiego	zły stan wód
RW600009115239	Psina od źródeł do Suchej wraz z Suchą	zły stan wód
RW600009115949	Cisek	zły stan wód
RW600011115299	Psina od Suchej do ujścia	zły stan wód

źródło: opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje> [data dostępu: 11.10.2024 r.].

Tabela 5. Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Baborów

Numer JCWPd	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Stan ogólny
GW6000127	zagrożona chemicznie	słaby
GW6000142	niezagrożona	dobry
GW6000141	niezagrożona	dobry

źródło: opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje> [data dostępu: 11.10.2024 r.].

Powyżej wymienione JCWPd przeznaczona są do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, ale jedną z nich charakteryzuje słaby stan ogólny, a co za tym idzie występuje ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego ze względu na zagrożenie chemiczne.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (Dz.U. 2025 poz. 960) za nadrzędny cel wskazuje ograniczenie negatywnych skutków powodzi. dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. PZRP podlega aktualizacji co 6 lat, w myśl art. 173 ust. 19 Prawa wodnego i w dniu 23 marca 2023 r. wszedł w życie dokument przyjęty rozporządzeniem Ministra infrastruktury z dnia 26 października 2022 r. i ogłoszony w dniu 22 grudnia 2022 r. (Dz.U. 2022 r. poz. 2714), który stanowi aktualizację dotychczasowego PZRP. W dokumencie wyznaczono trzy cele główne (oraz 13 szczegółowych):

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego;
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego;
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

W gminie Baborów występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu przepisów ustawy Prawo wodne, które dotyczą terenów zlokalizowanych wzdłuż rzeki Psiny. W obszarze rewitalizacji ryzyko wystąpienia powodzi oraz zagrożenie powodzią odnotowano na sporym terenie pomiędzy dwiema równoległymi ulicami: Ratuszową a Powstańców. Wśród wskazanych terenów znajdują się dwie działki: 532 (park) oraz 533 (boisko sportowe), które stanowią teren realizacji jednego z przedsięwzięć, a dokładnie: „*Rewitalizacja Amfiteatru wraz z otoczeniem parkowym i stadionem miejskim*”. Tereny te znajdują się w bezpośrednim zagrożeniu powodzią zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego oraz ryzyka powodziowego, które przedstawiają prawdopodobieństwo oraz ryzyko wystąpienia powodzi jako średnie i wynoszące 1% (raz na 100 lat). W związku z powyższym podczas procesu rewitalizacji wprowadzone zostaną działania zapobiegawcze powodzi na terenie przedsięwzięcia.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Plan przeciwdziałania skutkom suszy (w skrócie PPSS) to dokument planistyczny o zasięgu ogólnokrajowym, przygotowany przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Został on wprowadzony w formie rozporządzenia ministra ds. gospodarki wodnej, na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne⁴. Dokument stanowi studium zjawiska suszy w Polsce

---

⁴ art. 240 ust. 2. pkt. 8), ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960).

i zawiera m.in. informacje o zagrożeniu suszą, ustalone w oparciu o dane pomiarowe oraz analizy eksperckie. PPSS obejmuje również katalog działań, których celem jest obniżenie wielkości strat spowodowanych przez suszę i zapewnienie skutecznego monitorowania zasobów wodnych oraz gospodarowania wodą.

Główny cel zawiera się już w samej nazwie Planu jako planowaniu działań mających na celu przeciwdziałanie skutkom suszy. Cel główny PPSS doprecyzowany jest przez 4 cele szczegółowe:

- a) skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy;
- b) zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy;
- c) edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy;
- d) formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Najważniejszym elementem PPSS jest katalog działań, w którym znajdują się konkretne, mierzalne rozwiązania, które należy wdrożyć, aby ograniczyć skutki suszy. Katalog ma wymiar operacyjny wobec pozostałych elementów, które są sformułowane w charakterze analizy lub propozycji. Poprzez ten zbiór optymalnych działań realizowane są cele szczegółowe PPSS, a dzięki nim cel główny

W ramach opracowania GPR zanalizowano mapy PPSS w celu sprawdzenia do jakich klas zagrożenia zostały zaklasyfikowane według map PPSS tereny Gminy Baborów. Wnioski zapisano poniżej z podziałem na rodzaj suszy:

- a) Susza atmosferyczna – cały obszar gminy zakwalifikowany został do klasy III (silnie zagrożone);
- b) Susza rolnicza – obszary gminy zakwalifikowane zostały do trzech klas: klasy I (słabo zagrożone) na granicy wschodniej, klasa III (silnie zagrożone) większa i środkowa część terenów gminy oraz klasa IV (ekstremalnie zagrożone) mniejsza część terenów gminy z punktowymi lokalizacjami, na zachodzie, północy i południowym zachodzie gminy;
- c) Susza hydrologiczna – obszary gminy zakwalifikowane zostały do dwóch klas: klasy II (umiarkowanie zagrożone) obejmującej większość gminy oraz klasy III (silnie zagrożone) obejmującej małą część na północy gminy;
- d) Susza hydrogeologiczna – obszary gminy zakwalifikowane zostały do dwóch klas: klasy III (silne zagrożone) obejmującej większą część gminy na wschodzie oraz klasy IV (ekstremalnie zagrożone) obejmującej mniejszą część na zachodzie gminy.

Według mapy łącznego zagrożenia suszą tereny Gminy Baborów zakwalifikowane zostały do klas: umiarkowanie zagrożone suszą (małe tereny na wschodniej granicy), silne zagrożone suszą (większa część gminy na zachodzie oraz ekstremalnie zagrożone suszą (pozostała część gminy).

5.3. Wizja

Wizja obszaru po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych jest kluczowym elementem GPR, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy o rewitalizacji. Oprócz wymogów prawnych, pełni ono rolę kompaktowego przedstawienia kluczowych założeń proponowanych zmian oraz wyznaczenia pożądanych efektów osiągnięcia celów rewitalizacji. Na podstawie przeprowadzonych prac diagnostycznych, analizie przyczynowo-skutkowej problemów oraz ocenie potencjałów i potrzeb, została stworzona wizja zakładanego stanu obszaru rewitalizacji po realizacji planowanych działań.

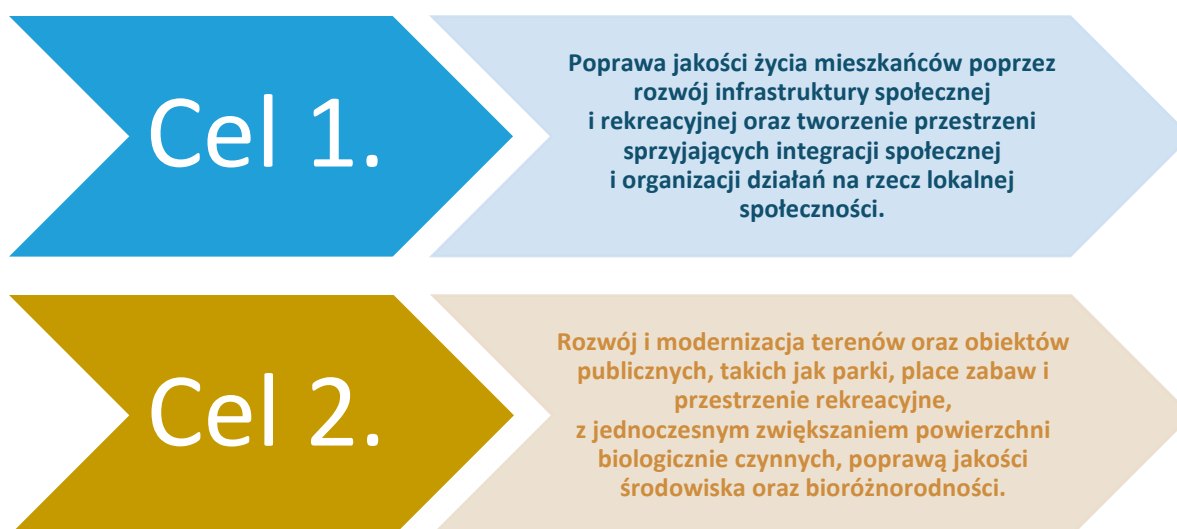
Po przeprowadzeniu rewitalizacji Baborów stanie się miastem o wysokiej jakości życia, przyjaznym zarówno dla seniorów, jak i młodszych mieszkańców. Odnowione parki, skwery i tereny rekreacyjne stworzą przestrzeń sprzyjającą aktywności, spotkaniom i integracji społecznej. Zanieczyszczenie środowiska zostanie zredukowane dzięki zwiększeniu powierzchni zielonych i poprawie jakości powietrza, co pozytywnie wpłynie na zdrowie mieszkańców.

Miasto, choć pozostanie spokojnym miejscem do życia, zaoferuje nowoczesną infrastrukturę, rozwój turystyki i aktywności społecznej, stając się atrakcyjną "sypialnią" dla większych miast, przyciągając zarówno nowych mieszkańców, jak i turystów.

5.4. Cele rewitalizacji

Realizacja wizji obszaru rewitalizacji będzie spełniana w oparciu o wyznaczone cele strategiczne. Ich osiągnięcie ma przyczynić się do znaczącej poprawy warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez ich integrację, aktywizację, poprawę warunków życia i dostępności do usług i pomocy społecznej, a także poprawę dostępności i jakości przestrzeni publicznych, w tym miejsc rekreacji i wypoczynku. Realizacja celów i tym samym spełnienie wizji obszaru rewitalizacji będzie możliwa z wykorzystaniem potencjałów rewitalizacyjnych zidentyfikowanych w analizie pogłębionej obszaru rewitalizacji. Cele te zostały wypracowane na podstawie opracowanych wizji podobszarów rewitalizacji, które bezpośrednio odpowiadają na zidentyfikowane potrzeby społeczności lokalnej.

Dwa cele strategiczne obejmują swoim zakresem 5 analizowanych sfer – społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową. Ich realizacja przyczyni się do ożywienia społecznego i podniesienia jakości życia mieszkańców oraz wzrostu atrakcyjności osiedleńczej obszaru rewitalizacji i całej gminy Baborów.

Cele rewitalizacyjne są rozwinięte poprzez przypisanie im kierunków działań, które precyzyjnie odpowiadają na zidentyfikowane problemy i niepożądane zjawiska na poszczególnych obszarach rewitalizacji. Te kierunki działania stanowią pośredni etap pomiędzy ogólnymi celami rewitalizacji a konkretnymi inicjatywami, co pozwala na ścisłe powiązanie ich ze sobą i potwierdzenie spójności całego Programu. Samo pojęcie kierunków działań ma szerszy zakres niż lista konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, obejmując również treści, które nie mogą być objęte pojedynczymi projektami. Stanowią one swoiste wskazówki dla planowania działań, które mają osiągnąć wyznaczone cele i tym samym zbliżyć się do realizacji wizji obszaru po rewitalizacji.

Cel 1.

Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i rekreacyjnej oraz tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej i organizacji działań na rzecz lokalnej społeczności.

Pierwszy cel rewitalizacji odpowiada na problem starzejącego się społeczeństwa i ograniczoną ofertę rekreacyjną oraz społeczną. Koncentruje się na poprawie jakości życia mieszkańców, w szczególności seniorów, ale także młodszych grup wiekowych, poprzez rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i aktywności. Baborów powinien stawać się przyjaznym miejscem do zamieszkania dla nowych mieszkańców, z jednoczesnym wsparciem dla obecnych mieszkańców, oferując atrakcyjne miejsca do spędzania wolnego czasu i spotkań społecznych.

Cel 2.

Rozwój i modernizacja terenów oraz obiektów publicznych, takich jak parki, place zabaw i przestrzenie rekreacyjne, z jednoczesnym zwiększaniem powierzchni biologicznie czynnych, poprawą jakości środowiska oraz bioróżnorodności.

Drugi cel skupia się na podniesieniu atrakcyjności obszaru rewitalizacji, zarówno dla mieszkańców, jak i nowych osiedleńców, poprzez poprawę jakości przestrzeni publicznych oraz podniesienie znaczenia środowiska naturalnego w gminie. Dotyczy on również modernizacji terenów zielonych, parków i obiektów użyteczności publicznej, aby uczynić Baborów bardziej atrakcyjnym miejscem do życia.

5.5. Planowane przedsięwzięcia

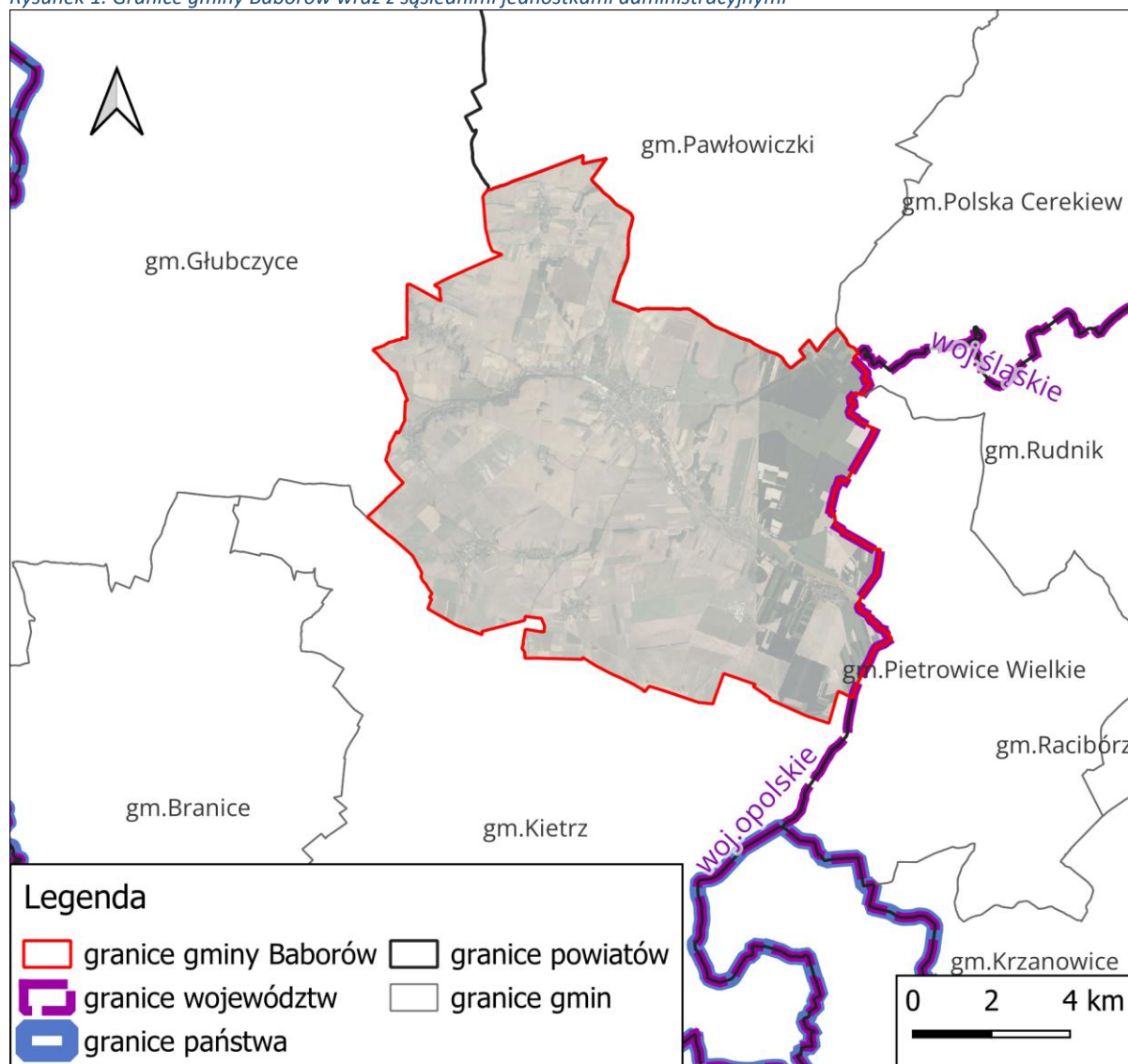
Cel 1	
Kierunek działania 1.1	Rozwój oferty społecznej i kulturalnej: Wzmacnianie lokalnych instytucji, takich jak domy seniora, biblioteki, świetlice, które będą pełniły funkcję centrów aktywności społecznej i miejsc spotkań różnych pokoleń.
Kierunek działania 1.2	Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej: Budowa nowych i modernizacja istniejących obiektów rekreacyjnych, takich jak place zabaw, tereny sportowe i parki, aby stworzyć przestrzenie sprzyjające wypoczynkowi i aktywności fizycznej dla osób w różnym wieku.
Kierunek działania 1.3	Inicjatywy na rzecz seniorów: Tworzenie programów i infrastruktury wspierających aktywizację seniorów – od przestrzeni dostosowanych do ich potrzeb, po organizację wydarzeń społecznych i zdrowotnych.
Kierunek działania 1.4	Wsparcie dla aktywności lokalnych grup: Zachęcanie do tworzenia lokalnych inicjatyw i wydarzeń, które umożliwią współpracę i integrację mieszkańców, takich jak festyny, warsztaty czy imprezy sportowe.
Cel 2	
Kierunek działania 2.1	Rewitalizacja parków i terenów zielonych: Modernizacja istniejących terenów zielonych oraz parków, aby stały się bardziej funkcjonalne i estetyczne, tworząc przestrzenie do wypoczynku i rekreacji.
Kierunek działania 2.2	Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych: Rozwój miejsc, takich jak place zabaw, tereny spacerowe, które będą sprzyjać wypoczynkowi i poprawią komfort życia mieszkańców
Kierunek działania 2.3	Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb mieszkańców: Modernizacja obiektów użyteczności publicznej, tak aby były one dostosowane do potrzeb zarówno seniorów, jak i młodszych mieszkańców i rodzin z dziećmi
Kierunek działania 2.4	Poprawa dostępności i estetyki przestrzeni publicznych: Inwestycje w estetykę przestrzeni miejskich, poprzez nowe nasadzenia, zagospodarowanie placów i skwerów, co zwiększy atrakcyjność wizualną miasta
Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	
1.	Centrum Usług Społecznych
2.	Zielone serce Baborowa
3.	Konserwacja i modernizacja drewnianego zabytkowego Kościoła Rzymskokatolickiego pw. im. św. Józefa w Baborowie
4.	Rewitalizacja budynku Biblioteki Gminnej w Baborowie
5.	Rewitalizacja Amfiteatru wraz z otoczeniem parkowym i stadionem miejskim
6.	Rewitalizacja terenu przy ul. Wąskiej w Baborowie
Projekty uzupełniające	
1.	Baborów – Miasto Aktywnych Pokoleń
2.	Pieszko i rowerem – aktywna społeczność Baborowa
3.	Zielony Baborów – razem dla środowiska
4.	Baborów w ruchu – aktywność dla zdrowia
5.	Baborów bez barier

6. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji

6.1. Charakterystyka Gminy Baborów

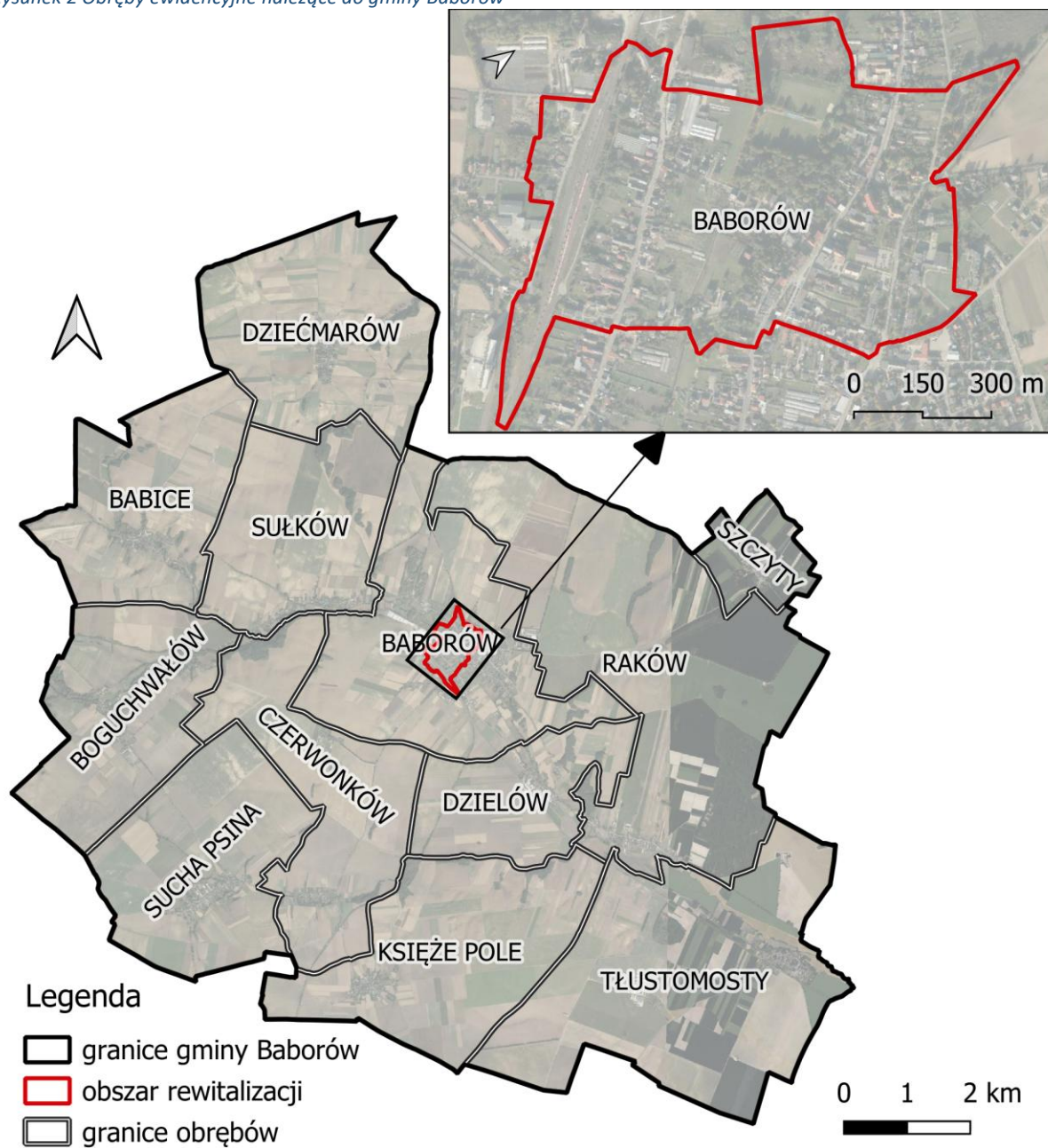
Baborów to gmina miejsko-wiejska leżąca w województwie opolskim, w powiecie głubczyckim. Siedzibą gminy jest miasto Baborów. Jak można zaobserwować na poniższych mapach dominującą specyfiką gminy jest jej rolniczy charakter, który ulega pewnym przekształceniom związanym z zabudową jednorodzinną.

Rysunek 1. Granice gminy Baborów wraz z sąsiednimi jednostkami administracyjnymi

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GUGIK.

Rysunek 2 Obręby ewidencyjne należące do gminy Baborów

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GUGiK.

W okresie od początku do końca 2024 r. liczba mieszkańców Gminy Baborów zmniejszyła się o 121 osób, przez co na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiła 5 560 osób, w tym 2 871 kobiet i 2 689 mężczyzn. W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych, liczba mieszkańców z podziałem na kobiety i mężczyzn na dzień 31 grudnia 2024 r.

6.2. Istniejący stan środowiska

6.2.1. Jakość powietrza

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa opolskiego wyznaczono 2 strefy:

- miasto Opole – kod strefy PL 1601;
- strefa opolska – kod strefy PL1602, do której należy gmina Baborów.

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, była prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. z 2020 r. poz. 2279). Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

- dwutlenek siarki SO₂,
- dwutlenek azotu NO₂,
- tlenek węgla CO,
- benzen C₆H₆,
- ozon O₃,
- pył zawieszony PM₁₀,
- pył zawieszony PM_{2.5},
- ołów Pb w PM₁₀,
- arsen As w PM₁₀,
- kadm Cd w PM₁₀,
- nikiel Ni w PM₁₀,
- benzo(a)piren B(a)P w PM₁₀.

W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje:

- dwutlenek siarki SO₂,
- tlenki azotu NO_x,
- ozon O₃.

Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy - zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Poniżej zestawiono klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza:

- **Klasa A** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego,
- **Klasa C** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy,
- **Klasa D1** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- **Klasa D2** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu).

Tabela 6 Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego	ochrona zdrowia ludzi: dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO,	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego*	benzen C ₆ H ₆ , pył PM10, pył PM2.5 ołów Pb (zawartość w PM10) ochrona roślin: dwutlenek siarki SO ₂ tlenki azotu NO _x -	C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
powyżej poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi arsen As (zawartość w PM10), kadm Cd (zawartość w PM10), nikiel Ni (zawartość w PM10), benzo(a)piren B(a)P (zawartość w PM10)	C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - określenie obszarów przekroczeń poziomów docelowych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla ozonu określony jest poziom celu długoterminowego			
nieprzekraczający poziomu celu długoterminowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃	D1	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego

* z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w rozporządzeniu MŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2024

Roczna ocena została wykonana zgodnie z obowiązującymi zasadami, bazującymi na przepisach prawnych. Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Klasyfikacji dokonano dla dwóch stref na terenie województwa opolskiego: miasta Opola i strefy opolskiej.

W 2024 r. w ramach systemu PMŚ na terenie województwa opolskiego funkcjonowało ogółem 10 stacji pomiarowych, przy czym w dodatkowych czterech punktach pomiarowych prowadzono pasywne pomiary benzenu. Na terenie gminy Baborów w 2024 roku nie znajdował się żaden punkt pomiarowy. Najbliższa stacja pomiarowa zlokalizowana była w Głubczycach.

Rysunek 3. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2022-2024 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy opolskiej

Strefa opolska	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃ ¹⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5 ²⁾
2022	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	C1
2023	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1
2024	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2

²⁾ Dla pyłu PM2,5 – dla poziomu dopuszczalnego I fazy strefa uzyskała klasę A

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim, raport wojewódzki za rok 2024, Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim, raport wojewódzki za rok 2023, Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim, raport wojewódzki za rok 2022, Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim, raport wojewódzki za rok 2021

Klasyfikacji stref dokonano w oparciu o wyniki pomiarów wykonanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Lokalizacja obszarów na terenie poszczególnych stref, na których występowały przekroczenia poziomów docelowych lub celów długoterminowych dla substancji w powietrzu została wskazana na podstawie metody obiektywnego szacowania opartej o wyniki matematycznego modelowania transportu i przemian substancji w powietrzu.

W ostatnich latach w strefie opolskiej został przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2.

Na obszarze województwa opolskiego w ostatnich latach utrzymuje się niski poziom zanieczyszczenia powietrza (poniżej poziomów dopuszczalnych/docelowych) dla następujących substancji: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, benzen, tlenek węgla oraz oznaczane w pyłe zawieszonym PM10 metale: ołów, arsen, kadm i nikiel.

Problemem w skali województwa są ponadnormatywne stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10. Podobnie jak w latach poprzednich, wyższe wartości stężeń tego zanieczyszczenia występowały w okresach grzewczych (styczeń – marzec, październik – grudzień). Przekroczenie poziomu docelowego B(a)P zarejestrowały w 2024 roku wszystkie stacje pomiarowe w województwie. Jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się „niską” emisję pochodzącą z indywidualnego ogrzewania budynków.

W ostatnim dziesięcioleciu można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza w odniesieniu do poziomu zanieczyszczenia pyłem. W roku 2024 po raz kolejny nie odnotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla pyłu zawieszonego PM10. Zarówno norma średnioroczna pyłu zawieszonego PM10, jak i liczba dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego dla stężeń 24-godzinnych, zostały dotrzymane na wszystkich stanowiskach pomiarowych.

Przeprowadzona ocena jakości powietrza wykazała również brak przekroczenia w 2024 r. poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 ($20 \mu\text{g}/\text{m}^3$) na obszarze województwa opolskiego.

W sezonie letnim rejestrowany jest wzrost stężeń ozonu, spowodowany obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz w dużej mierze warunkami meteorologicznymi i napływem transgranicznym. W 2024 r. nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu określonego dla kryterium ochrony zdrowia ludzi. Stwierdzono jednak, podobnie jak w latach poprzednich, przekroczenie poziomu celu długoterminowego na wszystkich stacjach pomiarowych w województwie.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin, w 2024 r. obiektywne szacowanie oparte na wynikach modelowania nie wykazało przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki i tlenków azotu. W odniesieniu do poziomu docelowego ozonu pomiary jakości powietrza oraz wyniki obiektywnego szacowania oparte na wynikach modelowania nie wykazały przekroczeń tego zanieczyszczenia. Przekroczenie w strefie opolskiej stwierdzono w przypadku ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego.

W latach 2022-2024 roku dla strefy opolskiej przeprowadzono ocenę roczną pod kątem ochrony roślin. Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Strefa opolska	Symbol klasy wynikowej		
	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹⁾
2022	A	A	A
2023	A	A	A
2024	A	A	A

¹⁾Dla ozonu wg poziomu celu długoterminowego, strefa opolska otrzymała klasę D2

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2024, Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2023, Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2022.

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza, wykonanej na podstawie danych za lata 2022-2024 z uwzględnieniem poziomów dopuszczalnych i docelowych przyjętych ze względu na ochronę roślin, dla wszystkich zanieczyszczeń strefa opolska uzyskała klasę A, a odniesieniu do poziomu celu długoterminowego w przypadku ozonu stwierdzono przekroczenie.

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza są realizowane w ramach programów ochrony powietrza (POP) dla województwa opolskiego od roku 2009. Obecnie na terenie województwa obowiązuje, uchwalona przez Sejmik Województwa Opolskiego we wrześniu 2023 r. aktualizacja „Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego”. Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne przyczyny wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza oraz określa działania, których wdrożenie ma na celu poprawę jakości powietrza w województwie⁵.

⁵ źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim. Raport wojewódzki za rok 2024.

Tabela 8. Stężenie zanieczyszczeń powietrza w 2024 roku na terenie gminy Baborów

	Jedn.	Obszar miejski	Obszar wiejski
Dwutlenek azotu	µg/m ³	11	10-12
Dwutlenek siarki	µg/m ³	4	3-4
Pył zawieszony PM10	µg/m ³	21-22	20-22
Pył zawieszony PM2,5:	µg/m ³	12-13	11-14
Benzen	µg/m ³	1	0,5-1
Ołów	µg/m ³	0,009	0,005-0,009
Tlenek węgla	µg/m ³	312	156-312
Benzo(a)piren	ng/m ³	0,6-2	0,5-2
Arsen -	ng/m ³	0,5	0,5
Kadm	ng/m ³	0,4	0,2-0,4
Nikiel	ng/m ³	0,7	0,4-0,7

*Poziom dopuszczalny jako wartość średnioroczna dla SO₂ jest określony w polskim prawie jedynie pod kątem ochrony roślin, co oznacza, że norma ta nie dotyczy stref będących aglomeracjami lub miastami, o których mowa w ustawie Prawo ochrony środowiska.

**Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM10.

***W polskim prawie nie został określony dopuszczalny poziom średniej rocznej wartości stężenia CO, poziom ten został określony jedynie w odniesieniu do wartości średniej 8-godzinnej.

****Stężenie w pyłe zawieszonym PM10. Dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 nie został w polskim prawie określony poziom dopuszczalny. Oceny jakości powietrza w odniesieniu do benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 dokonuje się w oparciu o poziom docelowy, który jest wartością średnioroczną.

*****Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM10. Dla arsenu, kadmu i niklu w pyłe PM10 nie zostały w polskim prawie określone poziomy dopuszczalne. Oceny jakości powietrza w odniesieniu do tych zanieczyszczeń dokonuje się w oparciu o poziomy docelowe, które są wartościami średniorocznymi.

źródło: Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet.

Możliwości rozwoju OZE

Wraz z rosnącym zapotrzebowaniem na energię przy jednoczesnym wyczerpywaniu się zasobów konwencjonalnych wzrasta zainteresowanie alternatywnymi sposobami pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Energia odnawialna jest to energia pochodząca z naturalnych, powtarzających się procesów przyrodniczych, uzyskiwana z odnawialnych niekopalnych źródeł energii (energia: wody, wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalna, fal, prądów i pływów morskich, oraz energia wytwarzana z biomasy stałej, biogazu i biopaliw ciekłych). Odnawialne źródło energii to natomiast źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, aerotermalną, geotermalną, hydrotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu pochodzącego ze składowisk odpadów, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

Biogaz

Biogaz to paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Biogaz powstaje w wyniku fermentacji metanowej ścieków. Przyjmuje się, iż ze 100 m³ osadu o zawartości suchej masy na poziomie 5% można uzyskać od 10 do 30 m³ gazu, który może być wykorzystany do produkcji energii cieplnej, elektrycznej, do napędzania pojazdów bądź przesyłany wprost do sieci gazowej.

Na terenie miejscowości Tłustomłoty planowana była realizacja inwestycji polegającej na budowie biogazowni rolniczej o mocy 499 kW wraz z wyposażeniem technologicznym i infrastrukturą towarzyszącą jednak decyzją AOS.6220.2.2025 Burmistrza Gminy Baborów z dnia 03.02.2025 r. postępowanie umorzono.

Biomasa

Biomasę stanowią organiczne, niekopalne substancje o pochodzeniu biologicznym, które mogą być wykorzystywane w charakterze paliwa do produkcji ciepła lub wytwarzania energii elektrycznej.

Do najważniejszych rodzajów tego typu paliw należą:

- drewno,
- słoma i odpady pochodzące z produkcji rolniczej,
- odpady organiczne,
- oleje roślinne,
- tłuszcze zwierzęce,
- osady ściekowe,
- rośliny szybko rosnące, takie jak: wierzba wiciowa, miskant olbrzymi (trawa słoniowa), słonecznik bulwiasty, ślazowiec pensylwański, rdest sachaliński.

Biomasa jest obecnie źródłem energii o największym potencjale. Udział paliw takich jak słoma, drewno czy wierzba energetyczna w bilansie energetycznym kraju systematycznie wzrasta. Po odliczeniu arealów upraw do celów spożywczych oraz upraw na potrzeby produkcji komponentów biopaliw, ostateczna powierzchnia możliwa do wykorzystania pod uprawy substratów energetycznych na terenie kraju wynosi około 600-700 tys. ha. Wykorzystywanie biomasy w celu pozyskiwania energii należy prowadzić w sposób przemyślany i zrównoważony, gdyż zgodnie z prognozami Agencji Ochrony Środowiska zaorywanie ziemi pod uprawy roślin energetycznych może przyczynić się do większej produkcji CO₂ do roku 2030 niż preferowane dotychczas spalanie paliw kopalnych. Jak wynika z prowadzonych badań,

najbardziej sprzyjające środowisku jest pozyskiwanie energii z odpadów drewna. Uprawa roślin energetycznych niesie ze sobą ryzyko niebezpieczeństwa biologicznego, polegającego na niekontrolowanym rozprzestrzenianiu się gatunków obcych. Podczas produkcji energii z biomasy, należy także pamiętać o nisko-emisyjnym sposobie jej produkcji.

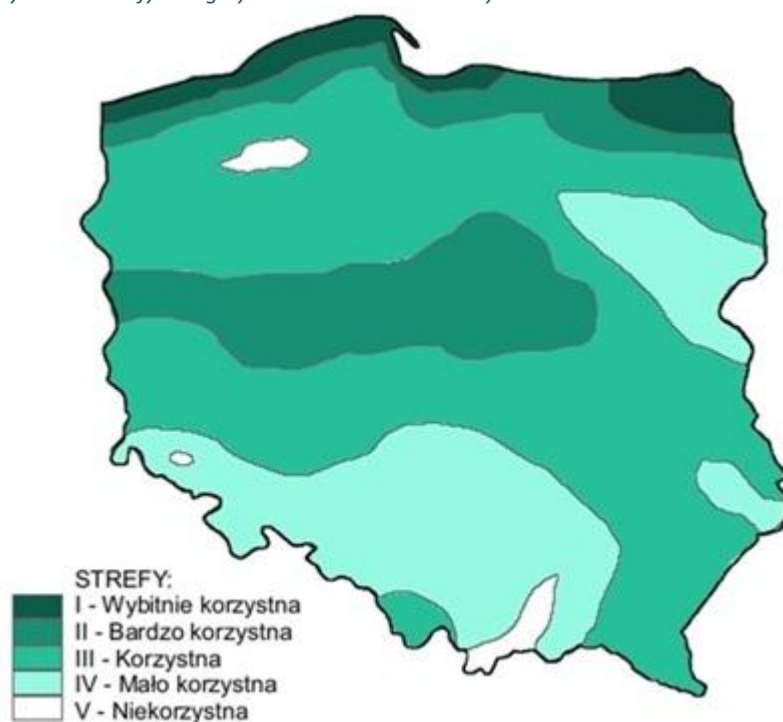
Energia wiatru

Energię wiatru stanowi energia kinetyczna wiatru wykorzystywana do produkcji energii elektrycznej w turbinach wiatrowych. Potencjał elektrowni wiatrowych jest określany przez możliwości generowania przez nie energii elektrycznej. Tereny o korzystnym potencjale wyznacza się na podstawie badań kierunku, siły oraz częstotliwości występowania wiatrów. Na tej podstawie sporządzono strefy energetyczne wiatru oraz podzielono powierzchnię kraju zgodnie z potencjałem energetycznym. Według IMGW obszar Polski można podzielić na 5 stref energetycznych warunków wiatrowych:

- Strefa I – wybitnie korzystna,
- Strefa II – bardzo korzystna,
- Strefa III – korzystna,
- Strefa IV – mało korzystna,
- Strefa V – niekorzystna.

Zgodnie z podziałem wprowadzonym przez Ośrodek Meteorologii IMGW, teren gminy Baborów leży w strefie IV (mało korzystnej).

Rysunek 4 Strefy energetyczne warunków wiatrowych

źródło: imgw.pl

Zgodnie z Geoserwisem GDOŚ na terenie gminy Baborów występują instalacje wiatrowe, jednak zlokalizowane są one poza obszarem rewitalizacji.

Energia geotermalna

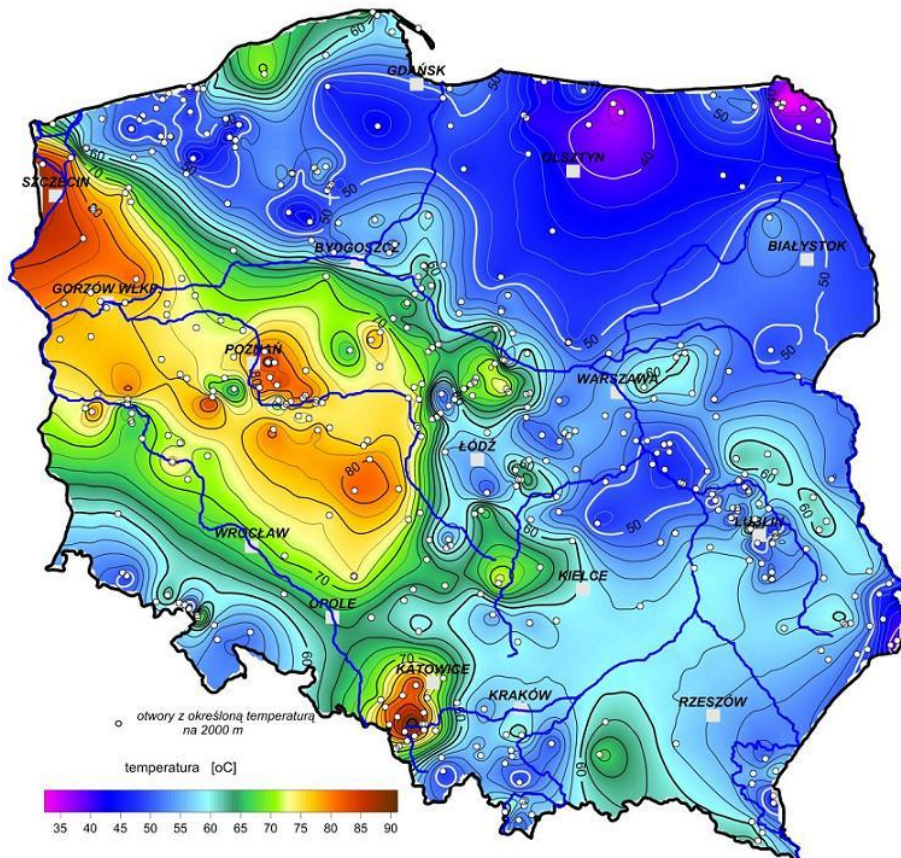
Energia geotermalna jest to energia cieplna pozyskiwana z głębi ziemi i stosowana głównie w celach grzewczych. Z racji na szerokie rozpowszechnienie o pełną odnawialność energia tego typu stanowi olbrzymi potencjał. Ciepłe wody o wyższej temperaturze podatne są do produkcji energii elektrycznej, pozostałe z powodzeniem stosowane się w ciepłownictwie, rolnictwie czy do celów rekreacyjnych. Oszacowanie potencjału energii geotermalnej wiąże się z koniecznością kosztownych odwiertów próbnych. Warunkiem opłacalności jest odpowiednia temperatura podziemnych wód (minimum 65°C na głębokości 2 km), ich wydajność oraz niskie zasolenie. Opłacalność wzrasta w sytuacjach, gdy ciepłe wody są umieszczone płycej (mniejsze koszty wiercenia i instalacji) oraz gdy ich temperatura jest wyższa.

Na terenie Gminy Baborów występują co prawda warunki do rozwoju geotermii wysokotemperaturowej, jednakże analizując gęstości strumieni ciepłych krajowych okręgów geotermalnych, rozwój tego typu instalacji na terenie Gminy Baborów wydaje się mocno ograniczony. Jak do tej pory na terenie gminy nie zainstalowano ani jednej instalacji geotermalnej, gdyż obecny stan rozpoznania wód geotermalnych nie jest wystarczający dla określenia opłacalności inwestycji. Tak jak w całym kraju, na terenie Gminy Baborów istnieją bardzo dobre warunki do rozwoju tzw. płytkiej energetyki geotermalnej bazującej na wykorzystaniu pomp ciepła. Można spodziewać się, że gdy pojawią się skuteczne systemy wsparcia, nastąpi znaczące przyspieszenie w instalowaniu pomp ciepła.⁶

---

⁶ Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Baborów 2016 Załącznik do Zarządzenia Nr OW-218/16 Burmistrza Gminy Baborów z dnia 24 listopada 2016r.

Rysunek 5 Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu

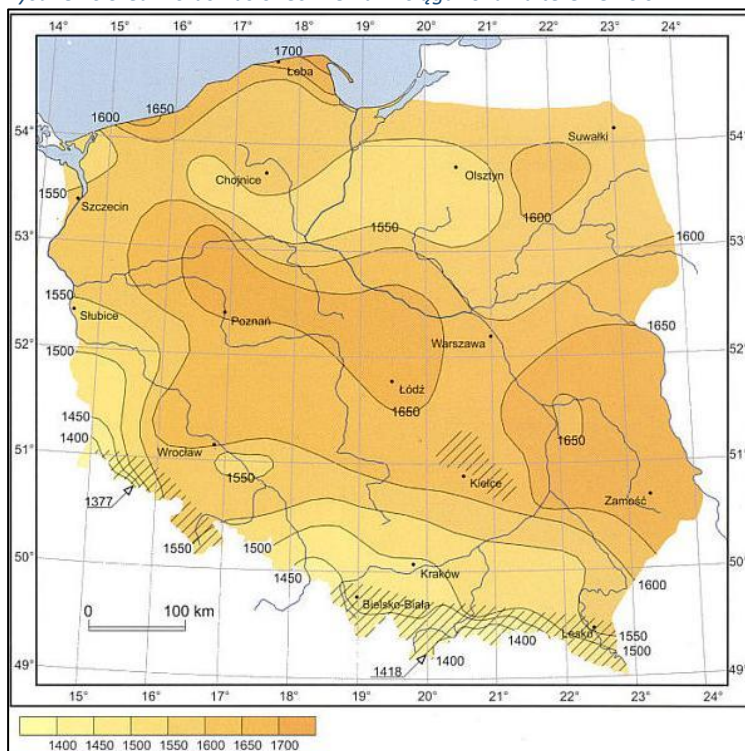

źródło: Szewczyk 2010, Państwowy Instytut Geologiczny

Energia słońca

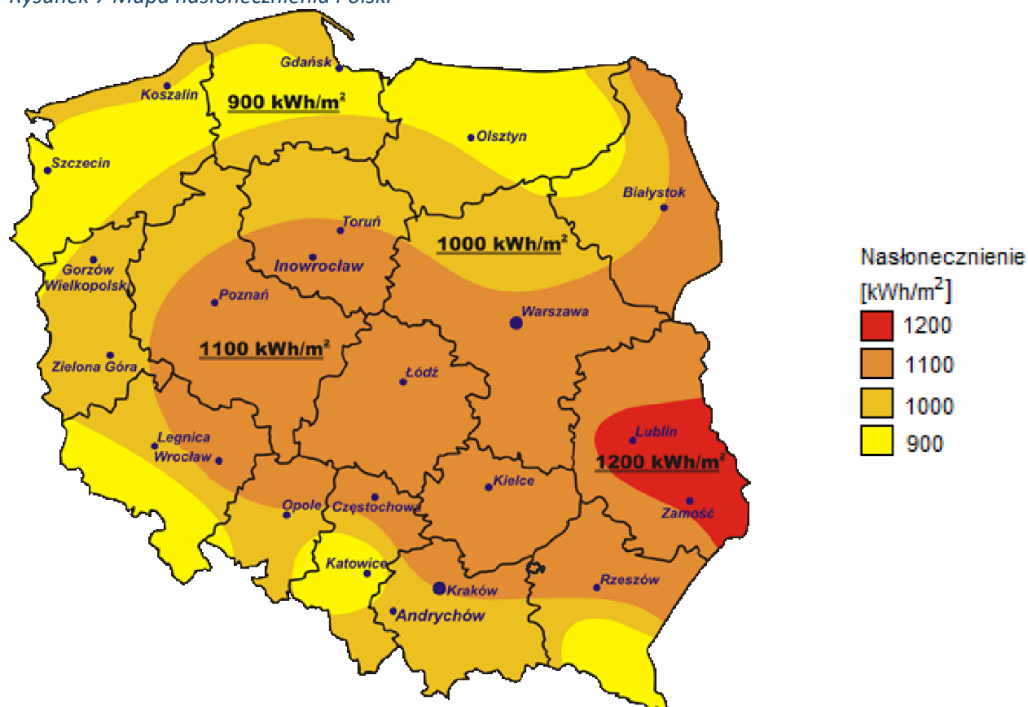
Energia promieniowania słonecznego wykorzystywana jest w dwojaki sposób: do produkcji energii elektrycznej bądź ciepła. Ciepło może być pozyskiwane w sposób bierny poprzez nagrzewanie pomieszczeń bezpośrednim promieniowaniem bądź poprzez systemy cieczowych lub powietrznych kolektorów słonecznych służących ogrzewaniu mieszkań, podgrzewaniu wody użytkowej itp. Konwersja promieniowania na prąd elektryczny odbywa się natomiast poprzez zastosowanie ogniw fotowoltaicznych bądź elektrowni termicznych. Zastosowanie kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych może okazać się zasadne już nawet w przypadku użytkowania przez pojedyncze gospodarstwa domowe, w zależności od stopnia zapotrzebowania na ciepłą wodę użytkową oraz energię elektryczną. Poniższe rysunki przedstawiają dwa najważniejsze czynniki wpływające na opłacalność inwestycji związanych z wykorzystaniem energii słonecznej.

Rysunek 6 Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski

źródło: imgw.pl

Rysunek 7 Mapa nasłonecznienia Polski

źródło: cire.pl

Gmina Baborów zlokalizowana jest w strefie, gdzie średnioroczna suma promieniowania słonecznego wynosi 1100 kWh/m². Nasłonecznienie na terenie gminy szacowane jest na 1450 h/rok.

Energia cieków wód powierzchniowych

Potencjalna i kinetyczna energia cieków wód powierzchniowych wykorzystywana jest do wytwarzania energii w elektrowniach wodnych. Potencjał energii wodnej zależy od spadku i przepływu. Przepływy ze względu na dużą zmienność w czasie muszą być przyjęte na podstawie wieloletnich obserwacji dla przeciętnego roku przy średnich warunkach hydrologicznych. Spadek określany jest jako iloczyn spadku i długości na danym odcinku rzeki. Rzeczywiste możliwości wykorzystania zasobów wodnych są znacznie mniejsze. Do energii odnawialnej zalicza się wyłącznie produkcję energii elektrycznej w elektrowniach na dopływie naturalnym (przepływowych). Planując tego typu inwestycję należy wziąć pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze (ocena zasobów przez IMGW, warunków geomorfologicznych i geologicznych), techniczne (tryb pracy elektrowni, specyfikacja techniczna turbin, wydajność, środowiskowe (przede wszystkim formy ochrony przyrody: obszary Natura 2000, prawne (pozwolenie wodnoprawne zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego), ekonomiczne oraz społeczne (np. turystyka).

Na terenie gminy Baborów obecnie nie funkcjonuje żadna mała elektrownia wodna (MEW).

6.2.2. Zagrożenie hałasem

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja - wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje);
- hałas - dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz;
- poziom hałasu - równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.). W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany. W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasu komunikacyjnego, Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych hałasu. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasu komunikacyjnego zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52$ dB;
- średnia uciążliwość 52 dB $< L_{Aeq} < 62$ dB;
- duża uciążliwość 63 dB $< L_{Aeq} < 70$ dB;
- bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70$ dB.

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014 r., poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} w porze dziennej i L_{AeqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – 50-65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 9. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L _{Aeq D} przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	L _{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	L _{Aeq D} przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	L _{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe** d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. Mieszkańców***	68	60	55	45

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

źródło: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r. poz. 112)

Hałas drogowy

Drogi dojazdowe i osiedlowe charakteryzuje duża zmienność natężenia ruchu w ciągu doby, ruch jest największy podczas dnia, a w czasie nocy spada znacząco. Charakteryzują się one także mniejszym udziałem pojazdów ciężkich. Stopień zagrożenia hałasem obszarów położonych wokół dróg jest zależny od struktury ruchu, rodzaju drogi, stanu i rodzaju nawierzchni, ale także ukształtowania terenu. Na stopień zagrożenia hałasem wpływa również typ zabudowy zlokalizowanej wokół dróg oraz sposób jej zagospodarowania i użytkowania.

Sieć komunikacyjna gminy współtworzona jest przede wszystkim przez transport drogowy.

Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego klimatu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej wartości dopuszczalnej lub na tym poziomie oraz na zmniejszaniu poziomu hałasu do co najmniej dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany. Do głównych działań zapobiegawczych należą przede wszystkim ekrany akustyczne, wały ziemne, ewentualnie pasy zieleni, lokalizowane w obszarze rozwiązań ochronnych. Do najczęstszych metod stosowanych w miejscu powstawania hałasu należą np. wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza obręb dzielnic mieszkalnych poprzez budowę obwodnic, zakaz wjazdu pojazdów ciężarowych do centrów miast, stosowanie nawierzchni „cichych”, ogólna poprawa stanu nawierzchni dróg i ulic, zachęcanie kierowców do korzystania z transportu zbiorowego, budowa i promowanie urządzeń typu Park&Ride, kontrole prędkości, stosowanie środków uspokojenia ruchu w obrębie osiedli mieszkalnych.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń związanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Obejmuje dźwięki emitowane przez maszyny i urządzenia, procesy technologiczne, a także instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do tego rodzaju hałasu zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych np.: wentylatory i urządzenia klimatyzacyjne. Hałas ten ma charakter lokalny i występuje głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi. Poziom hałasu jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od wykorzystywanych maszyn i urządzeń, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych oraz prowadzonych procesów technologicznych. W przypadku przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu przez zakłady przemysłowe, wydawane są dla zakładu decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu (odrębnie dla pory dziennej i nocnej). Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej.

Marszałek Województwa Opolskiego nie wydał żadnej decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu dla podmiotu prowadzącego instalacje na terenie gminy Baborów.⁷

Hałas kolejowy

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska badania hałasu kolejowego na terenie gminy Baborów nie były prowadzone.

---

⁷ Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Marszałowskiego w Opolu.

Hałas lotniczy

Hałas lotniczy w gminie Baborów nie występuje.

Państwowy Monitoring Środowiska

Zgodnie ze „Strategicznym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2020- 2025” oraz z programami wykonawczymi w zakresie hałasu na lata 2022, 2023 i 2024 na terenie gminy Baborów nie były prowadzone pomiary monitoringowe w zakresie hałasu w środowisku.⁸

6.2.3. Pola elektromagnetyczne

Zgodnie ze „Strategicznym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2020-2025” oraz wykonawczymi programami monitoringu pól elektromagnetycznych na lata 2022, 2023 i 2024, na terenie gminy Baborów w obrębie obszaru rewitalizacji w roku 2023 prowadzone były pomiary monitoringowe w zakresie poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Wyniki zamieszczono w tabeli.⁹

Tabela 10. Lokalizacja i wyniki pomiarów monitoringowych PEM na terenie gminy Baborów

Data wykonania pomiaru	Miejscowość	Ulica	Współrzędne punktu (WGS84)		Średnie natężenie pola elektrycznego [V/m]	Poziom dopuszczalny [V/m]
			Szerokość geograficzna (N)	Długość geograficzna (E)		
26.10.2023	Baborów	Kozielska	50,156583	17,986944	<0,5	28*

* Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019, poz. 2448).

źródło: Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet.

6.2.4. Gleby

Program Monitoring chemizmu gleb ornych Polski stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleby i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. W ramach prowadzonego monitoringu wykonywane są oznaczenia fizykochemiczne próbek glebowych pobieranych w 5-letnich odstępach czasowych w 216 punktach pomiarowych zlokalizowanych a glebach użytkowanych rolniczo na terenie całego kraju. Próbki glebowe w ramach szóstej tury monitoringu chemizmu gleb ornych Polski, która przypadła na lata 2020-2022, zostały pobrane w 2020 r. a kolejne badania realizowane będą w 2025 r.

⁸ Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Opolu.

⁹ Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Opolu.

Na terenie gminy Baborów w ramach sieci monitoringu chemizmu gleb ornych Polski brak jest zlokalizowanych punktów pomiarowych. Najbliżej położony punkt pomiarowy znajduje się w miejscowości Gadzowice, w gminie Głubczyce, powiat głubczycki.

Ogólna charakterystyka gleb zgodnie z wynikami pomiarów z 2020 roku w ww. punkcie pomiarowym zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 11 Ogólna charakterystyka gleb zgodnie z wynikami pomiarów z 2020 roku w punkcie pomiarowym 319

Odczyn "pH" w zawiesinie H ₂ O	Próchnica [%]	Węgiel organiczny [%]	Azot ogólny [%]	Kwasowość hydrolytyczna (Hh) cmol(+)kg ⁻¹	Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne suma 13 WWA [μg*kg ⁻¹]	Zasolenie [mg KCl*100g ⁻¹]
7,3	3,34	1,94	0,2	1,4	773	10

źródło: zgodnie z informacjami udostępnianymi na stronie: https://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=pomiary&p=379 [data dostępu 26.10.2025 r.]

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie wybranych klasoużytków gminy Baborów

Tabela 12. Powierzchnia przykładowych klasoużytków gminy Baborów

Użytek	Suma	0	I	II	III	IIIa	IIIb	IV	IVa	IVb	V	VI
R	9812.5106		225.1364	4321.0338		3790.1668	652.6010		451.5100	204.4511	155.1215	12.4900
S-R	31.2812		0.1700	16.9359		10.0289	1.7181		1.6126	0.2858	0.3999	0.1300
Br-R	163.2028		0.5235	96.4676		50.0736	4.9698		8.5772	0.8469	1.2127	0.5315
Wsr-R	0.9018					0.2700	0.6318					
W-R	1.0179			0.6382		0.2156	0.1641					
Lzr-R	24.9689		0.0264	4.1500		4.6982	6.1313		2.3495	2.9717	4.5318	0.1100
S-ł	0.5448				0.3200			0.2248				
ł	317.0712		0.7522	95.3488	170.1342			49.0304			1.8056	
Br-ł	0.7895			0.1171	0.3090			0.3634				
Wsr-ł	1.3980				1.3980							
W-ł	1.5064			0.5556	0.6018			0.3390			0.0100	
Lzr-ł	13.1153				5.9112			3.7706			3.3135	0.1200
S-Ps	1.6329			0.2012	1.3392			0.0925				
Ps	217.4145		51.0325	34.6246	84.6769			41.5938			5.0032	0.4835
Br-Ps	28.6739		5.0985	13.5208	10.0065						0.0481	
W-Ps	0.1797		0.0197		0.0200			0.1400				
Lzr-Ps	10.2884			1.2946	4.1719			4.3749			0.3825	0.0645
Ls	369.0970	307.8672	0.5600		14.6506			27.1905			18.2414	0.5873

R- grunty orne; S – sady; Br - grunty rolne zabudowane; Wsr - grunty pod stawami; W - grunty pod rowami; Lzr - grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych; ł - łąki trwałe, Ps - pastwiska trwałe; Ls – lasy.

źródło: Na podstawie danych uzyskanych od Starostwa Powiatowego w Głubczycach.

6.2.5. Wody

Wody powierzchniowe

Gmina Baborów leży w dorzeczu Odry, w zlewni rzeki Psiny, jej lewego dopływu. Łączna powierzchnia zlewni Psiny wynosi 522,0 km², natomiast jej długość całkowita wynosi 49,3 km. Na sieć rzeczną gminy składają się ponadto:¹⁰

- Psina – lewobrzeżny dopływ Odry;
- Złotnik – prawobrzeżny dopływ Psiny;
- Sucha Psina – prawobrzeżny dopływ Psiny;
- dwa bezimienne – lewobrzeżne dopływy Psiny.

Rysunek 8 Rzeki na terenie gminy Baborów

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez PGW Wody Polskie.

¹⁰ źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baborów. Edycja 2020.

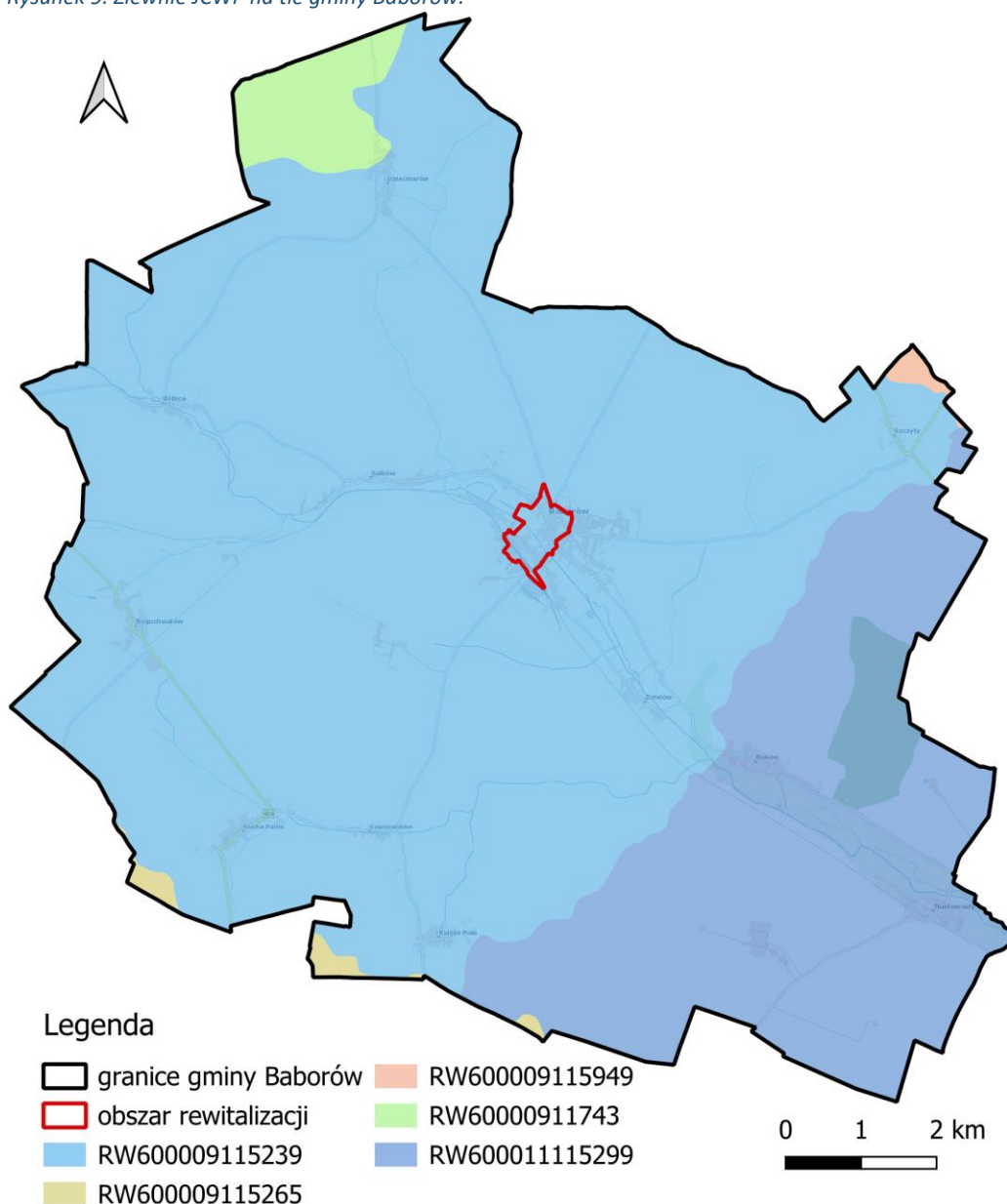
Przez obszar rewitalizacji przepływa jedna rzeka – Psina, co zostało przedstawione na powyższej mapie. Teren gminy Baborów jest położony na obszarze 5 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych, zaś sam obszar rewitalizacji na terenie jednej z nich.

Tabela 13 Jednolite Części Wód Powierzchniowych w zasięgu, których leży Gmina Baborów

Kod JCWP	Nazwa JCWP
RW600009115265	Troja od źródeł do Morawy
RW60000911743	Stradunia od źródła do Potoku Jakubowickiego
RW600009115239	Psina od źródeł do Suchej wraz z Suchą
RW600009115949	Cisek
RW600011115299	Psina od Suchej do ujścia

źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 17.10.2025 r.]

Rysunek 9. Zlewnie JCWP na tle gminy Baborów.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ) wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą do kompetencji inspekcji ochrony środowiska. W zakresie obowiązków leży również prowadzenie obserwacji elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód jest badany przez wykonawców zewnętrznych, a jego ocena jest przekazywana do GIOŚ. Badania substancji priorytetowych, dla których określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie, są zlecane przez GIOŚ. Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu m.in. pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takim jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Podstawę prawną dokonanej klasyfikacji stanu wód stanowi Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1475). Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2019-2024 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.). W tabeli zamieszczono ocenę stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Baborów.

Tabela 14 Ocena stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Baborów

Nazwa i kod JCWP		Troja od źródeł do Morawy RW600009115265	Stradunia od źródła do Potoku Jakubowickiego RW60000911743	Psina od źródeł do Suchej wraz z Suchą RW600009115239	Cisek RW600009115949	Psina od Suchej do ujścia RW600011115299
Typ JCWP		PN	PN	PN	PN	RzN
Rzeczywista długość JCWP [km]		63,71	38,33	67,60	36,66	45,46
Powierzchnia zlewni JCWP [km ²]		163,86	103,87	189,43	81,65	125,32
Obszar dorzecza		Odry	Odry	Odry	Odry	Odry
Region wodny		Górnej Odry	Górnej Odry	Górnej Odry	Górnej Odry	Górnej Odry
Status JCWP		naturalna część wód	naturalna część wód	naturalna część wód	silnie zmieniona część wód	naturalna część wód
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?		TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Kod ppk (2022-2027)		PL02S1201_1104	PL02S1201_0260	PL02S1201_1103	PL02S1201_1061	PL02S1301_1136
Współrzędne geograficzne ppk [2022-2027]		17.96723; 50.09034	17.897926; 50.29227	18.014016; 50.131716	18.19931; 50.30439	18.212031; 50.020293
Ocena stanu ¹¹	stan/ potencjał ekologiczny	słaby stan ekologiczny	słaby stan ekologiczny	zły stan ekologiczny	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	słaby stan ekologiczny
	stan chemiczny	brak danych	brak danych	brak danych	dobry	poniżej dobrego
	stan (ogólny)	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	brak danych	zły stan wód

źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>, [dostęp: 17.10.2025 r.]

¹¹ Zgodnie z raportem z klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych wykonanej w roku 2025 na podstawie danych z lat 2019-2024.r.)

Wszystkie monitorowane JCWP mieszczą się w zakresie 36,66–67,60 km, a powierzchnie ich zlewni od 81,65 do 189,43 km². Stan ekologiczny większości oceniono jako słaby (Troja, Stradunia, Psina do Suchej), a w przypadku Ciska jako zły; tylko dla Psiny od Suchej do ujścia nie dokonano oceny z powodu braku badań biologicznych. Stan chemiczny nie jest znany dla czterech JCWP, natomiast Cisek osiąga stan dobry, a Psina od Suchej do ujścia – poniżej dobrego. W konsekwencji ogólny stan wód oceniono jako zły dla czterech JCWP, a dla jednego brak pełnej oceny.

Poniższa tabela przedstawia cele środowiskowe i ryzyka nieosiągnięcia tych celów.

Tabela 15. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży Gmina Baborów

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ¹²	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
1.	Troja od źródeł do Morawy	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE

¹² - obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód.

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ¹²	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
2.	Stradunia od źródła do Potoku Jakubowickiego	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
3.	Psina od źródeł do Suchej wraz z Suchą	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, fosfor ogólny, fosforany, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm)]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NI
4.	Cisek	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot amonowy, BZT5, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ¹²	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
5.	Psina od Suchej do ujęcia	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot amonowy, fosfor ogólny, fosforany,, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 17.10.2025 r.]

Tabela 16 Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne wraz z celami środowiskowymi, znajdujące się na terenie gminy Baborów

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
1.	Troja od źródeł do Morawy	Mokre – Lewice (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródleśnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródliskowych cieków (nieleśne ekosystemy łądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływu powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznnych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
2.	Stradunia od źródła do Potoku Jakubowickiego	Las Głubczycki (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględny zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródłiskowych cieków (nieleśne ekosystemy łądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżień terenu
3.	Psina od źródła do Suchej wraz z Suchą	Las Głubczycki (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględny zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródłiskowych cieków (nieleśne ekosystemy łądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżień terenu
		Wronin – Maciowakrze (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględny zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródłiskowych cieków (nieleśne ekosystemy łądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżień terenu

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
4.	Cisek	Wronin – Maciowakrze (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródłiskowych cieków (nieleśne ekosystemy łądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu
5.	Psina od Sucheje do ujścia	Wronin – Maciowakrze (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródłiskowych cieków (nieleśne ekosystemy łądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 17.10.2025 r.]

Do najważniejszych problemów gospodarki wodnej, które w znacznym stopniu zagrażają jakości wód powierzchniowych i podziemnych należy odprowadzanie ścieków surowych do rowów przydrożnych, wywożenie zawartości zbiorników bezodpływowych w miejsca niedozwolone, tam, gdzie nie ma dostępu do kanalizacji. W gminie Baborów o charakterze rolniczym, stan środowiska wodnego może pogorszyć również stosowanie organicznych nawozów: gnojowicy i obornika oraz nawozów sztucznych, które na skutek pływu powierzchniowego trafiają do odbiorników tj. rzek i zbiorników wodnych.

Wody podziemne

W obszarze gminy Baborów, w profilu hydrogeologicznym można wyróżnić piętra wodonośne: czwartorzędowe i trzeciorzędowe. Największe znaczenie, pod względem ilości ujęć i wielkości poboru, ma poziom czwartorzędowy. Poziom czwartorzędowy stanowi podstawę zaopatrzenia w wodę dla mieszkańców gminy, gdyż w jego obrębie występuje wszystkie studni głębinowe Wody trzeciorzędowego piętra wodonośnego (poziom ten jest mniej rozpoznany) występują fragmentarycznie w północno-zachodniej części gminy, na głębokości średniej 30–50 m p.p.t., głównie w przewarstwieniach osadów ilastych, zasilanie odbywa się przez infiltrację opadów atmosferycznych i przesączanie wód z poziomu czwartorzędowego.¹³

Cały obszar gminy Baborów w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd nr 127, 141 oraz 141, zaś obszar rewitalizacji na terenie JCWPd nr 141.

---

¹³ źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baborów.

Tabela 17 Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Baborów

	GW6000127	GW6000141	GW6000142
Powierzchnia [km ²]	1872,47	553,44	761,52
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Odry	obszar dorzecza Odry	obszar dorzecza Od
Region wodny	Górnej Odry	Górnej Odry	Górnej Odry
Obszar bilansowy	Górna Odra (Odra po Koźle), Kłodnica, Widawa i Stobrawa (GL), Mała Panew, Nysa Kłodzka, Osobłoga i Stradunia, Przyodrze (GL), Przyodrze (WR)	Górna Odra (Odra po Koźle), Osobłoga i Stradunia	Górna Odra (Odra po Koźle), Kłodnica, Osobłoga i Stradunia, Przyodrze (GL)
Rejony wodnogospodarcze	Psina, Kłodnica dolna (ujście), Odra w tym Olza cz. poza karpacka, Stradunia, Osobłoga, Biała, Chrzastawa, Ścinawa Niemodlińska, Mała Panew Dolna, Budkowiczanka - Brynica, Przyodrze Kłodnicy do Nysy Kłodzkiej, Nysa Dolna, Prudnik, Nysa Kłodzka, Środkowa Odra	Opawa, Psina, Odra w tym Olza cz. poza karpacka, Stradunia, Osobłoga	Psina, Bierawka, Ruda, Kłodnica dolna (ujście), Odra w tym Olza cz. poza karpacka, Stradunia, Przyodrze Kłodnicy do Nysy Kłodzkiej
Schemat krążenia wód ¹⁴	Zasilanie wód podziemnych wszystkich opisanych pięter wodonośnych odbywa się w wyniku bezpośredniej lub	Poziomy wodonośne zasilane są w wyniku infiltracji wód opadowych w granicach rozprzestrzenienia piętra czwartorzędowego i/oraz na wychodniach pięter starszych. Drenaż wód podziemnych w pierwszych poziomach wodonośnych następuje przez cieki powierzchniowe: rzeka	Zasilanie wód podziemnych odbywa się w wyniku infiltracji wód opadowych, w obszarze wychodni pierwszego czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Starsze poziomy czwartorzędowe i poziomy neogenu, triasu i karbonu nie

¹⁴ źródło: <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-120-139.html>

	GW6000127	GW6000141	GW6000142
	<p>pośredniej - poprzez utwory wyżejległe, infiltracji wód opadowych. Naturalnymi strefami drenażu wszystkich pięter wodonośnych są główne ciek i wodne. Dla starszych i występujących na większej głębokości pięter wodonośnych główną strefą drenażu jest dolina Odry. Dodatkowo wyraźny drenaż wód podziemnych zaznacza się w rejonie kopalń surowców węglanowych oraz większych ujęć komunalnych.</p>	<p>Psina i jej dopływy. Regionalnymi bazami drenaży są rzeki Psina i Odra. Naturalne pole hydrodynamiczne lokalnie zaburzone jest czynnikiem antropogenicznym – studniami ujmującymi wody piętra czwartorzędowego i karbońskiego. Zwierciadło wód podziemnych ma głównie charakter swobodny i jest wtedy współkształtne z morfologią terenu. W granicach obszaru JCWPd występują następujące piętra wodonośne: czwartorzędowe (Q), neogeńskie (Ng), kredowe (Cr) i karbońskie (C) – poziom dolnokarboński (C1). W obrębie JCWPd nr 141 występują trzy układy sekwencji pięter wodonośnych: czwartorzędowo-neogeński, czwartorzędowo-kredowy i czwartorzędowo-karboński. Układ czwartorzędowo-kredowy występuje w północno-zachodniej części JCWPd, układ czwartorzędowo-karboński występuje w zachodniej części JCWPd, a czwartorzędowo-neogeński w centralnej i wschodniej części JCWPd. Piętro czwartorzędowe jest zbudowane z jednego do trzech poziomów wodonośnych. Kontakt między poziomami jest przeważnie ograniczony do przesiąkania. Piętro neogeńskie składa się z warstw i soczew usytuowanych na kilku poziomach. Kontakt pomiędzy poziomami czwartorzędowymi, a starszymi poziomami (neogenu, kredy, karbonu) może być bezpośredni – gdy utwory wodonośne czwartorzędu zalegają bezpośrednio na starszych utworach wodonośnych, ograniczony do przesiąkania z poziomów nadległych, gdy pomiędzy poziomami wodonośnymi występują utwory słabo przepuszczalne czwartorzędu, neogenu lub karbonu, bądź lateralny (w dolinach wyerodowanych w osadach starszych – doliny czwartorzędowe - lub w strefach tektonicznych - zaleganie utworów kenozoicznych w rowach tektonicznych, kontakty lateralne skał karbońskich i kredowych</p>	<p>posiadają wychodni na obszarze JCWPd. Ich zasilanie odbywa się poprzez przesączanie opadów atmosferycznych poprzez słabo- lub półprzepuszczalne osady czwartorzędu lub neogenu, poprzez okna hydrogeologiczne w tych osadach bądź poprzez kontakt lateralny z innymi warstwami wodonośnymi. Naturalnymi strefami drenażu wewnątrz JCWPd są rzeki i ciek i powierzchniowe, z których najważniejszą jest Odra, która wpływa na regionalny system drenażu, praktycznie w całej JCWPd. Funkcję drenażu pełnią także ujęcia wód podziemnych, z których największe zaopatrują Racibórz i Kuźnie Raciborską oraz zakłady Azotowe w Kędzierzynie-Koźlu. Wyrobiska górnicze znajdują się we wschodniej części JCWPd i na wschód od granicy JCWPd, a są to wyrobiska kopalni piasku czwartorzędowego "Kotlarnia" oraz wyrobiska kopalń węgla kamiennego "Rydułtowy" i "Anna". Kopalnie węgla kamiennego spowodowały w centrum eksploatacji (na obszarze JCWPd 144) osuszenie górotworu do głębokości 200-400 m, a obszar ich oddziaływania obejmuje wschodnią część JCWPd 142. Oddziaływanie to obejmuje warstwy wodonośne karbonu i spągowe warstwy wodonośne neogenu (warstwy dębowieckie), w których przepływ następuje na wschód. Bezpośrednio nad obszarami górniczymi występuje obszar pozbawiony GPU, a w obszarze przyległym, naturalny kierunek drenażu, w wyższych poziomach wodonośnych, wyznaczony przez Odrę, jest zachodni i północno-zachodni.</p>

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 17.10.2025 r.]

Zgodnie art. 4.1 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960) celem środowiskowym dla JCWPd jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do niej zanieczyszczeń; zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa stanu oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem wód, tak aby osiągnąć i utrzymać ich dobry stan.

Monitoring krajowy wód podziemnych wykonywany jest na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Monitoring krajowy wód podziemnych jest podstawą do oceny wód podziemnych w poszczególnych punktach pomiarowych oraz jednolitych części wód podziemnych. Zgodnie z wyżej przytaczanym rozporządzeniem klasyfikującym jednolite części wód podziemnych, oceny stanu jednolitych części wód podziemnych dokonuje się na podstawie oceny stanu ilościowego i stanu chemicznego, które mogą być dobre bądź słabe. Według § 14.1. Stan jednolitej części wód podziemnych ocenia się jako dobry, jeżeli zarówno jej stan chemiczny, jak i stan ilościowy, są oceniane jako dobre. Stan jednolitej części wód podziemnych ocenia się jako słaby, jeżeli jej stan chemiczny lub jej stan ilościowy jest oceniany jako słaby.

Poniżej przedstawiono wyniki badań ocen stanu JCWPd, w obrębie których znajduje się gminy Baborów.

Tabela 18 Kompleksowa ocena stanu JCWPd

Rok		2012	2016	2019	2022	
Nr JCWPd	127	chemiczny	dobry	dobry	słaby	słaby
		ilościowy	dobry	dobry	dobry	dobry
	141	chemiczny	słaby	dobry	dobry	dobry
		ilościowy	dobry	dobry	dobry	dobry
	142	chemiczny	dobry	dobry	dobry	dobry
		ilościowy	dobry	dobry	dobry	dobry

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 17.10.2025 r.] oraz na podstawie Monitoringu Jakości Wód Podziemnych, <https://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2022.html>

Jak wynika z zamieszczonej powyżej tabeli ogólny stan chemiczny i ilościowy przedmiotowych jednolitych części wód podziemnych bywa zmienny. Obecnie stan JCWPd 141 i 142 należy ocenić jako dobry, zaś ze względu na słabą kondycję chemiczną stan zbiornika 127 należy uznać za niewłaściwy.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP)

Teren gminy Baborów w jej peryferycznych częściach znajduje się w zasięgu jednego zbiornika wód podziemnych GZWP: Subniecka kędzierzyńsko-głubczycka (nr 332). Obszar rewitalizacji znajduje się poza nim.¹⁵

Tabela 19 Charakterystyka GZWP znajdujących się na terenie gminy Baborów

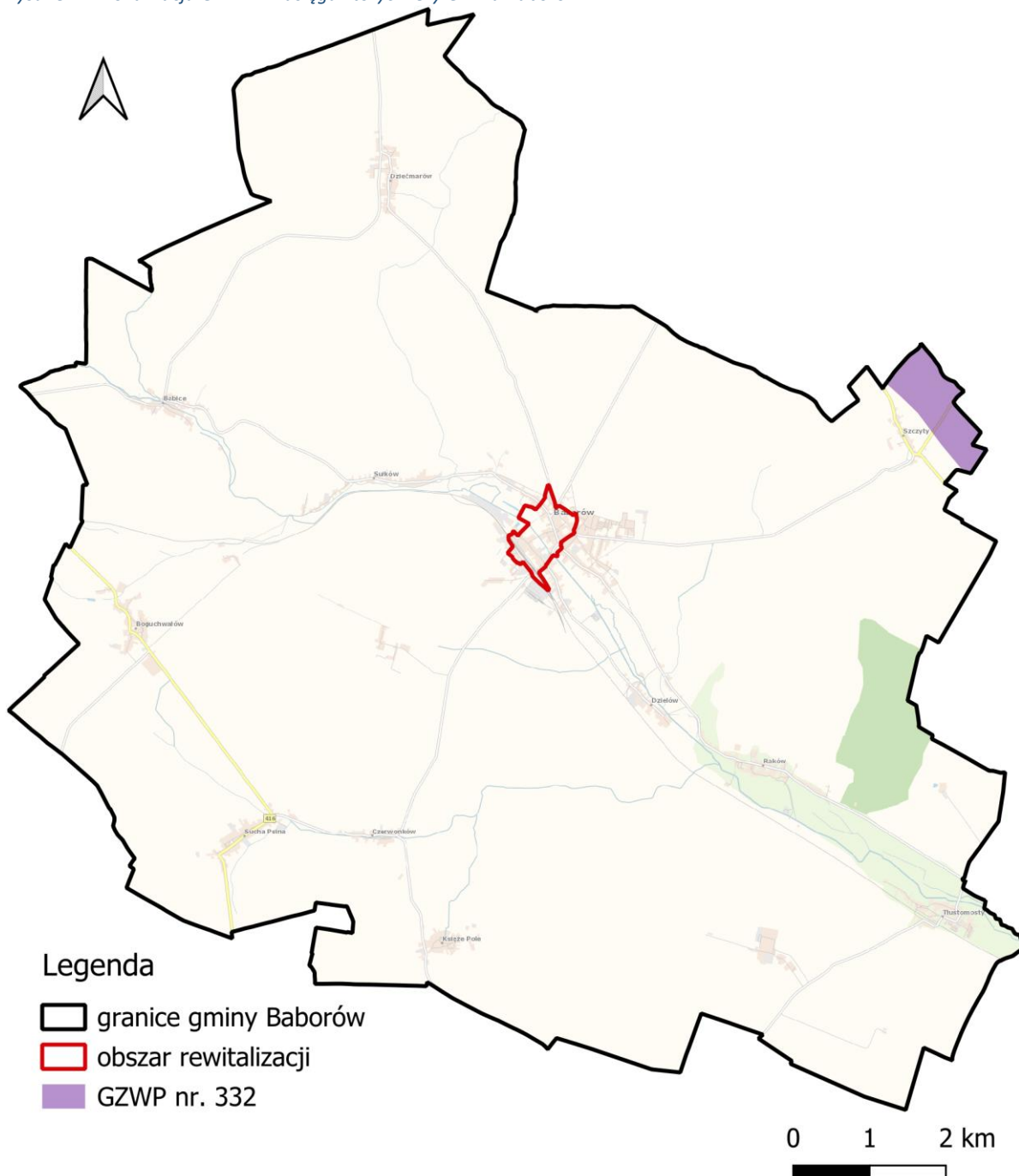
Nazwa GZWP	Subniecka kędzierzyńsko-głubczycka (332)
Województwo	opolskie, śląskie
Powiat	Nyski, prudnicki, głubczycki, kędzierzyńsko-kozielski, krapkowicki, strzelecki, gliwicki, tarnogórski, raciborski, rybnicki, wodzisławski, m. Rybnik, m. Żory
RZGW	Gliwice, Wrocław
Numer JCWPd (wg podziału na 172 części)	127, 128, 141, 142, 143, 144
Jednostka hydrogeologiczna wg Paczyńskiego, Sadurskiego (2007)	provincja Odry: SŚOPd - region środkowej Odry - subregion południowy, RGO - region górnej Odry
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona	pasmo zbiorników przedsudeckich
Zlewnia powierzchniowa (II rzędu wg MphP)	lewobrzeżna Odry do Nysy Kłodzkiej
Prowincja i makroregion fizycznogeograficzne wg Kondrackiego (2002)	Niż Środkowoeuropejski (31): Nizina Śląska (318.5); Wyżyny Polskie (34): Wyżyna Śląska (341.1)
Typ zbiornika	porowy
Stratygrafia	czwartorzęd, neogen
Klasa jakości wody ¹⁶	II, III
Współczynnik filtracji [m ² /d]	na przeważającym obszarze 1,35; lokalnie w oknach hydrogeologicznych do 20,5
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [m ³ /d × km ²]	238,3
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m ³ /d]	109 890
Podatność zbiornika na antropopresję	średnio i mało podatny

źródło: Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce.

¹⁵ Na podstawie danych udostępnianych przez PIG-PIB.

¹⁶ Wg rozporządzenia MŚ z dnia 23 lipca 2008 r.

Rysunek 11 Lokalizacja GZWP w zasięgu których leży Gmina Baborów

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PIG-PIB.

Obszary zagrożone powodzią

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960) powódź to: „czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych”. Ze względu na źródło oraz mechanizmy powstania, powodzie występujące na obszarze Polski dzieli się na:

- powódzie rzeczne o mechanizmie naturalnego wezbrania,
- powódzie rzeczne powstałe w wyniku przelania lub zniszczenia obwałowań przeciwpowodziowych,
- powódzie rzeczne zimowe o mechanizmie zatorowym,
- powódzie opadowe, związane z zalaniem terenu wodami pochodzącymi bezpośrednio z opadów deszczu lub z topnienia śniegu,
- powódzie od wód podziemnych,
- powódzie od strony morza,
- powódzie powstałe w wyniku zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących.

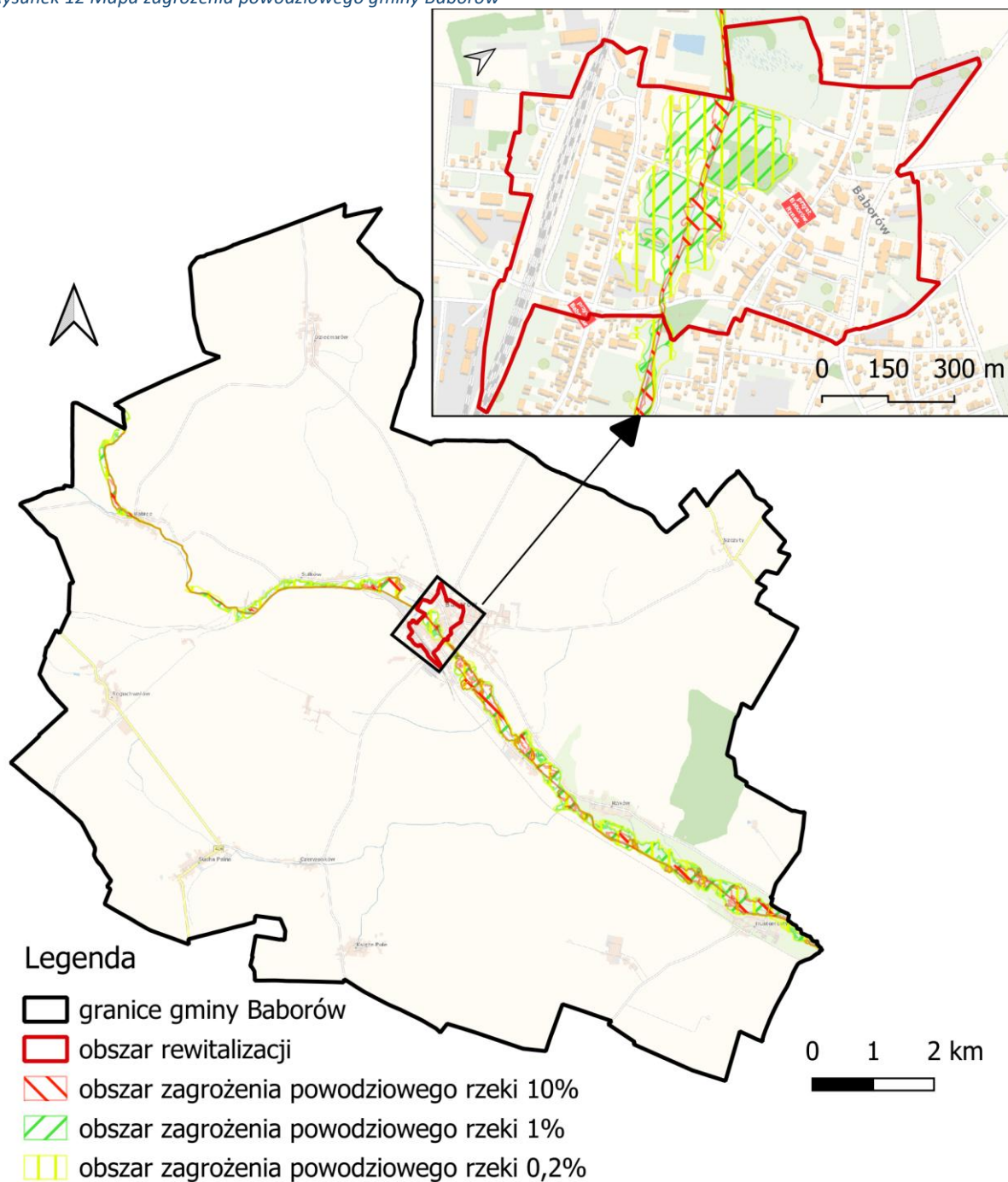
Mapy zagrożenia powodziowego

Zgodnie z wymogami Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dawniej Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej) przygotowuje mapy zagrożenia powodziowego (MZP) oraz mapy ryzyka powodziowego (MRP). Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawia się w szczególności:

1. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego;
2. obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w tym:
  - a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
  - b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
  - c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
  - d) pas techniczny;
3. obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia:
  - a) wału przeciwpowodziowego,
  - b) wału przeciwsztormowego,
  - c) budowli piętrzącej.

Na poniższym rysunku przedstawiono fragmenty mapy zagrożenia powodziowego dla gminy Baborów. Należy podkreślić, że obszar rewitalizacji znajduje się na terenach zagrożonych powodzią

Rysunek 12 Mapa zagrożenia powodziowego gminy Baborów

źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

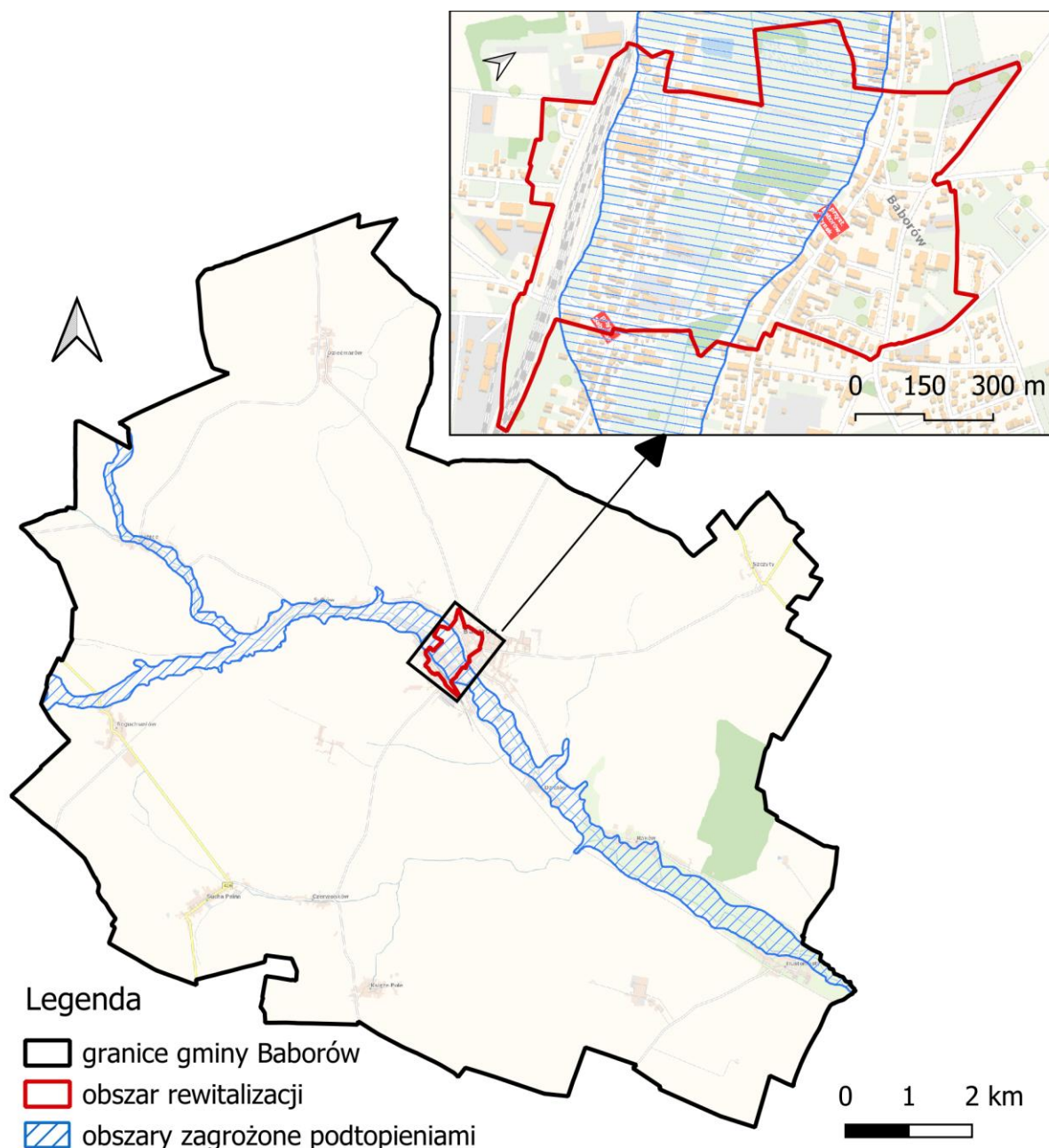
Według słownika hydrogeologicznego (2002) przez podtopienie terenu rozumie się „pojawienie się wód podziemnych blisko powierzchni terenu w związku z: obniżeniem powierzchni terenu, piętrzeniem wód podziemnych na skutek podnoszenia się zwierciadła wód w ciekach i zbiornikach powierzchniowych, antropogenicznym zahamowaniem przepływu wód podziemnych”.

Mapy obszarów zagrożonych podtopieniami (skala 1: 50 000) w regionach wodnych kraju zostały wykonane w Państwowym Instytucie Geologicznym. Wyznaczone na nich obszary nie są strefami zalewów wód powierzchniowych (powodzi), ale przedstawiają maksymalne możliwe zasięgi

występowania położenia zwierciadła wody podziemnej blisko powierzchni terenu, co skutkuje podmokłościami w rejonie i sąsiedztwie doliny rzecznej.

Na poniższym rysunku przedstawiono fragmenty mapy zagrożenia powodzią od wód gruntowych dla gminy Baborów. Obszar rewitalizacji leży na terenach zagrożonych podtopieniami.

Rysunek 13 Mapa zagrożenia powodziowego gminy Baborów

źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

Zgodnie z powyższymi rysunkami, występujące na terenie gminy Baborów zagrożenie powodzią i podtopieniami wynika z obecności rzeki Psiny.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Zarządu Zlewni w Gliwicach oraz Zarządu Zlewni w Opolu na terenie gminy Baborów brak jest wałów przeciwpowodziowych, a także obszarów zmeliorowanych.

Obszary zagrożone suszą

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Wyróżnia się następujące typy suszy:

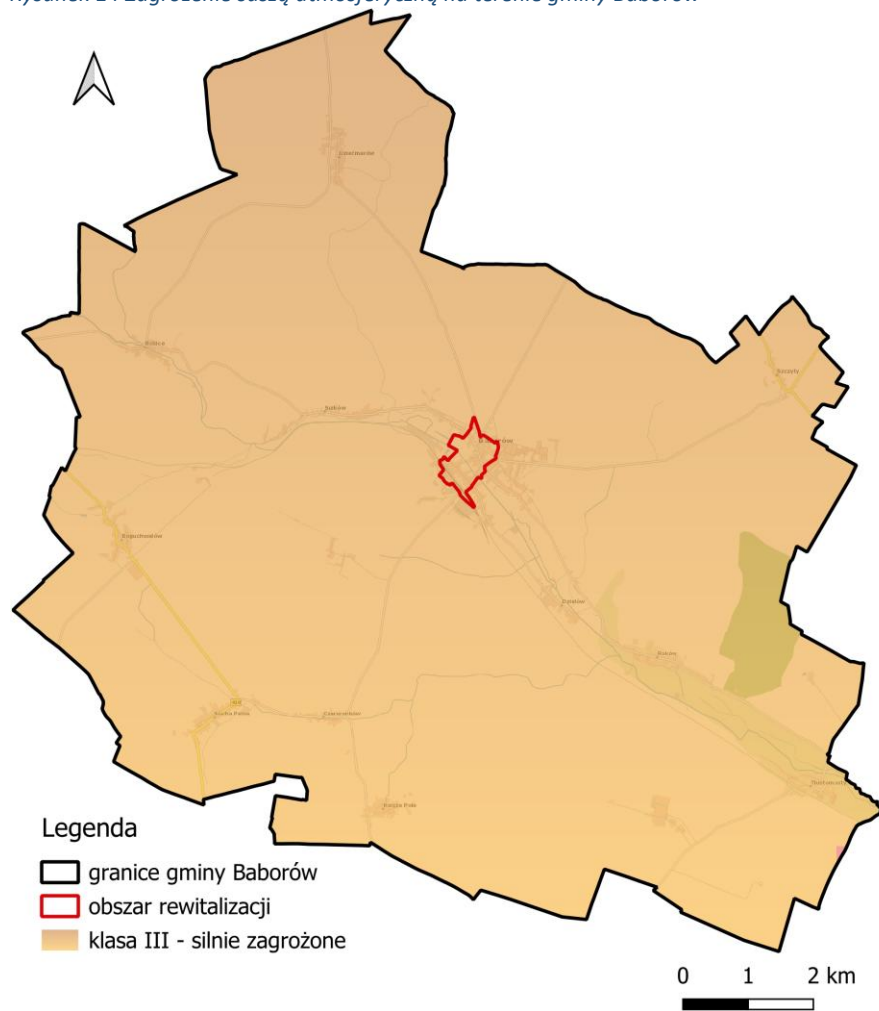
- susza atmosferyczna – występuje, kiedy mamy do czynienia z deficytem opadów. Zwana również suszą meteorologiczną. Jest to pierwszy etap rozwoju zjawiska suszy. Pojawia się wówczas, gdy opady występują poniżej średniej wieloletniej lub jest ich całkowicie brak.
- susza rolnicza - pojawia się, gdy wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Zwana również suszą glebową. Jest bezpośrednią konsekwencją wydłużającej się suszy atmosferycznej.
- susza hydrologiczna - przejawia się długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach. Zwana również „niżówką hydrologiczną”. Dotyczy wód powierzchniowych. Występuje wtedy, kiedy przepływ w rzekach spada poniżej przepływu średniej wartości wieloletniej.
- susza hydrogeologiczna - susza definiowana jako długotrwałe obniżenie zasobów wód podziemnych. Zjawisko tego rodzaju suszy jest zwykle poprzedzone powyższymi rodzajami suszy. Wstępna faza objawia się m.in. wysychaniem studni.

Susza, obok zjawiska powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych i bezpośrednich zjawisk naturalnych oddziałujących na środowisko, gospodarkę i lokalne społeczności. Jednakże w przeciwieństwie do powodzi nie ma praktycznie możliwości prowadzenia działań doraźnych, które przyczynią się do zminimalizowania skutków suszy.

W walce z suszą potrzebne są działania długofalowe, strategiczne które poprzez swą ilość przyczynią się do minimalizowania jej skutków. Takim działaniem jest m.in. opracowanie planu przeciwdziałania skutkom suszy, który jest głównym, strategicznym dokumentem w Polsce, zgodnie z którym prowadzi się walkę z suszą.

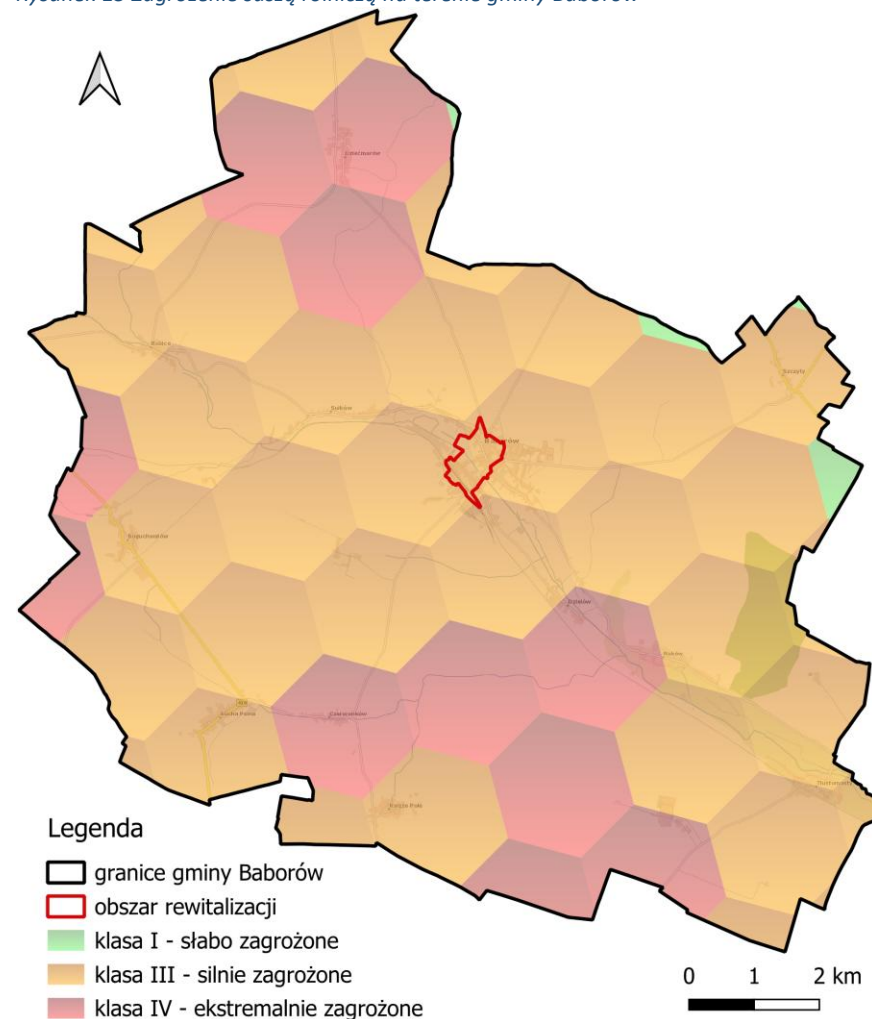
Na poniższych rysunkach pokazano graficznie obszary gminy Baborów o określonym stopniu zagrożenia na poszczególne typy suszy. Jak wynika z poniższych map, teren gminy jest narażony na suszę atmosferyczną, rolniczą oraz hydrologiczną.

Rysunek 14 Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie gminy Baborów

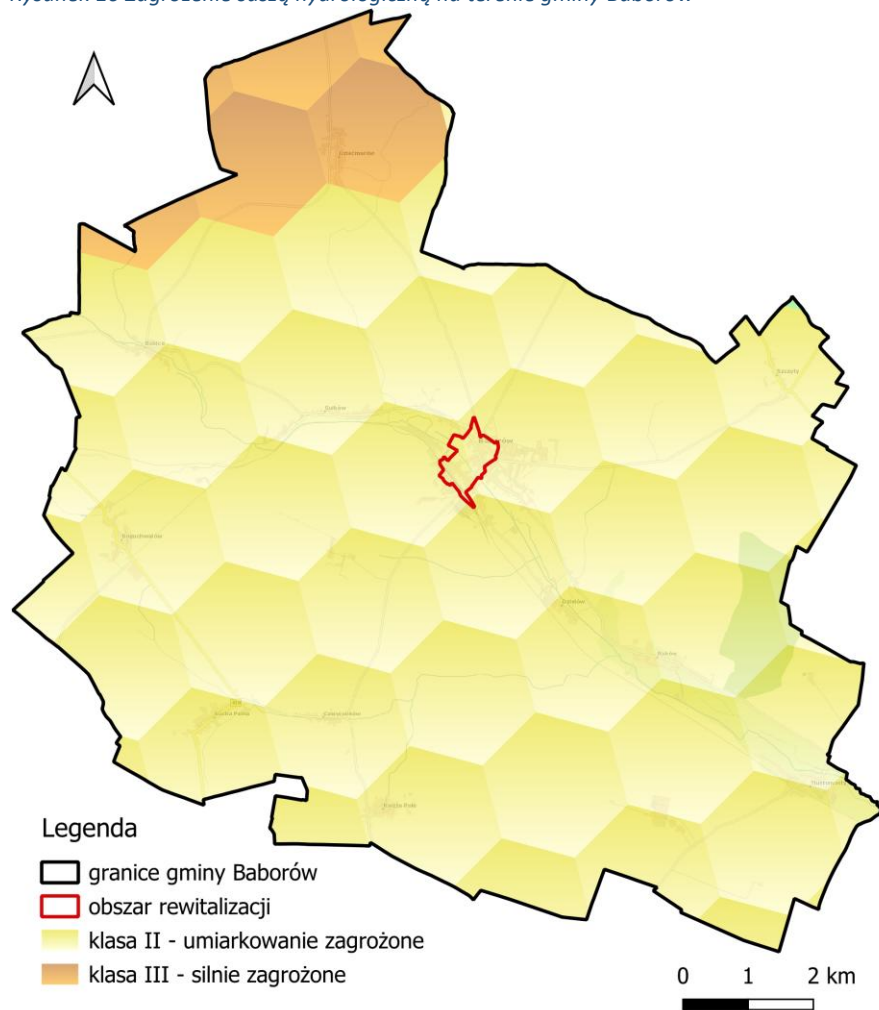
źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl
[data dostępu 17.10.2025 r]

Rysunek 15 Zagrożenie suszą rolniczą na terenie gminy Baborów

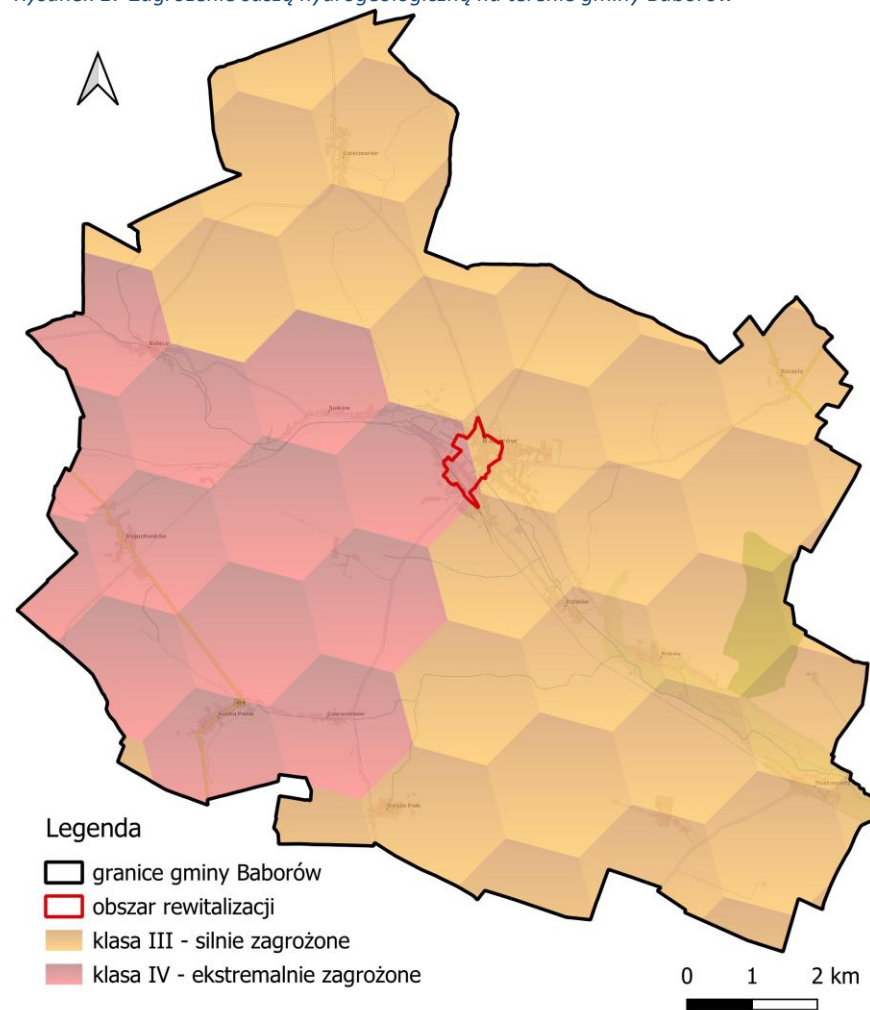
źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl
[data dostępu 17.10.2025 r.]

Rysunek 16 Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie gminy Baborów

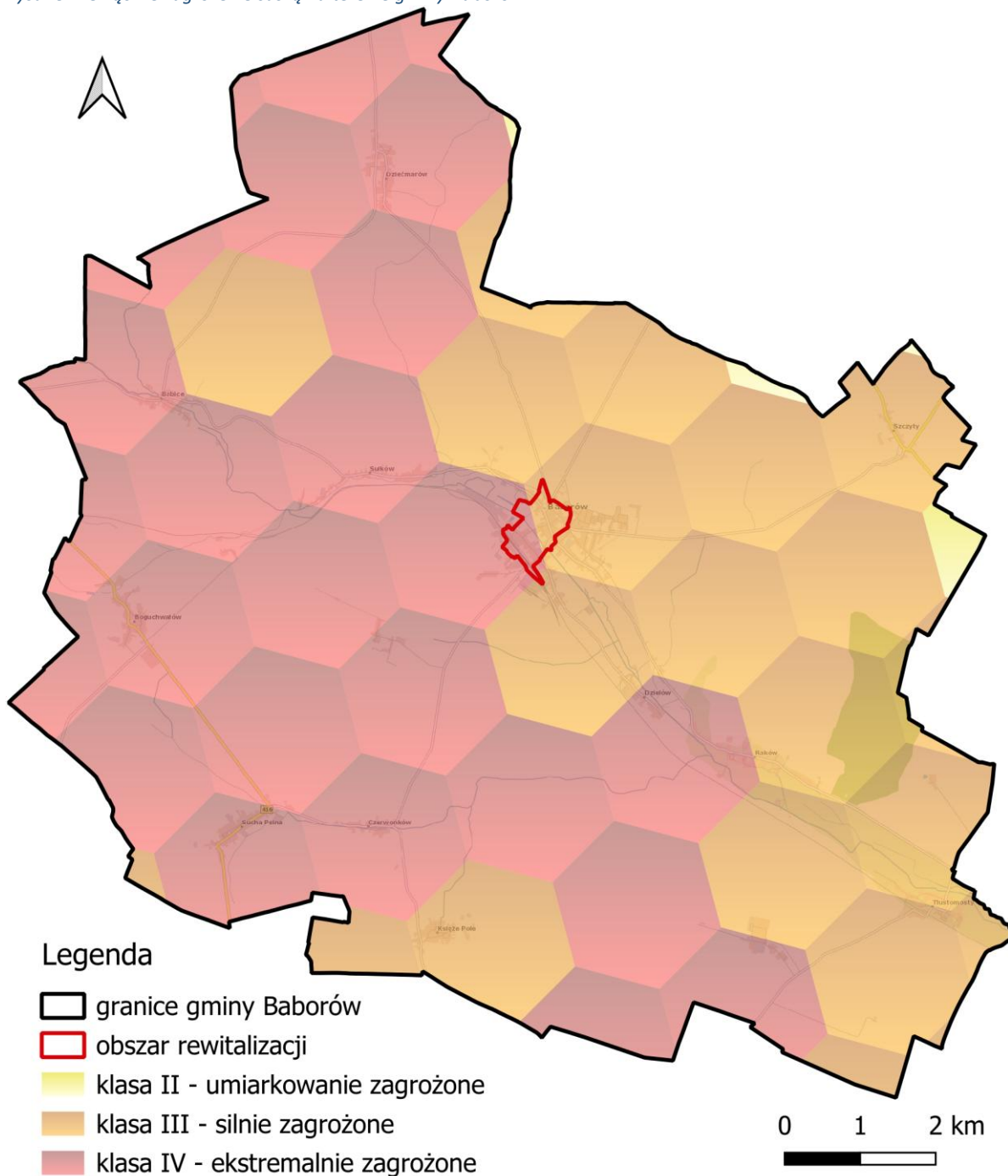
źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 17.10.2025 r.]

Rysunek 17 Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie gminy Baborów

źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 17.10.2025 r.]

Rysunek 18 Łączne zagrożenie suszą na terenie gminy Baborów

źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 17.10.2025 r.]

6.2.6. Gospodarka wodno-ściekowa

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od gminy Baborów za gospodarkę wodno-ściekową odpowiada Zakład Usług Komunalnych spółka z o.o. z siedzibą w Baborowie. Spółka została powołana do realizacji zadań Gminy Baborów w zakresie gospodarki komunalnej. Świadczy usługi dostawy wody, odprowadzania ścieków, wywozu nieczystości, eksploatacji składowiska odpadów komunalnego, oczyszczania miasta, transportu publicznego, utrzymania zieleni miejskiej i administrowania cmentarzami. Jako podmiot gospodarki rynkowej firma nie ogranicza się jedynie do świadczenia usług

komunalnych, ale oferuje także usługi ogólnobudowlane i w zakresie instalacji wodno – kanalizacyjnych, wynajem sprzętu i usługi transportowe. Spółka prowadzi również działalność na zlecenie dwóch sąsiednich gmin – udziałowców w zakresie gospodarki komunalnej. W oparciu o umowy z Gminą Pawłowiczki i Reńska Wieś świadczy na ich terenie usługi w zakresie dostawy wody i odprowadzania ścieków.¹⁷

Zgodnie z danymi z GUS, Gmina Baborów posiada sieć wodociągową o długości 62,3 km a ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosi 1 439 sztuk. Ogólną charakterystykę sieci wodociągowej funkcjonującej na terenie gminy zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 20 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Baborów w latach 2021-2024

Wskaźnik	Jednostka	2021	2022	2023	2024
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	65,5	61,8	62,3	62,3
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 422	1 422	1 431	1 439
woda dostarczona	dam ³	326,2	210,1	215,4	218,0
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	5 679	5 619	5 569	5 439
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	98,2	98,1	98,2	98,1

źródło: GUS, stan na 31.12.2024 [data dostępu: 17.10.2025 r.]

W 2024 roku łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosiła 30,5 km. Do sieci kanalizacji sanitarnej podłączonych było wówczas 720 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Możliwość odprowadzania ścieków zbiorczym systemem ma 59,7 % mieszkańców gminy Baborów¹⁸.

Tabela 21 Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Baborów w latach 2021-2024

Wskaźnik	Jednostka	2021	2022	2023	2024
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	34,4	30,0	30,5	30,5
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	724	723	727	720
Ścieki odprowadzane siecią kanalizacyjną	dam ³	124,9	110,2	111,0	116,6
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	3 456	3 421	3 395	3 307
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	59,7	59,8	59,8	59,7

źródło: GUS, stan na 31.12.2024 [data dostępu: 17.10.2025 r.]

¹⁷ źródło: <http://zukbaborow.pl/> [data dostępu: 17.10.2025 r.]

¹⁸ źródło: GUS, stan na 31.12.2024 [data dostępu: 17.10.2025 r.]

Zgodnie z VI aktualizacją *Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (AKPOŚK)* gmina Baborów należy do aglomeracji ściekowej Baborów. Jej ogólna charakterystyka została przedstawiona w poniższej tabeli.

Rysunek 19. Charakterystyka aglomeracji Baborów

Nazwa aglomeracji	Baborów
obowiązująca uchwała ustanawiająca aglomerację	Uchwała Nr XVII/210/20 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granicy aglomeracji Baborów
Gminy w aglomeracji	Baborów
RLM aglomeracji zgodnie z obowiązującą uchwałą	2 886
Liczba mieszkańców aglomeracji zameldowana na pobyt stały i czasowy na terenie aglomeracji	2848
Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	2792
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.]	b.d.
Długość istniejącej sieci kanalizacyjnej ogółem (sanitarnej i ogólnospławnej) [km]	20
Długość istniejącej kanalizacji deszczowej w aglomeracji [km]	21,7

b.d. brak danych

źródło: VI AKPOŚK 2022.

Oprócz ścieków wytwarzanych przez bytowanie ludzi na terenie gminy powstają wody opadowe. Ten rodzaj ścieków związany jest z występowaniem zwartej zabudowy z małą ilością odsłoniętej gleby. Konieczne jest zbieranie tych wód i odprowadzanie poza obręb miejscowości. Zanieczyszczenia wód ujmowanych do kanalizacji opadowej może mieć różne przyczyny:

- zanieczyszczenie obejść wiejskich odchodami zwierzęcymi, resztkami pasz itp.
- zanieczyszczenie ulic substancjami ropopochodnymi,
- śmieci wyrzucone poza kubły, sterty śmieci usytuowanych na terenach do tego nie przygotowanych,
- zanieczyszczenie dróg i ulic wynikające z ruchu samochodów i pieszych.

W gminie Baborów kanalizacja deszczowa jest ograniczona i jej rozbudowa jest głównie związana z terenami zurbanizowanymi, szczególnie terenem miasta Baborów.

Na terenie obiektów niewłączonych do zbiorowego systemu odprowadzania ścieków nieczystości gromadzone są w podziemnych zbiornikach asenizacyjnych i za pomocą taboru asenizacyjnego wywożone do oczyszczalni ścieków.

W celu ograniczenia ilości odprowadzanych nieoczyszczonych ścieków bytowo-gospodarczych do gleby i wód, Gmina Baborów podjęła Uchwałę nr XXXVIII/381/23 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia

9 lutego 2023 r. zmieniającą uchwałę w sprawie określenia zasad udzielania z budżetu gminy dotacji na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Baborów.

W poniższej tabeli zestawiono liczbę przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych w latach 2021-2024.

Tabela 22 Zestawienie liczby przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych w latach 2021-2024 na terenie gminy Baborów

	2021	2022	2023	2024
Przydomowe oczyszczalnie ścieków	48	48	48	76
Zbiorniki bezodpływowe	196	196	196	367

źródło: GUS, stan na 31.12.2023 r. [data dostępu: 17.10.2025 r.]

6.2.7. Zasoby przyrodnicze

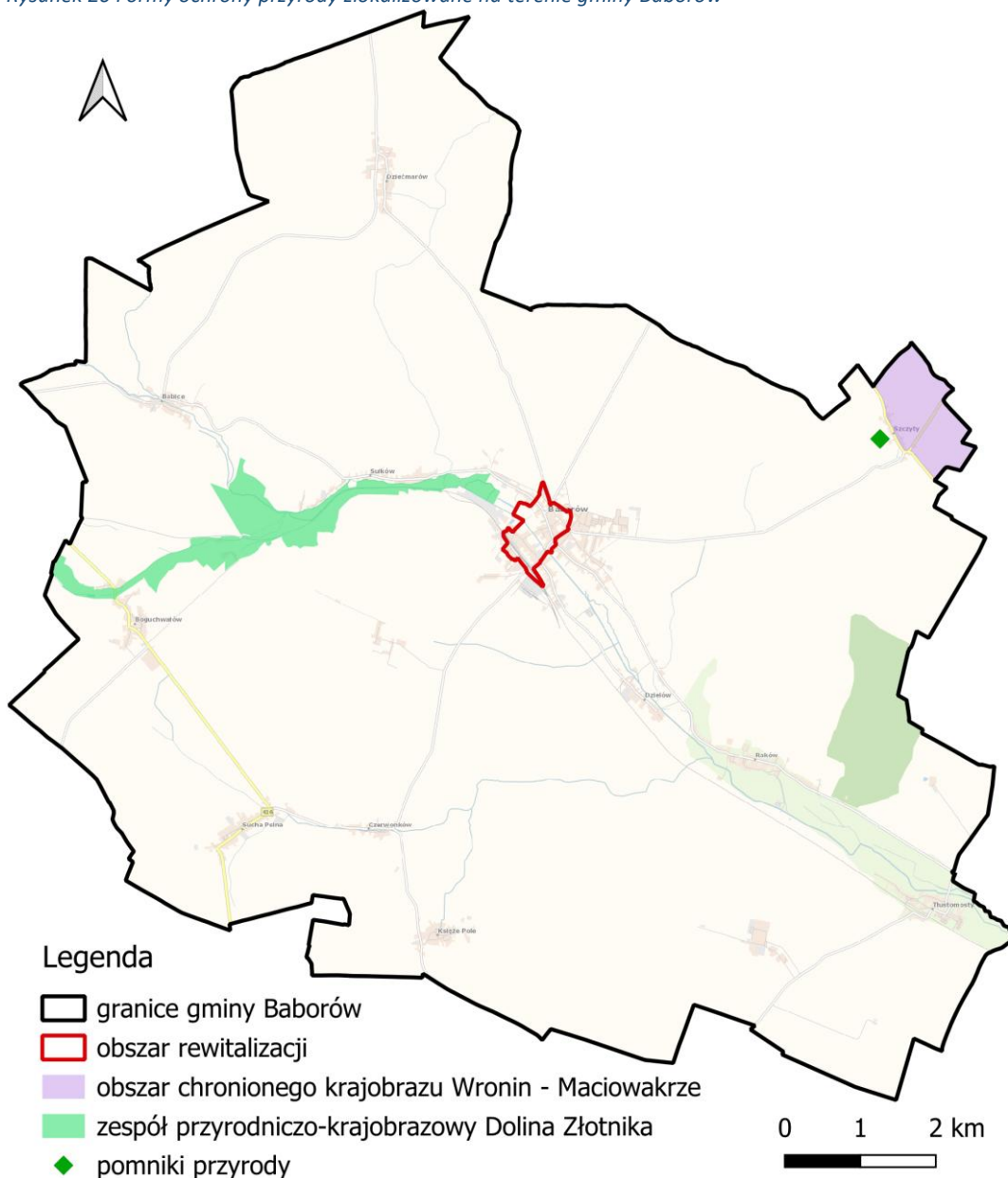
Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Baborów występują następujące formy ochrony przyrody:¹⁹

- Obszar Chronionego Krajobrazu Wronin - Maciowakrze;
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Dolina Złotnika;
- 1 pomnik przyrody.

Przewidziany w GPR obszar rewitalizacji nie koliduje z żadnymi formami ochrony przyrody.

Rysunek 20 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Baborów

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ [data dostępu: 23.05.2025 r.]

¹⁹ źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 20.10.2025 r.].

Tabela 23. Charakterystyka obszaru chronionego krajobrazu Wronin - Maciowakrze leżącego na terenie gminy Baborów

Nazwa	Wronin - Maciowakrze
Kod	PL.ZIPOP.1393.OCHK.508
Województwo	opolskie
Powiaty	kędzierzyńsko-kozielski, głubczycki
Gminy	Polska Cerekiew (gmina wiejska), Cisek (gmina wiejska), Pawłowiczki (gmina wiejska), Baborów (gmina miejsko-wiejska)
Data wyznaczenia	1989-01-01
Powierzchnia [ha]	3 989,60
Akt prawny o wyznaczeniu	Uchwała Nr XXIV/193/88 Wojewódzkiej rady Narodowej w Opolu z dnia 26 maja 1988 r. w sprawie ochrony walorów krajobrazu
Obowiązujący akt prawny	Uchwała NR XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu
Cele ochrony	Obszar Chronionego Krajobrazu Rejon Wróblina-Maciowakrzy położony jest w południowo-wschodniej części Płaskowyżu Głubczyckiego.

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 20.10.2025 r.]

Tabela 24. Charakterystyka zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Dolina Złotnika leżącego na terenie gminy Baborów

Nazwa	Dolina Złotnika
Kod	PL.ZIPOP.1393.ZPK.392
Województwo	opolskie
Powiaty	głubczycki
Gminy	Baborów
Data wyznaczenia w Polsce	2024-07-09
Powierzchnia [ha]	191,42
Akt prawny o wyznaczeniu	Uchwała nr III/36/24 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia Zespołu Przyrodniczo- Krajobrazowego „Dolina Złotnika”
Obowiązujący akt prawny	Uchwała nr III/36/24 Rady Miejskiej w Baborowie z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia Zespołu Przyrodniczo- Krajobrazowego „Dolina Złotnika”
Cele ochrony	Fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego doliny małego cieku (potoku Złotnik) oraz rejonu ujścia potoku do rzeki Psiny, zasługujących na ochronę ze względu na ich walory widokowe i estetyczne

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 20.10.2025 r.]

Tabela 25 Charakterystyka pomnika przyrody leżącego na terenie gminy Baborów

Lp.	Data utworzenia	Ustanawiający akt prawny	Opis pomnika przyrody	Obwód [cm]
1.	1970-05-18	Ogłoszenie Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium WRN w Opolu o uznaniu niektórych drzew za pomniki przyrody	drzewo (gatunek: Platan klonolistny - <i>Platanus xacerifolia</i> (<i>Platanus xhispanica</i>);	591

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 20.10.2025 r.]

Waloryzacja krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony

Zgodnie z treścią Waloryzacji krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony na terenie gminy Baborów znajduje się jeden obszar o szczególnie wysokich walorach fizjonomicznych krajobrazu, co zostało przedstawione na poniższej mapie. Obszar rewitalizacji znajdują poza jego granicami.

Rysunek 21. Tereny o walorach fizjonomicznych na tle granic gminy Baborów

źródło: na podstawie opracowania Waloryzacja krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony (Badora, Badora 2006)

Rejon o szczególnie wysokich walorach fizjonomicznych krajobrazu wskazany na powyższej mapie pokrywa się z obszarem chronionego krajobrazu Wronin-Maciowakrze.

Na obszarach chronionego krajobrazu Wronin – Maciowakrze chronione są krajobrazy typowe dla Płaskowyżu Głubczyckiego. W rzeźbie terenu charakterystyczne są połogie wzniesienia z pokrywami lessowymi poprzedzielane głębokimi obniżeniami dolinnymi. Wysoczyzny lessowe są słabo rozcięte systemem wąwozów. Na terenach tych pokrywa lessowa nie jest gruba i rzadko przekracza 3 m. Liczne są wychodnie starszego podłoża, które budują osady polodowcowe oraz trzeciorzędowe i dolnokarbońskie. Najlepsze odsłonięcia osadów podkenozoicznych występują na stokach dolinnych rozcięć erozyjnych. W rejonie Wronina i Maciowakrzy dominują grunty rolne na wysoczyznach gruntów orných, w dolinach trwałych użytków zielonych.²⁰

Audyty krajobrazowy województwa opolskiego

Zgodnie z treścią Audytu krajobrazowego województwa opolskiego (*Uchwała nr XIV/158/2025 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 25 marca 2025 r w sprawie uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa opolskiego*) (...) ujęte w nim formy ochrony przyrody są tożsame z omówionymi wcześniej w rozdziale 6.

Na terenie gminy Baborów w ramach Audytu Krajobrazowego Województwa Opolskiego nie stwierdzono krajobrazów priorytetowych.

Proponowane formy ochrony przyrody

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu na terenie gminy Baborów brak jest planowanych form ochrony przyrody.

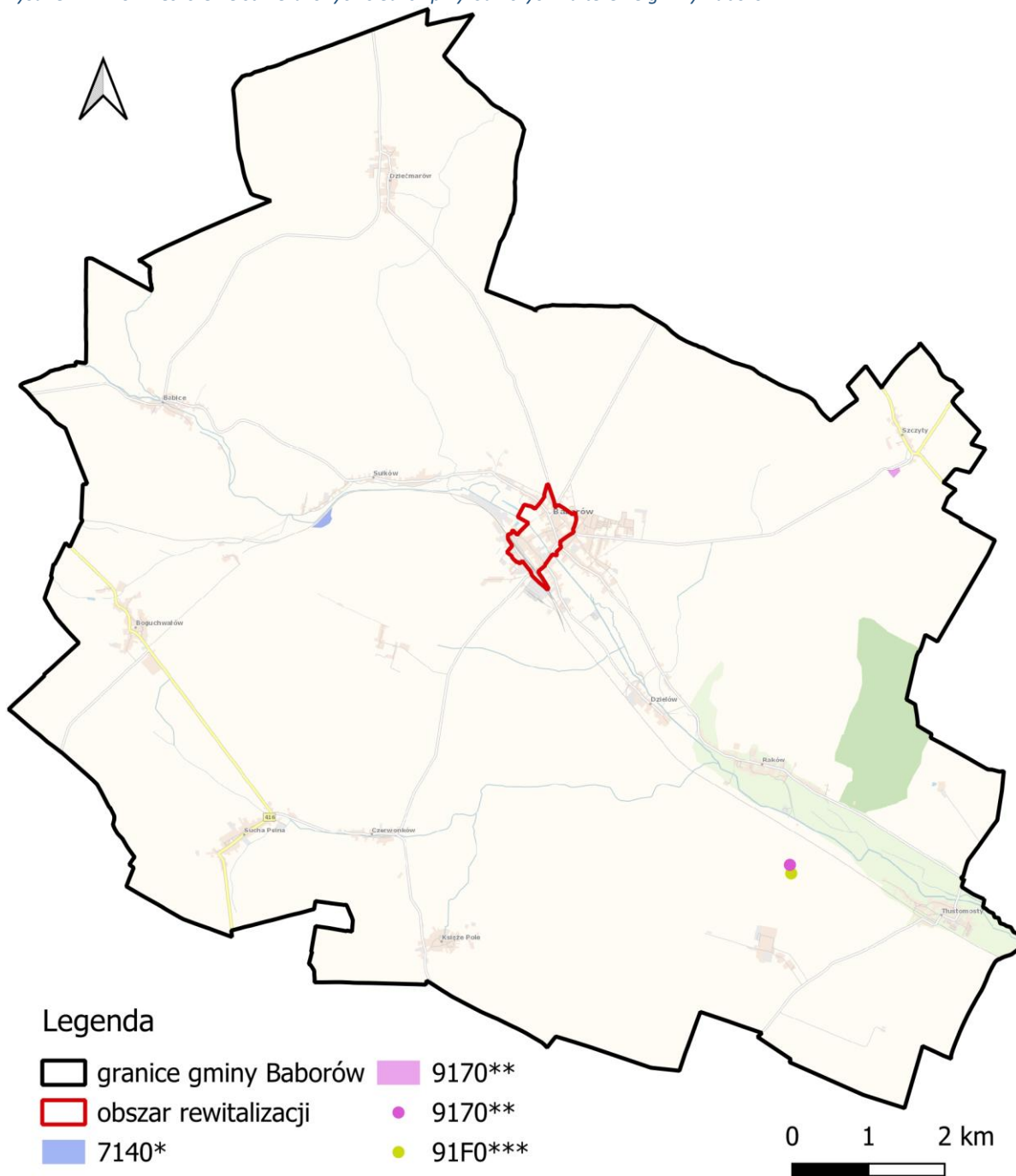
Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie

Zgodnie z danymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu na podstawie m.in. inwentaryzacji przyrodniczej Lasów Państwowych na terenie gminy Baborów występują następujące siedliska przyrodnicze: 91F0 - łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*); 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*); 7140 - torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*). Wszystkie one znajdują się poza granicami obszaru rewitalizacji.

---

²⁰ źródło: Waloryzacja krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony (Badora, Badora 2006).

Rysunek 22. Rozmieszczenie stwierdzonych siedlisk przyrodniczych na terenie gminy Baborów

*7140 - torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)

**9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

***91F0 - łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)

źródło: na podstawie danych udostępnionych przez Regionalną Dyрекję Ochrony Środowiska w Opolu.

Chronione gatunki zwierząt

Pomimo znacznej monotonii rolniczego krajobrazu, na terenie gminy spotkać można szereg zwierząt, jak na przykład:²¹

- bezkręgowce: ślimaki, pajęczaki, chrząszcze, ćmy i motyle, a wśród nich rusałkę pawika, rusałkę admirala i rusałkę żałobnika;
- ryby: pstrąg, węgorz, leszcz, szczupak;
- płazy i gady: żaba trawna, żaba wodna, ropucha szara, rzekotka drzewna, jaszczurka żyworodna, jaszczurka zwinka, padalec, zaskroniec;
- ptaki: myszołów, jastrząb, puszczyk, bocian, kuropatwa, bażant, sroka, wrona, gawron, kruk, kawka, szpak, wróbel, łozówka, cierniówka, kos, skowronek, słowik, jaskółka, sikora, szczygieł, zięba, trznadel.;
- ssaki: jeż, kret, mysz domowa, mysz polna, nornik zwyczajny, szczur wędrowny, chomik, wiewiórka, zając, kuna domowa, łasica, borsuk, lis, sarna, dzik.

Według danych Nadleśnictwa Rudy Raciborskie (m.in. dostępnych w Programie ochrony przyrody opracowanym na potrzeby Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Rudy Raciborskie na okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2025 r., opracowanym w 2015 r.), odnotowano dwa cenne gatunki:²²

- derkacz (*Crex crex*) – gatunek lęgowy. Występuje na trwałych użytkach zielonych (łąki i ugory) i innych terenach trawiastych, lokalnie na polach uprawnych na wilgotnych glebach. Notowany, poza rezerwatem „Łęczczok” i w granicach PLH240040 Las koło Tworkowa również w zasięgu granic gminy Baborów;
- purchawica olbrzymia – gatunek niechroniony, wykazany na Opolskiej Czerwonej Liście Grzybów 2009. Odnotowana na północny wschód od Baborowa.

W opracowaniu „Wzrost bioróżnorodności na terenie gminy Baborów”, część „Opracowanie przyrodnicze parku”, wskazano iż na podstawie wstępnego zbadania (kontroli) bogactwa miejscowej fauny w oparciu o obserwację, nasłuch oraz dokumentację fotograficzną zwierząt (sierpień 2016), zaobserwowano, w parku miejskim następujące gatunki ptaków: dzięcioł zielony *Picus viridis*, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, wróbel *Passer domesticus*, zięba *Fringilla coelebs*, szczygieł *Carduelis carduelis*, kulczyk *Serinus serinus*, bogatka *Parus major*, zaganiacz *Hippolais icterina*, oknówka *Delichon urbicum*, dymówka *Hirundo rustica*, świstunka leśna *Phylloscopus sibilatrix*, pierwiosnek *Phylloscopus collybita*, kowalik *Sitta europaea*, muchołówka szara *Muscicapa striata*, pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, kos *Turdus merula*.

---

²¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baborów. Edycja 2020.

²² Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baborów. Edycja 2020.

Ponadto, na terenie parku miejskiego zinwentaryzowano: 1 gatunek ślimaka, 7 gatunków pajęczaków, co najmniej 14 gatunków owadów, 2 gatunki chrząszczy, 2 gatunki pluskwiaków, co najmniej 4 gatunki błonkoskrzydłych, 1 gatunek motyla, 1 gatunek ważki, 1 gatunek jętki i co najmniej 3 gatunki muchówek.²³

Z kolei, w opracowaniu „Inwentaryzacja przyrodnicza terenu przy ul. Wodnej w Baborowie – wstępne zbadanie bogactwa miejscowej fauny” opisano liczną faunę terenu przy ul. Wodnej (sąsiedztwo ujęcia wody wraz ze zbiornikiem) w Baborowie:²⁴

- ryby promieniopłetwe: Płoc *Rutilus rutilus* Wzdregra *Scardinius erythrophthalmus* Słonecznica *Leucaspis delineatus*;
- płazy: Żaby z grupy zielonych *Pelophylax sp.*;
- ptaki: krzyżówka *Anas platyrhynchos* (przelatujący), przepiórka *Coturnix coturnix*, grzywacz *Columba palumbus* (przelatujący), sierpówka *Streptopelia decaocto*, jerzyk *Apus apus*, kania ruda *Milvus milvus* (przelatujący), myszołów *Buteo buteo* (przelatujący), pustułka *Falco tinnunculus* (przelatujący), wilga *Oriolus oriolus*, gąsiorek *Lanius collurio*, gawron *Corvus frugilegus*, kruk *Corvus corax* (przelatujący), wrona siwa *Corvus cornix* (przelatujący), wróbel *Passer domesticus*, mazurek *Passer montanus*, pliszka siwa *Motacilla alba*, dzwonec *Chloris chloris*, szczygieł *Carduelis carduelis*, trznadel *Emberiza citrinella*, potrzos *Emberiza schoeniclus*, modraszka *Cyanistes caeruleus*, bogatka *Parus major*, zaganiacz *Hippolais icterina*, łożówka *Acrocephalus palustris*, trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*, oknówka *Delichon urbicum* (przelatujący), dymówka *Hirundo rustica*, szpak *Sturnus vulgaris* (przelatujący), kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, śpiewak *Turdus philomelos* i kos *Turdus merula*
- ssaki: jeż *Erinaceus sp.*, zając szarak *Lepus europaeus*, sarna *Capreolus capreolus*;
- ślimaki: wstężyk ogrodowy *Cepaea hortensis* i wstężyk gajowy *Cepaea nemoralis*;
- pajęczaki: nasosznik trzęś *Pholcus alticeps*, krzyżak łąkowy *Araneus quadratus*, darownik rzedziwny *Pisaura mirabilis* i pyrgun nazielnny *Evarcha arcuata* oraz *Metellina sp.*, *Tetragnatha sp.*, *Trochosa sp.*, *Allagelena gracilens*, *Dictyna sp.*, *Clubiona sp.*, *Philodromus sp.*, *Xysticus sp.*, *Leiobunum rotundum*, *Opilio canestrinii*;
- owady – co najmniej 131 gatunków:
  - chrząszcze – co najmniej 17 gatunków;
  - pluskwiaki – co najmniej 14 gatunków;
  - błonkoskrzydłe – co najmniej 20 gatunków;

---

²³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baborów. Edycja 2020.

²⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baborów. Edycja 2020.

- motyle – co najmniej 39 gatunków;
- ważki: pałątka pospolita *Lestes sponsa*, tężnica wytworna *Ischnura elegans*, tężnica mała *Ischnura*;
- *pumilio*, łątka dziewczeczka *Coenagrion puella*, szablak krwisty *Sympetrum sanguineum*, szablak;
- zwyczajny *Sympetrum vulgatum*,;
- jętki: *Cloeon sp.*;
- prostoskrzydłe: długoskrzydłak sierposz *Phaneroptera falcata*, pasikonik zielony *Tettigonia viridissima*, długoskrzydłak sierposz *Phaneroptera falcata*, mułek rudzielec *Gomphocerippus rufus* i *Chorthippus (Glyptothorax) sp.*;
- siatkoskrzydłe: *Chrysopa perla* i *Chrysoperla sp.*;
- skorki – skorek pospolity *Forficula auricularia*;
- muchówki – co najmniej 26 gatunków.

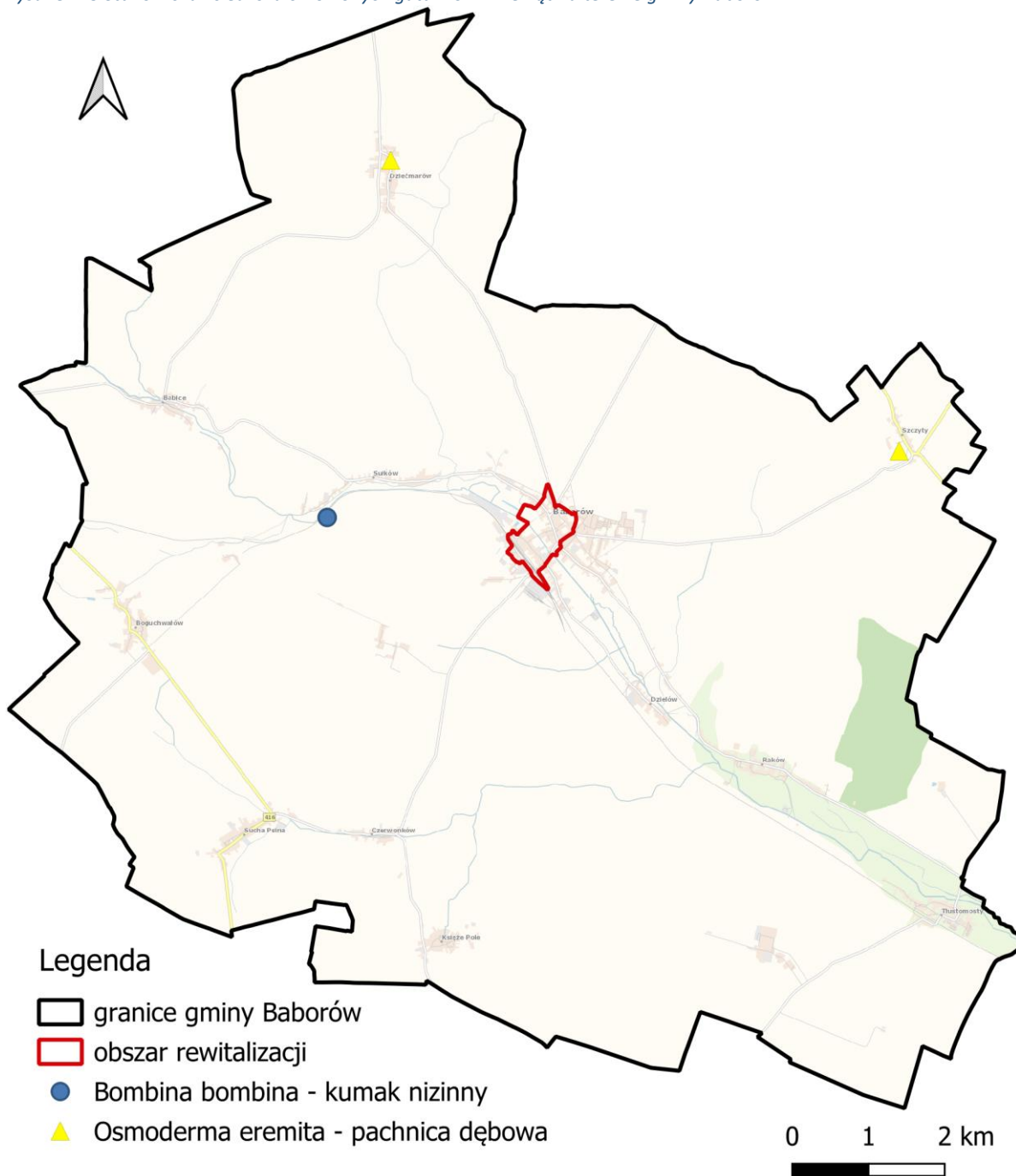
Ponadto, na badanym terenie stwierdzono obecność minimum pięciu gatunków nietoperzy: Borowiec wielki *Nyctalus noctula*, Mroczek późny *Eptesicus serotinus*, Karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, Karlik większy *Pipistrellus nathusii*, Gacek brunantny *Plecotus*.²⁵

Oprócz pospolicie występujących gatunków zwierząt na przedmiotowym obszarze odnotowano również bytowanie zwierząt objętych w Polsce ochroną prawną. Ich lokalizacja zgodnie z informacjami uzyskanymi od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu została przedstawiona na poniższej mapie. Należy zaznaczyć, że gatunki te zostały stwierdzone wyłącznie poza granicami obszaru rewitalizacji.

---

²⁵ źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baborów. Edycja 2020.

Rysunek 23 Stanowiska i siedliska chronionych gatunków zwierząt na terenie gminy Baborów

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Opolu

Wskazane na powyższej mapie stanowiska kumaka nizinnego *Bombina bombina* zostały stwierdzone w ramach inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzone w latach 2006-2007 przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe na terenie województwa opolskiego.²⁶

²⁶ Dane udostępnione przez RDOŚ Opole, stan na dzień 26.10.2025 r.

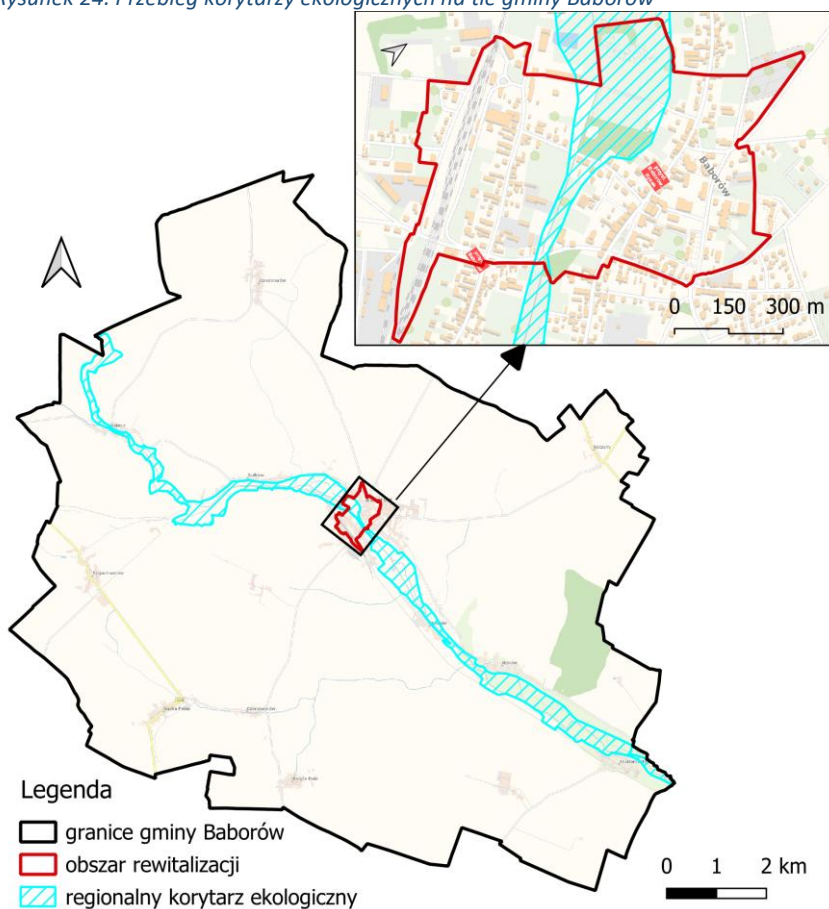
Korytarze ekologiczne

W przestrzeni przyrodniczej ważną rolę spełniają korytarze ekologiczne. System obszarów obejmuje przede wszystkim doliny i pradoliny rzek, którymi mogą przemieszczać się organizmy zwierzęce i diaspory roślinne oraz rozległe tereny (np. puszcze, duże kompleksy łąk, bagien), w których skupia się zasadnicza część różnorodności biologicznej. Korytarze ekologiczne, aby spełniały swoją funkcję, muszą tworzyć sieć powiązanych przestrzennie obszarów. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

Zgodnie z danymi GDOŚ przez teren gminy Baborów nie przebiega żaden korytarz ekologiczny o randze krajowej i międzynarodowej. Należy jednak zaznaczyć, że z danych otrzymanych od RDOŚ w Opolu wynika, że w związku z obecnością rzeki Psina przez przedmiotowy obszar, w tym przez obszar rewitalizacji przebiega regionalny korytarz ekologiczny. Jego przebieg przedstawia poniższa mapa.

Rysunek 24. Przebieg korytarzy ekologicznych na tle gminy Baborów

źródło: na podstawie danych uzyskanych od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu.

Grunty leśne

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy Baborów wynosi 366,32 ha, co daje lesistość na poziomie 3,1% (średnia krajowa wynosi 29,7%). Strukturę gruntów leśnych na terenie gminy Baborów przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 26 Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie gminy Baborów

ROK		2021	2022	2023	2024
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	366,60	366,60	366,57	366,32
Lesistość	%	3,1	3,1	3,1	3,1
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	320,60	320,60	328,57	329,32
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	320,60	320,60	328,57	329,32
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	308,60	308,60	316,57	317,32
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	46,00	46,00	38,00	37,00
Powierzchnia lasów	ha	360,19	360,19	360,16	359,91
Lasy publiczne ogółem	ha	314,19	314,19	322,16	322,91
Lasy prywatne ogółem	ha	46,00	46,00	38,00	37,00

źródło: GUS [data dostępu: 20.10.2025 r.]

Teren gminy Baborów znajduje się w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach, w granicach nadleśnictwa Rudy Raciborskie.

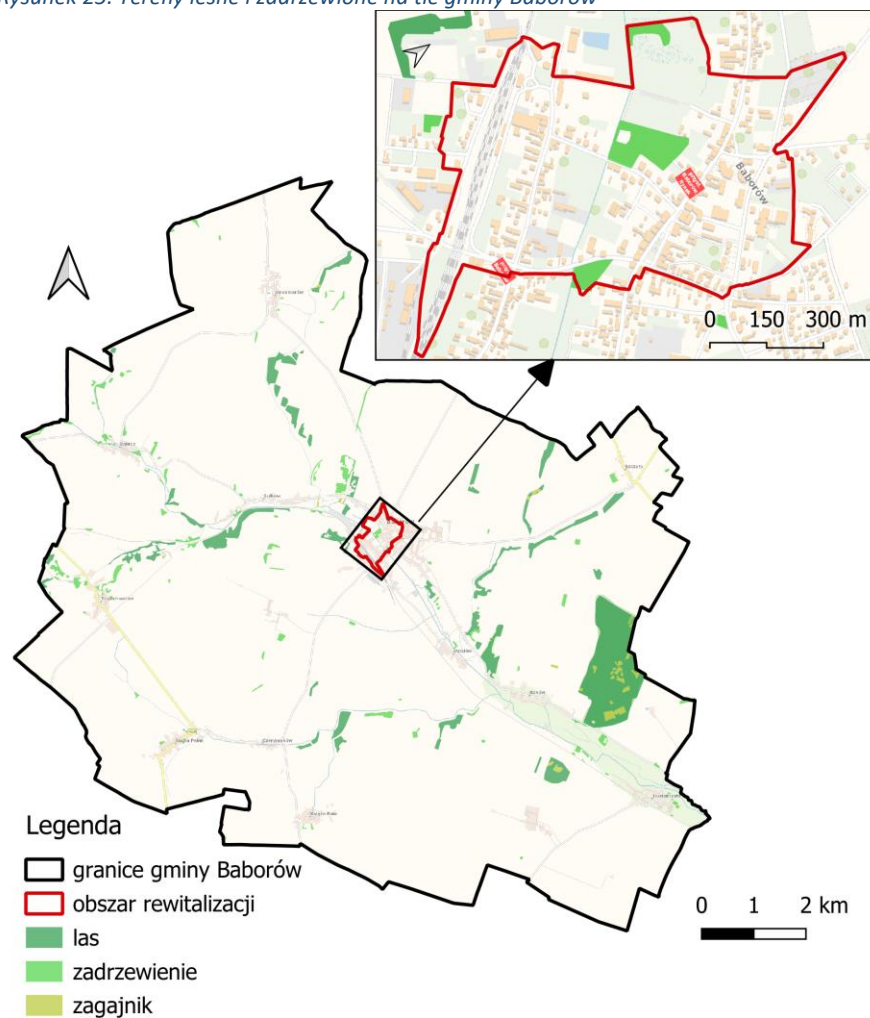
Lesistość gminy jest bardzo niska i wynosi jedynie ok. 3%. Największym obszarem leśnym gminy Baborów jest las między Rakowem Amandowem (w gminie Pietrowice Wielkie w województwie śląskim) o powierzchni około 191 ha, stanowiący około 40% powierzchni lasów na terenie gminy Baborów.²⁷

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta. Gospodarkę leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa prowadzi się w oparciu o Uprozczone Plany Urządzenia Lasów lub decyzje administracyjne określające zadania z zakresu gospodarki leśnej wydane na podstawie Inwentaryzacji Stanu Lasu. Ww. dokumenty (UPUL i ISL) opracowywane są na okres 10 lat.

Na obszarze rewitalizacji również znajdują się niewielkie zadrzewienia.

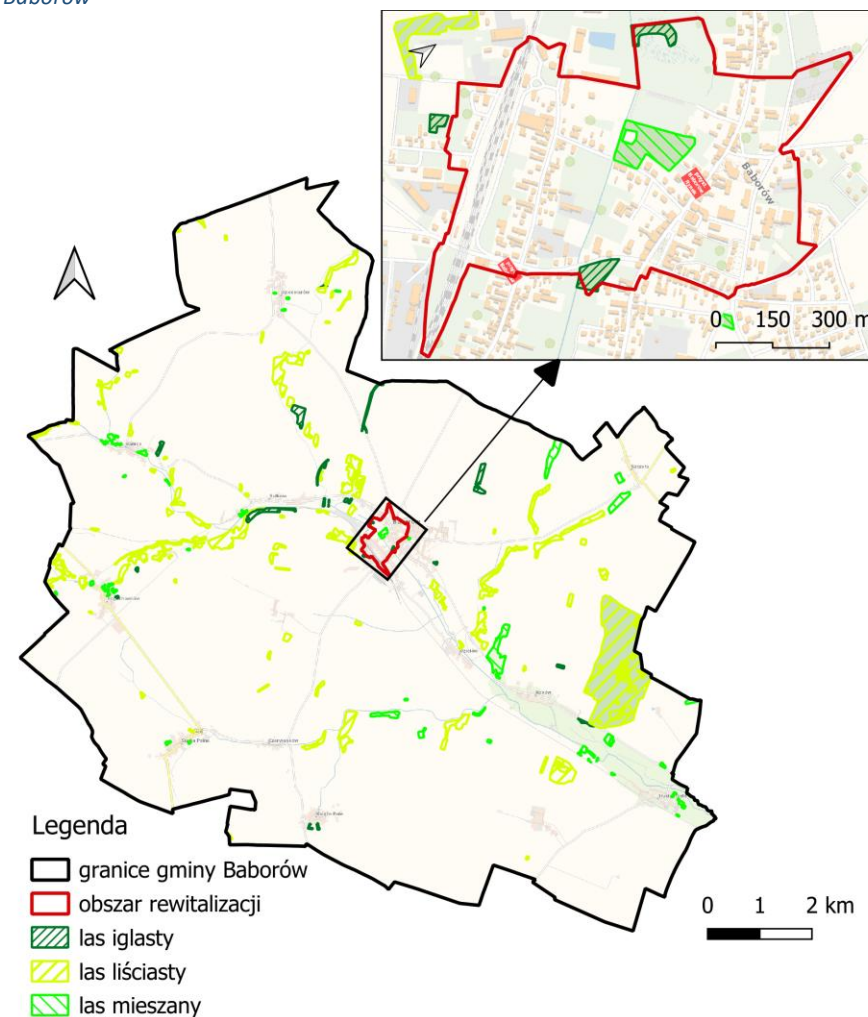
²⁷ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baborów.

Rysunek 25. Tereny leśne i zadrzewione na tle gminy Baborów

źródło: na podstawie danych uzyskanych od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu.

Rysunek 26. Tereny leśne i zadrzewione z uwzględnieniem składu drzewostanu na tle gminy Baborów

źródło: na podstawie danych uzyskanych od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu.

6.3. Istniejące problemy ochrony środowiska

W tabeli przedstawiono największe problemy środowiskowe odnotowywane w ostatnich latach na terenie gminy Baborów z podziałem na poszczególne komponenty.

Tabela 27 Najważniejsze problemy w ostatnich latach na terenie gminy Baborów w zakresie poszczególnych komponentów środowiska.

Ochrona klimatu i jakości powietrza
<ul style="list-style-type: none"> – Wciąż występujące na terenie gminy tradycyjne, nie ekologiczne źródła ciepła, w których spalane są paliwa niskiej jakości. – Występowanie licznych liniowych i punktowych źródeł zanieczyszczeń, w tym transportu drogowego. – Przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu w strefie opolskiej oraz ozonu w sezonie letnim. – Niska efektywność energetyczna starszych budynków mieszkaniowych. – Wzrost liczby samochodów powodujących emisję spalin. – Brak doprowadzenia sieci gazowej.
Zagrożenia hałasem
<ul style="list-style-type: none"> – Brak wyznaczonego punktu monitoringu poziomu hałasu komunikacyjnego na terenie gminy Baborów.
Pola elektromagnetyczne
<ul style="list-style-type: none"> – niewielki wpływ na ograniczanie emisji PEM, stan techniczny i modernizacje instalacji
Gospodarowanie wodami
<ul style="list-style-type: none"> – Silne narażenie na suszę. – Zły stan ogólny JCWP w obrębie, których znajduje się gmina Baborów. – Niska świadomość ekologiczna mieszkańców. – Występowanie obszarów szczególnie zagrożonych powodzią.
Gospodarka wodno-ściekowa
<ul style="list-style-type: none"> – Możliwe niewłaściwe opróżnianie zbiorników bezodpływowych przez mieszkańców tam, gdzie nie ma sieci kanalizacyjnej. – Awarie sieci wodno-kanalizacyjnej. – Możliwość wprowadzania ścieków bezpośrednio do gruntu.
Zasoby przyrodnicze
<ul style="list-style-type: none"> – Przekształcanie środowiska związane z działalnością człowieka. – Napływ zanieczyszczeń spoza granic gminy..
Zagrożenia poważnymi awariami
<ul style="list-style-type: none"> – Obecność dróg, którymi mogą być transportowane substancje niebezpieczne. – Zwiększenie natężenia ruchu na drogach oraz zapotrzebowania na transport paliw oraz materiałów niebezpiecznych.

źródło: Opracowanie własne

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych.

W *Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033* wyznaczono 8 celów strategicznych, w ramach, których nie wszystkie zaplanowane działania będą oddziaływały na środowisko. Wszystkie zaplanowane inwestycje, które w sposób bezpośredni lub pośredni będą miały wpływ na środowisko, ostatecznie przyczynią się do poprawy jego jakości.

Program uwzględnia zapisy i cele sformułowane w dokumentach przedstawionych w tabeli poniżej.

Tabela 28 Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Dokumenty europejskie	
<p>„Europa 2020” Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Komunikat Komisji Europejskiej z 03.03.2010.</p>	<p>Strategia wyznacza trzy ogólne, wzajemnie za sobą powiązane, priorytety:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rozwój inteligentny, tj. rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji, m.in. poprzez podniesienie jakości edukacji, wspieranie transferu innowacji i wiedzy, pełne wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także wdrażanie innowacji w formie produktów i usług, które służyć będą wzrostowi gospodarczemu, tworzeniu nowych miejsc pracy i rozwiązywaniu problemów społecznych, 2. rozwój zrównoważony, tj. wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej dla przeciwdziałania zmianom klimatu, degradacji środowiska, utracie bioróżnorodności oraz niezrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów, a także dla zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, poprawy efektywności energetycznej oraz większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, 3. rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, tj. wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną, m.in. poprzez wzrost poziomu zatrudnienia, inwestowanie w kwalifikacje, modernizowanie rynków pracy i systemów szkoleń, zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz zmniejszenie nierówności w obszarze zdrowia. <p>Ponadto, Strategia zawiera wytyczone przez Komisję nadrzędne, wymierne wzajemnie ze sobą powiązane cele szczegółowe UE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osiągnięcie 75% wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat, między innymi poprzez wzrost zatrudnienia kobiet i osób starszych oraz lepszą integrację migrantów na rynku pracy, - przeznaczanie 3% PKB Unii na inwestycje w działalność badawczo-rozwojową, w tym poprawę warunków prywatnej działalności badawczo-rozwojowej w UE, - osiągnięcie celów „20/20/20” w zakresie klimatu i energii, w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r., lub nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w naszym całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%, - ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10%, zdobywanie wyższego wykształcenia przez co najmniej 40% osób z młodego pokolenia, tj. w wieku 30-34 lat, - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o 20 mln, tj. o 25%.
<p>„Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”. Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniu 25 września 2015 r.</p>	<p>Rezolucja wyznacza 17 celów zrównoważonego rozwoju i 169 powiązanych z nimi zadań, których założeniem jest przestrzeganie praw człowieka w odniesieniu do wszystkich ludzi oraz osiągnięcie równości płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt. Globalne, współzależne i niepodzielne cele Agendy dotyczą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyeliminowania ubóstwa, 2) wyeliminowania głodu, poprawy odżywiania i zrównoważonego rolnictwa, 3) zdrowego życia i dobrobytu, 4) wysokiej jakości edukacji, w tym uczenia się przez całe życie, 5) równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt, 6) zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi, zapewniającymi dostęp do wody i warunków sanitarnych, 7) zrównoważonej, nowoczesnej energii w przystępnej cenie, 8) zrównoważonego, stabilnego i inkluzywnego wzrostu gospodarczego oraz godnej pracy, 9) stabilnej infrastruktury, zrównoważonego uprzemysłowienia i innowacyjności,

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	<p>10) zmniejszania nierówności w krajach i między krajami,</p> <p>11) bezpiecznych i zrównoważonych miast i osiedli sprzyjających włączeniu społecznemu,</p> <p>12) zrównoważonej konsumpcji i produkcji,</p> <p>13) przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom,</p> <p>14) ochrony i zrównoważonego wykorzystywania oceanów, mórz i zasobów morskich,</p> <p>15) ochrony i zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, w tym lasów, zwalczania pustynnienia, powstrzymywania i odwracania procesu degradacji gleby oraz powstrzymania utraty różnorodności biologicznej,</p> <p>16) dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz odpowiedzialnych instytucji sprzyjających włączeniu społecznemu,</p> <p>17) globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju. Realizacja wyznaczonych celów ma zapewnić równowagę pomiędzy trzema aspektami zrównoważonego rozwoju: gospodarczym, społecznym i środowiskowym.</p>
<p>Europejski Zielony Ład „The European Green Deal” Communication from the commission to the european parliament, the european council, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions. COM(2019) 640 final.</p>	<p>Europejski Zielony Ład stanowi nową strategię UE na rzecz wzrostu, którego korzyści są większe niż koszty. Jest to plan na trzy nadchodzące dekady, dotyczący zbudowania zrównoważonej gospodarki unijnej poprzez dostrzeżenie w wyzwaniach związanych z klimatem i środowiskiem naturalnym możliwości we wszystkich obszarach polityki oraz przeprowadzenie transformacji, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu. Dokument ten wyznacza unijny cel uczynienia z Europy pierwszego kontynentu neutralnego pod względem klimatu do 2050 r., przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności przemysłu i zapewnieniu sprawiedliwego przejścia dla dotkniętych regionów i pracowników. Kluczowe aspekty dokumentu dotyczą 7 obszarów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. czysta energia – obniżenie emisyjności systemu energetycznego Unii przy założeniu dalszej dekarbonizacji i większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii w systemie energetycznym, aktualizacji w 2023 r. krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu państw członkowskich Unii w celu osiągnięcia w 2050 r. zerowej emisji gazów cieplarnianych, 2. zrównoważony przemysł – polityka przemysłowa oparta na gospodarce o obiegu zamkniętym, dotycząca w szczególności zasobochłonnych sektorów, takich jak przemysł odzieżowy, budownictwo, elektronika i tworzywa sztuczne, z założeniem, że do 2030 r. wszystkie opakowania w Unii Europejskiej powinny nadawać się do ponownego wykorzystania lub recyklingu, w strukturze konsumpcji nastąpi odejście od produktów jednorazowego lub ograniczonego użytku na rzecz wynajmu towarów i usług oraz produktów wielokrotnego użytku, trwałych i naprawialnych, a ponadto nastąpi redukcja marnotrawstwa oraz dalszy rozwój technologii cyfrowych, 3. budowa i renowacja – zapewnienie lepszej charakterystyki energetycznej budynków publicznych i prywatnych, poprzez odpowiednią politykę cen energii zachęcającą do budowy budynków energooszczędnych, projektowanie zgodne z gospodarką o obiegu zamkniętym, zwiększoną cyfryzację, uodparnianie budynków na klimat oraz surowe egzekwowanie przepisów dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, 4. zrównoważona mobilność – zwiększenie ograniczeń emisji pochodzących ze wszystkich rodzajów transportu (drogowego, kolejowego, lotniczego i wodnego) o 90% do 2050 r., przy założeniu wzrostu znaczenia transportu multimodalnego, zwiększenia transportu ładunków koleją lub drogą wodną, zwiększenia podaży zrównoważonych paliw alternatywnych dla transportu, ograniczenia zanieczyszczeń powodowanych przez transport w miastach, a także wprowadzenia technologii cyfrowych oraz cen za transport odzwierciedlających jego wpływ na środowisko, 5. od pola do stołu – zapewnienie bezpiecznej, bogatej w wartości odżywcze i wysokiej jakości żywności, której produkcja wywiera jak najmniejszy wpływ na środowisko, poprzez wspieranie rolników i rybaków, ograniczenie stosowania i zależności od chemicznych pestycydów, nawozów i antybiotyków, a także gospodarkę o obiegu zamkniętym od produkcji po konsumpcję, 6. ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i ekosystemów – ochrona w obszarach Natura 2000, zwiększenie bioróżnorodności przestrzeni miejskich, ograniczenie stosowania nawozów i pestycydów w rolnictwie, poprawa jakości i zwiększenie powierzchni lasów, rozwój niebieskiej gospodarki,

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	7. eliminowanie zanieczyszczeń, zarówno powietrza, wody, gleby oraz produktów konsumenckich – poprzez lepsze monitorowanie, raportowanie i zapobieganie, w tym ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących z przemysłu oraz chemikaliów, z uwzględnieniem przywrócenia naturalnych funkcji ziemi i wód powierzchniowych.
Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca rami wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej – Ramowa Dyrektywa Wodna, zmieniona dyrektywami 2455/2001/WE, 2008/32/WE, 2008/105/WE, 2009/31/WE, 2013/39/UE, 2013/64/UE, 2014/101/UE.	Ramowa Dyrektywa Wodna ustanawia rami działania w dziedzinie polityki wodnej oraz zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych. Dyrektywa ma na celu poprawę ochrony wód śródlądowych (powierzchniowych, przejściowych, przybrzeżnych i podziemnych) w aspekcie ilościowym i jakościowym, wspieranie zrównoważonego ich wykorzystania, ochronę ekosystemów wodnych oraz od wód zależnych, zapewnienie zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, a także zmniejszenie skutków powodzi i susz. W dokumencie podkreśla się konieczność koordynacji działań w odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych należących do tego samego systemu ekologicznego, hydrologicznego i hydrogeologicznego. Państwa członkowskie powinny podjąć działania dla wyeliminowania zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez substancje priorytetowe oraz stopniowej redukcji zanieczyszczenia przez inne substancje.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylecia dyrektywy 2001/81/WE.	Dyrektywa ma służyć osiągnięciu długoterminowego celu Unii dotyczącego jakości powietrza, zgodnego z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia, oraz unijnych celów dotyczących ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów – poprzez zmniejszenie poziomów i depozycji zanieczyszczeń powietrza, powodujących zakwaszenie, eutrofizację i powstawanie ozonu poniżej krytycznych ładunków i poziomów określonych w konwencji LRTAP, a ponadto przyczynia się do osiągnięcia zwiększonych synergii między polityką unijną w zakresie jakości powietrza a innymi politykami, zwłaszcza polityką klimatyczno-energetyczną. W celu zbliżenia się do osiągnięcia poziomów jakości powietrza, które nie wywołują znacznych negatywnych skutków i zagrożeń dla zdrowia ludzkiego i środowiska, dokument ten ustanawia zobowiązania państw członkowskich w zakresie redukcji emisji antropogenicznych zanieczyszczeń do atmosfery: dwutlenku siarki (SO ₂), tlenków azotu (NO _x), niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO), amoniaku (NH ₃) i pyłu drobnego (PM _{2,5}). Dyrektywa zawiera również wymóg sporządzania, przyjmowania i wdrażania krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz monitorowania emisji zanieczyszczeń i ich skutków, jak również przekazywania na ten temat informacji.
Biała Księga. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie rami działania, 01.04.2009, KOM(2009) 147 wersja ostateczna.	Dokument przedstawia cel unijnych ram na rzecz adaptacji, tj. osiągnięcie w UE takiej zdolności adaptacji, by mogła ona stawić czoła skutkom zmian klimatu. Unijne rami będą wdrażane etapowo i obejmują: tworzenie trwałych podstaw wiedzy na temat oddziaływania i skutków zmian klimatu w UE, m.in. poprzez ustanowienie systemu wymiany informacji; włączenie adaptacji do kluczowych dziedzin politycznych UE, tj. polityki zdrowotnej i społecznej, sektora rolnictwa i leśnictwa, różnorodności biologicznej, ekosystemów i wody, obszarów przybrzeżnych i morskich oraz systemów produkcyjnych i infrastruktury fizycznej; stosowanie kombinacji instrumentów politycznych (instrumenty rynkowe, wytyczne, partnerstwa publiczno-prywatne) celem zapewnienia skutecznej realizacji procesu adaptacji; oraz nasilenie międzynarodowej współpracy w zakresie adaptacji.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów.	Dyrektywa ustanawia środki służące ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego, poprzez zapobieganie powstawaniu i zmniejszenie ilości odpadów oraz negatywnego wpływu ich wytwarzania i gospodarowania nimi oraz przez zmniejszenie całkowitego wpływu użytkowania zasobów i poprawę efektywności takiego użytkowania, co ma zasadnicze znaczenie dla przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz dla zapewnienia konkurencyjności Unii w perspektywie długoterminowej. Dokument ustala hierarchię postępowania z odpadami (zapobieganie, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie), która powinna przekładać się na kolejność priorytetów w przepisach prawa i polityce, dotyczących zapobiegania powstawaniu odpadów oraz gospodarowania nimi. Gospodarowanie odpadami ma być prowadzone bez narażania zdrowia ludzkiego oraz bez szkody dla środowiska, a w szczególności: a) bez zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt;

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
<p>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego I Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.</p>	<p>b) bez powodowania uciążliwości przez hałas lub zapachy oraz c) bez niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu.</p> <p>W celu poprawy efektywności gospodarki odpadami państwa członkowskie zobowiązane są do podejmowania działań na rzecz stworzenia wystarczającej i zintegrowanej sieci instalacji do unieszkodliwiania odpadów i instalacji do odzysku zmieszanych odpadów komunalnych, z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik.</p>
<p>Dokumenty krajowe</p>	
<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030). Załącznik do Uchwały nr 239 Rady Ministrów z dn. 13 grudnia 2011 r.).</p>	<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 stanowi najważniejszy dokument strategiczny dotyczący zagospodarowania przestrzennego kraju. Zawarta w dokumencie wizja przestrzennego zagospodarowania Polski w 2030 roku opiera się na pięciu oczekiwanych cechach przestrzeni: konkurencyjności i innowacyjności, spójności wewnętrznej, bogactwie i różnorodności biologicznej, bezpieczeństwie oraz ładzie przestrzennym. W dokumencie przedstawiono 6 celów i obszarów interwencji, spośród których za najważniejsze ze środowiskowego punktu widzenia należy uznać:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych, obejmujący m. in. zmniejszenie obciążenia środowiska emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby, działania mające na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów, racjonalizację gospodarowania zasobami wód, kształtowanie naturalnej retencji, dbałość o jakość przestrzeni otaczającej i krajobraz (w tym wzmocnienie spójności przestrzeni przyrodniczej i stopnia ochrony krajobrazu rolniczego, ochronę przestrzeni wyjątkowych; ochronę najlepszych gleb rolniczych i leśnych; rewitalizację obszarów zdegradowanych oraz rekultywację terenów poprzemysłowych; zmniejszenie obciążeń środowiska emisjami z transportu, zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych - zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego, obejmujący m.in. przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na nie, ograniczenie emisji CO₂, poprawę efektywności przesyłu, zaopatrzenia i zużycia energii, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, minimalizację ryzyka powodziowego oraz zwiększanie dyspozycyjnych zasobów wodnych, - przywracanie i utrwalanie ładu przestrzennego, obejmujący m.in skuteczną ochronę jakości i tożsamości krajobrazu naturalnego i zurbanizowanego oraz oszczędne i racjonalne użytkowanie terenu.
<p>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 14 lutego 2017 r.</p>	<p>To kluczowy dokument na szczeblu krajowym w obszarze średnio- i długofalowej polityki rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym. Celem głównym Strategii jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Dla jego realizacji sformułowano cele szczegółowe, główne obszary koncentracji działań i kierunki interwencji, spośród których do najistotniejszych celów środowiskowych należy zaliczyć: poprawę stanu zdrowia obywateli oraz efektywności opieki zdrowotnej, zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (obejmujące wzrost efektywności i atrakcyjności transportu publicznego, ograniczenie negatywnego wpływu transportu na stan powietrza, rozwój elektromobilności, a także promocję ruchu rowerowego), poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju (w tym nowe, nisko- i zeroemisyjne moce wytwórcze, także OZE, technologie magazynowania energii), poprawę efektywności energetycznej (w budownictwie, przedsiębiorstwach, ciepłownictwie, transporcie, ograniczenie strat w przesyłce energii), reindustrializację (zmniejszenie energochłonności, zasobowości i materiałochłonności procesów przemysłowych, poprawa efektywności energetycznej, obniżenie emisyjności) i restrukturyzację sektora górnictwa węglowego oraz zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego zapewniające ich dobry stan (woda, powietrze, gleby, różnorodność biologiczna, krajobraz, zasoby geologiczne, odpady).</p>
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 17.09.2019 r.</p>	<p>KSRR2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Położono w nim nacisk na rozwój zrównoważony całego kraju, czyli zmniejszenie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. Jako cel główny Strategii wskazano efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju. Dla realizacji polityki regionalnej wyznaczono 3 cele szczegółowe, dotyczące: zwiększenia spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, wzmocnienia regionalnych przewag konkurencyjnych oraz podniesienia jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. W ramach celów szczegółowych uwzględniono aspekty dotyczące rozwoju kapitału społecznego (aktywizacji, podnoszenia kompetencji i umiejętności oraz wzmocnienia poczucia tożsamości i integracji społeczności lokalnej), wsparcia kultury (w tym dziedzictwa niematerialnego oraz zwiększania dostępu</p>

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	do dóbr i usług kultury), wsparcia placówek edukacyjnych (w tym kształcenia ustawicznego, rozwoju srebrnej gospodarki), kompleksowej poprawy jakości powietrza (ograniczenia zjawiska niskiej emisji na obszarach zurbanizowanych, efektywnego energetycznie niskoemisyjnego ciepłownictwa systemowego, wymiany kotłów, termomodernizacji, działań edukacyjnych), racjonalnego gospodarowania przestrzenią i zapewnienia ładu przestrzennego (rewitalizacji i rekultywacji, nadania nowych funkcji zdegradowanym obszarom miejskim, dostosowania obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu i wymogów ochrony środowiska, ograniczenia suburbanizacji i przeciwdziałania dekoncentracji osadnictwa, rozwoju obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych), zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego (gospodarki o obiegu zamkniętym, innowacji w zakresie technologii, produktów i usług, dostosowania przedsiębiorstw do standardów środowiskowych), rozwijania i integrowania systemów transportu zbiorowego, rozwoju transportu nisko- i bezemisyjnego (w tym elektromobilności), wykorzystania potencjału OZE, poprawy gospodarowania odpadami i oczyszczania ścieków.
Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 16 lipca 2019 r.	Polityka Ekologiczna Państwa 2030 jest jedną z dziewięciu zintegrowanych strategii sektorowych, dedykowaną środowiskowym celom i priorytetom kraju. Dokument ten stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), z której zaczerpnięty został główny cel Polityki – rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Dla realizacji tego celu sformułowano 3 cele szczegółowe dotyczące poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, a także łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. Zawarte w Polityce kierunki interwencji odnoszą się do wszystkich komponentów środowiska, tj. powietrza, wód, powierzchni ziemi, w tym gleb, a także różnorodności biologicznej, krajobrazu i zasobów geologicznych oraz klimatu. Ponadto, w dokumencie ujęto także kwestie gospodarki leśnej, gospodarki odpadami i edukacji ekologicznej, wraz z kształtowaniem wzorców zrównoważonej konsumpcji.
Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. Projekt z dn. 08.11.2019 r.	Polityka energetyczna Polski do 2040 r., dedykowana rozwojowi sektora paliwowo-energetycznego kraju, stanowi kontynuację Polityki energetycznej Polski do 2030 r., przyjętej w 2009 r. i jest kolejną z dziewięciu zintegrowanych strategii systemu zarządzania rozwojem kraju, wynikających z przyjętej w 2017 r. Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju. Dokument ten wyznacza cel polityki energetycznej państwa, którym jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. Dla jego realizacji wyznaczono 8 kierunków i celów szczegółowych, dotyczących: optymalnego wykorzystania własnych surowców energetycznych, tak aby pokryć zapotrzebowanie na zasoby energetyczne, tj. węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropę naftową, gaz ziemny i biomasę, rozbudowy infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej, w celu pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną (w tym udział 56-60% węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej w 2030 r., energetyka jądrowa o mocy 6-9 GW w 2043 r.), dywersyfikacji dostaw i rozbudowy infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej oraz paliw ciekłych, rozwoju rynków energii dla zapewnienia ich konkurencyjności, wdrożenia energetyki jądrowej, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego oraz zapewnienia bezpieczeństwa pracy systemu (w tym uruchomienie pierwszego bloku jądrowego o mocy 1-1,5 GW do 2033 r. oraz kolejnych pięciu do 2043 r.), rozwoju odnawialnych źródeł energii, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego i dywersyfikacji struktury wytwarzania energii (w tym 21-23% OZE w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r.), rozwoju ciepłownictwa i kogeneracji, mających zapewnić powszechny dostęp do ciepła oraz niskoemisyjne wytwarzanie ciepła w całym kraju, a także poprawy efektywności energetycznej gospodarki, w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarki (w tym 23% oszczędności energii pierwotnej vs. prognozy na 2030 r. z 2007 r.).
Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030. Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich 18 grudnia 2019 r., przekazany do Komisji Europejskiej 30 grudnia 2019 r.	KPEiK został przygotowany z myślą o ustanowieniu stabilnych ram będących sprzyjającym otoczeniem dla zrównoważonej, ekonomicznie efektywnej i sprawiedliwej transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Dokument prezentuje zintegrowane podejście do wdrażania pięciu wymiarów unii energetycznej, tj. bezpieczeństwa energetycznego, obniżenia emisyjności, efektywności energetycznej, wewnętrznego rynku energii oraz badań naukowych, innowacji i konkurencyjności. W odniesieniu do tych obszarów Plan przedstawia krajowe założenia i cele zawarte w obowiązujących krajowych strategiach rozwoju zatwierdzonych na poziomie rządowym oraz projektach dokumentów strategicznych znajdujących się na zaawansowanym etapie przygotowania. W aspekcie środowiskowym szczególne znaczenie mają zapisy w zakresie: ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (CO ₂ w sektorach non-ETS o 7% do 2030 r. w stosunku do 2005 r.) i zanieczyszczeń powietrza, adaptacji do zmian klimatu (w tym zwiększenia małej retencji wodnej i lesistości), zmniejszenia udziału węgla kamiennego i brunatnego w produkcji energii elektrycznej, wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii (21-23% w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r., 14% w transporcie, roczny wzrost w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie), poprawy efektywności energetycznej (o 23% do 2030 r., rozwoju ekologicznych i efektywnych systemów ciepłowniczych, produkcji ciepła w kogeneracji, inteligentnych sieci, funkcjonowania mechanizmów stymulujących oszczędność końcowego wykorzystania energii oraz zachowań pro oszczędnościowych, poprawy charakterystyki energetycznej budynków), rozwoju elektromobilności i paliw alternatywnych w transporcie, promowania transportu intermodalnego

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	i kolejowego, a także rozwoju obszarów zrównoważonych energetycznie na poziomie lokalnym, wdrożenia energetyki jądrowej, ograniczania zjawiska ubóstwa energetycznego oraz rozwoju innowacji energetycznych.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 29 października 2013 r.	SPA został opracowany dla uniknięcia kosztów wynikających z zaniechania działań na rzecz adaptacji oraz z myślą o ograniczeniu gospodarczych i społecznych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi. Celem głównym Dokumentu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. W związku z powyższym wskazano w nim cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, energetyce, budownictwie, transporcie, gospodarce przestrzennej, w zakresie zdrowia oraz różnorodności biologicznej i obszarów prawnie chronionych, na obszarach górskich, w strefie wybrzeża i na obszarach zurbanizowanych. Obejmują one m.in. właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, ochronę przestrzeni rolniczej i zasobów glebowych dużej wartości, gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych i od wody zależnych, wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ochronę różnorodności biologicznej a w szczególności siedlisk wodno-błotnych, zwiększanie lesistości, zmniejszanie fragmentacji kompleksów leśnych, zwiększanie obszarów zieleni w miastach, rewitalizację przyrodniczą, w tym przywracanie zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji, a także ograniczanie skutków zdrowotnych stresu termicznego i nadzwyczajnych zdarzeń klimatycznych.
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030). Dokument Ministerstwa Środowiska z 2015 r.	Krajowy Program Ochrony Powietrza jest średniookresowym dokumentem planistycznym, stanowiącym element spójnego systemu zarządzania wraz ze Strategią „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” przyjętą w 2014 r. Celem głównym KPOP jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Dla realizacji tego celu określono 2 cele szczegółowe dotyczące osiągnięcia w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w Dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM _{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, jak również osiągnięcia w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego. Działania naprawcze mające skutkować poprawą jakości powietrza w pierwszej kolejności powinny dotyczyć osiągnięcia poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM ₁₀ i PM _{2,5} oraz poziomów docelowych dla B(a)P oraz substancji takich jak NO ₂ oraz O ₃ . Cele i kierunki działań, wyznaczone w tym Programie o charakterze strategicznym, powinny zostać uwzględnione przede wszystkim w lokalnych programach ochrony powietrza. Ponadto, wnioski i zalecenia KPOP powinny zostać uwzględnione we wszystkich dokumentach strategicznych i wykonawczych, dotyczących tematyki środowiska lub mających na nią wpływ, na wszystkich szczeblach zarządzania.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu należy do zintegrowanych strategii sektorowych, a głównym celem zawartej w strategii polityki transportowej jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego. Realizacja tego celu związana jest z wdrażaniem 6 kierunków interwencji: <ol style="list-style-type: none"> 1) budową zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; 2) poprawą sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; 3) zmianą w indywidualnej i zbiorowej mobilności; 4) poprawą bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; 5) ograniczaniem negatywnego wpływu transportu na środowisko; 6) poprawą efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	<p>W aspekcie środowiskowym istotne są zapisy Strategii dotyczące: wzmocnienia roli transportu kolejowego i transportu wodnego śródlądowego, rozwoju transportu intermodalnego i ograniczenia negatywnego wpływu transportu na środowisko (promowanie pojazdów ekologicznie czystych i energooszczędnych, optymalizacja przepływu potoków ruchu, ograniczanie kongestii, wydzielenie stref o niskiej emisji), rozwój transportu publicznego, rozwój transportu rowerowego.</p>
<p>Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r.</p>	<p>Celem głównym Strategii jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego. Dla jego realizacji wskazano trzy cele szczegółowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej; 2) poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska; 3) rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa. <p>W ramach celów wskazano liczne kierunki interwencji dotyczące zróżnicowanych zagadnień środowiskowych, takich jak: jakości i bezpieczeństwa żywności, rozwoju innowacji, gospodarki o obiegu zamkniętym i biogospodarki, gospodarki odpadami, zwiększenia wykorzystania OZE, rewitalizacji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, zrównoważonemu gospodarowaniu i ochronie zasobów środowiska (ładu przestrzennego, gleb, zasobów wodnych, powietrza, bioróżnorodności) oraz adaptacji do zmian klimatu i przeciwdziałaniu tym zmianom.</p>

8. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 wyznacza cele, kierunki interwencji i działania, które są zadaniami zarówno o charakterze inwestycyjnym i nie inwestycyjnym (organizacyjno-edukacyjne), które ujmują ogół potrzeb wynikających z rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, społecznej, funkcjonalno-przestrzennej itp.

Niektóre zadania wyznaczone w projekcie Programu mogą kwalifikować się jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839), dla których konieczne może być przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.). W ramach powyższej procedury prowadzona będzie wówczas szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest utrudniona, a czasami wręcz niemożliwa. Program zawiera zadania zgłoszone przez Gminę. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033* na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B) pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

W przypadku omawianego terenu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień,

zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Program określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości różnych komponentów funkcjonowania Gminy oraz wdrażania zaleceń dokumentów wyższego szczebla. W związku z powyższym, efekty poszczególnych zadań mogą być przewidziane tylko w ograniczonym zakresie. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 przewiduje szereg działań edukacyjno-promocyjnych. Wyznaczone działania edukacyjne mają głównie charakter organizacyjny i informacyjny. Potrzeba prowadzenia ciągłej edukacji szczególnie z zakresu ekologii społeczeństwa wynika z ciągle zmieniających się przepisów ochrony środowiska oraz powstawania nowych zagrożeń i problemów przyrodniczych. Edukacja jest elementem wspierającym - opisuje, informuje i wyjaśnia zagadnienia, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia założonego efektu ekologicznego i spełnienia odpowiednich standardów ochrony środowiska. Dlatego większość wyznaczonych zadań z zakresu edukacji odznacza się pośrednim, stałym i pozytywnym wpływem na poszczególne komponenty ochrony środowiska, stąd zrezygnowano w dalszej części z interpretacji tego zagadnienia w ramach poszczególnych grup oddziaływań. Podobna sytuacja dotyczy działań polegających na aktualizacji dokumentów planistycznych (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) o zapisy sprzyjające osiągnięciu lepszych standardów środowiskowych.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska działań zaplanowanych do realizacji w ramach projektu *Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033*.

LEGENDA:

	Potencjalne pozytywne oddziaływanie	B	Bezpośrednie
	Potencjalne neutralne oddziaływanie	P	Pośrednie
	Potencjalne negatywne oddziaływanie	S	Stałe
		Ch	Chwilowe
		W	Wtórne
		Sk	Skumulowane

Tabela 29 Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Cel strategiczny 1 Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i rekreacyjnej oraz tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej i organizacji działań na rzecz lokalnej społeczności.														
1.1	Rozwój oferty społecznej i kulturalnej: Wzmacnianie lokalnych instytucji, takich jak domy seniora, biblioteki, świetlice, które będą pełniły funkcję centrów aktywności społecznej i miejsc spotkań różnych pokoleń.			B; S										B; S
		Realizacja zadania polegającego na rozwoju oferty społecznej i kulturalnej poprzez wzmacnianie lokalnych instytucji, takich jak domy seniora, biblioteki czy świetlice, będzie miała neutralny lub pozytywny wpływ na środowisko. Planowane działania koncentrują się głównie na wykorzystaniu istniejącej infrastruktury oraz jej modernizacji, co ogranicza konieczność nowych inwestycji budowlanych i tym samym minimalizuje ingerencję w środowisko naturalne. Dodatkowo, rozwój lokalnych centrów aktywności społecznej może sprzyjać promowaniu postaw proekologicznych wśród mieszkańców – poprzez organizację warsztatów, spotkań i inicjatyw dotyczących ochrony środowiska oraz zrównoważonego stylu życia.												
1.2	Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej: Budowa nowych i modernizacja istniejących obiektów rekreacyjnych, takich jak place zabaw, tereny sportowe i parki, aby stworzyć przestrzenie sprzyjające wypoczynkowi i aktywności fizycznej dla osób w różnym wieku.			B; S	B; Ch	B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; S	B; Ch		B; S
		Realizacja zadania polegającego na budowie nowych oraz modernizacji istniejących obiektów rekreacyjnych, takich jak place zabaw, tereny sportowe i parki, może wiązać się z czasowym oddziaływaniem na środowisko w fazie realizacji, głównie w postaci emisji hałasu, zapylenia oraz zwiększonego ruchu pojazdów budowlanych. Oddziaływania te będą miały jednak charakter krótkotrwały i lokalny. W dłuższej perspektywie inwestycja przyczyni się do poprawy jakości przestrzeni publicznej oraz walorów środowiska przyrodniczego, zwłaszcza poprzez zagospodarowanie terenów zielonych, nasadzenia drzew i krzewów. Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej sprzyja również zwiększeniu świadomości ekologicznej mieszkańców i promowaniu zdrowego, aktywnego stylu życia w harmonii z otoczeniem przyrodniczym. Zadanie realizowane będzie poza obszarami chronionymi i nie będzie zagrażało przedmiotom ochrony, dla których te obszary zostały ustanowione.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
1.3	Inicjatywy na rzecz seniorów: Tworzenie programów i infrastruktury wspierających aktywizację seniorów – od przestrzeni dostosowanych do ich potrzeb, po organizację wydarzeń społecznych i zdrowotnych.			B; S										B; S
		<p>Realizacja zadania obejmującego tworzenie programów oraz infrastruktury wspierających aktywizację seniorów będzie miała neutralny lub pozytywny wpływ na środowisko. Planowane działania koncentrują się przede wszystkim na adaptacji istniejących obiektów i przestrzeni publicznych do potrzeb osób starszych, co ogranicza potrzebę nowych inwestycji i ingerencji w środowisko naturalne. Dodatkowo, rozwój inicjatyw społecznych i zdrowotnych sprzyja promowaniu zrównoważonych postaw i stylu życia, np. poprzez spacerowanie, zajęcia na świeżym powietrzu czy działania integrujące różne grupy wiekowe w przestrzeniach zielonych. W rezultacie przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz do bardziej świadomego i odpowiedzialnego korzystania z zasobów środowiska.</p> <p>Zadanie realizowane będzie poza obszarami chronionymi i nie będzie zagrażać przedmiotom ochrony, dla których te obszary zostały ustanowione.</p>												
1.4	Wsparcie dla aktywności lokalnych grup: Zachęcanie do tworzenia lokalnych inicjatyw i wydarzeń, które umożliwią współpracę i integrację mieszkańców, takich jak festyny, warsztaty czy imprezy sportowe.			B; S										
		<p>Realizacja zadania polegającego na wspieraniu aktywności lokalnych grup poprzez organizację inicjatyw i wydarzeń, takich jak festyny, warsztaty czy imprezy sportowe, będzie miała neutralny lub pozytywny wpływ na środowisko. Działania te nie wiążą się z trwałą ingerencją w przestrzeń przyrodniczą, a ich realizacja opiera się głównie na wykorzystaniu istniejącej infrastruktury publicznej. Potencjalne oddziaływania, takie jak zwiększona ilość odpadów czy hałas w trakcie wydarzeń, będą ograniczone czasowo i lokalnie, a ich skutki można łatwo zminimalizować poprzez właściwą organizację, segregację odpadów oraz promowanie zasad ekologicznego zachowania uczestników. Działanie będzie w dłuższej perspektywie budowało tożsamość lokalną mieszkańców oraz ich więzi społeczne, co jest zjawiskiem jednoznacznie korzystnym.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Cel strategiczny 2 Rozwój i modernizacja terenów oraz obiektów publicznych, takich jak parki, place zabaw i przestrzenie rekreacyjne, z jednoczesnym zwiększaniem powierzchni biologicznie czynnych, poprawą jakości środowiska oraz bioróżnorodności.														
2.1	Rewitalizacja parków i terenów zielonych: Modernizacja istniejących terenów zielonych oraz parków, aby stały się bardziej funkcjonalne i estetyczne, tworząc przestrzenie do wypoczynku i rekreacji.		W; S	B; S	B; Ch B; S	P; Ch P; S	B; Ch	W; S	B; Ch	B; Ch P; S		B; Ch B; S		
Realizacja zadania polegającego na rewitalizacji parków i terenów zielonych będzie miała pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze. Działania związane z modernizacją istniejących obszarów zieleni przyczynią się do poprawy jakości ekosystemów miejskich, zwiększenia bioróżnorodności oraz podniesienia estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej. W trakcie prac mogą wystąpić krótkotrwałe, lokalne oddziaływania negatywne, takie jak hałas, zapylenie czy okresowe ograniczenie dostępu do terenu, jednak będą one przejściowe i możliwe do skutecznego zminimalizowania poprzez odpowiednią organizację robót. Efektem końcowym inwestycji będzie zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej, poprawa mikroklimatu, retencji wód opadowych oraz stworzenie przyjaznych, bezpiecznych przestrzeni dla mieszkańców i zwierząt. Zadanie realizowane będzie poza obszarami chronionymi i nie będzie zagrażać przedmiotom ochrony, dla których te obszary zostały ustanowione.														
2.2	Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych: Rozwój miejsc, takich jak place zabaw, tereny spacerowe, które będą sprzyjać wypoczynkowi i poprawią komfort życia mieszkańców			B; S	B; Ch	P; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; S	B; Ch		
Realizacja zadania polegającego na tworzeniu przestrzeni rekreacyjnych, takich jak place zabaw czy tereny spacerowe, będzie miała pozytywny wpływ na środowisko i jakość życia mieszkańców. Budowa i zagospodarowanie takich miejsc sprzyja poprawie estetyki przestrzeni publicznej oraz zwiększeniu powierzchni biologicznie czynnej, co korzystnie wpływa na mikroklimat i lokalną bioróżnorodność. W fazie realizacji mogą wystąpić krótkotrwałe oddziaływania negatywne, takie jak hałas, zapylenie czy tymczasowe ograniczenia w dostępie do terenu, które można zminimalizować poprzez odpowiednie planowanie prac. Długofalowo inwestycja przyczyni się do promowania aktywnego wypoczynku, integracji społecznej oraz postaw proekologicznych wśród mieszkańców, jednocześnie zwiększając komfort i atrakcyjność przestrzeni miejskiej. Zadanie realizowane będzie poza obszarami chronionymi i nie będzie zagrażać przedmiotom ochrony, dla których te obszary zostały ustanowione.														

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
2.3	Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb mieszkańców: Modernizacja obiektów użyteczności publicznej, tak aby były one dostosowane do potrzeb zarówno seniorów, jak i młodszych mieszkańców i rodzin z dziećmi.			B; S										B; S
		<p>Realizacja zadania polegającego na modernizacji obiektów użyteczności publicznej w celu ich dostosowania do potrzeb seniorów, młodszych mieszkańców i rodzin z dziećmi będzie miała neutralny lub pozytywny wpływ na środowisko. Modernizacja istniejących budynków ogranicza potrzebę nowych inwestycji i ingerencji w tereny zielone. Ponadto, dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych sprzyja ich większej aktywności i integracji w miejscach lokalnych, co może pośrednio promować świadome i zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska.</p> <p>Przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (<i>Apus apus</i>) oraz wróbli (<i>Passer domesticus</i>) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.</p> <p>Zadanie realizowane będzie poza obszarami chronionymi i nie będzie zagrażać przedmiotom ochrony, dla których te obszary zostały ustanowione.</p>												
2.4	Poprawa dostępności i estetyki przestrzeni publicznych: Inwestycje w estetykę przestrzeni miejskich, poprzez nowe nasadzenia, zagospodarowanie placów i skwerów, co zwiększy atrakcyjność wizualną miasta.		B; S	B; S	B; Ch B; S	P; Ch P, S	B; Ch		B; Ch	B; Ch		B; Ch B; S		B; S
		<p>Realizacja zadania polegającego na poprawie dostępności i estetyki przestrzeni publicznych poprzez nowe nasadzenia, zagospodarowanie placów i skwerów będzie miała wyraźny pozytywny wpływ na środowisko. Tworzenie i rewitalizacja terenów zielonych zwiększają powierzchnię biologicznie czynną, poprawia mikroklimat miejski, wspiera bioróżnorodność oraz przyczynia się do retencji wód opadowych. Ewentualne prace modernizacyjne mogą wiązać się z czasowym oddziaływaniem negatywnym, takim jak hałas, zapylenie czy zmętnienie wód, jednak ich skala jest niewielka i ograniczona do okresu realizacji. W dłuższej perspektywie inwestycja przyczyni się do zwiększenia komfortu mieszkańców, estetyki miasta oraz promowania proekologicznych postaw, a także stworzy atrakcyjne, bezpieczne przestrzenie sprzyjające rekreacji i integracji społecznej.</p> <p>Zadanie realizowane będzie poza obszarami chronionymi i nie będzie zagrażać przedmiotom ochrony, dla których te obszary zostały ustanowione.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Przedsięwzięcia rewitalizacyjne														
1.	Centrum Usług Społecznych.			B; S		B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch		P; Ch P; S		
		<p>Realizacja zadania polegać będzie na przebudowie i dostosowaniu budynku do potrzeb osób starszych z niepełnosprawnościami oraz zapewnieniu im usług zdrowotnych i będzie miała neutralny lub pozytywny wpływ na środowisko. Adaptacja i przebudowa istniejącej infrastruktury będzie realizowana w obrębie trzech działek ewidencyjnych (1311/23, 1311/24, 1311/25 – obręb Baborów) i pozwoli wykluczyć konieczność nowych inwestycji budowlanych i ingerencji w tereny zielone, co minimalizuje presję na środowisko naturalne. Prace modernizacyjne mogą wiązać się z krótkotrwałym oddziaływaniem negatywnym, takim jak hałas, zapylenie czy zwiększony ruch pojazdów budowlanych, jednak efekty te są czasowe i lokalne. Długofalowo przedsięwzięcie poprawi dostępność usług zdrowotnych i wsparcia dla osób starszych i z niepełnosprawnościami, jednocześnie promując zrównoważone korzystanie z przestrzeni publicznej. Przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (<i>Apus apus</i>) oraz wróbli (<i>Passer domesticus</i>) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.</p> <p>Zadanie realizowane będzie poza obszarami chronionymi i nie będzie zagrazać przedmiotom ochrony, dla których te obszary zostały ustanowione.</p>												
2.	Zielone serce Baborowa.		P; S	B; S	B; S	P; S	B; Ch P; S	W; S	B; Ch	P; Ch P; S		B; Ch B; S		
		<p>Realizacja zadania polegającego na zagospodarowaniu centralnej części miasta (1311/23, 1311/24, 1311/25 – obręb Baborów) z budową tężni solankowej, wiat, elementów małej architektury, ciągów komunikacyjnych oraz nasadzeń drzew i krzewów będzie miała przeważnie pozytywny wpływ na środowisko. Wprowadzenie zieleni w postaci drzew, krzewów i roślinności niskiej zwiększy powierzchnię biologicznie czynną, poprawi mikroklimat miejskiej przestrzeni oraz przyczyni się do retencji wód opadowych, przy czym należy zaznaczyć, że wprowadzane będą wyłącznie gatunki rodzime lub nie ujęte w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
		<p>Elementy wodne, takie jak kaskady czy fontanny, będą wspierały kształtowanie lokalnego mikroklimatu oraz podnoszenie jakości powietrza, jednocześnie tworząc atrakcyjne przestrzenie rekreacyjne i integracyjne dla mieszkańców. W fazie realizacji mogą wystąpić krótkotrwałe, lokalne oddziaływania negatywne, takie jak hałas, zapylenie czy okresowe ograniczenia w dostępie do części obszaru inwestycji, jednak będą one przejściowe i łatwe do zminimalizowania poprzez odpowiednie planowanie prac i harmonogram robót. Zastosowanie nowoczesnych, energooszczędnych rozwiązań technicznych przy infrastrukturze wodnej i architektonicznej pozwoli ograniczyć zużycie energii i zasobów naturalnych. W dłuższej perspektywie projekt przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, zwiększenia atrakcyjności przestrzeni miejskiej oraz promowania prozdrowotnych i proekologicznych postaw, integrując funkcje zdrowotne, rekreacyjne i społeczne w harmonijnym i przyjaznym dla środowiska otoczeniu.</p> <p>Zadanie realizowane będzie poza obszarami chronionymi i nie będzie zagrażać przedmiotom ochrony, dla których te obszary zostały ustanowione.</p>												
3.	Konservacja i modernizacja drewnianego zabytkowego Kościoła Rzymskokatolickiego pw. im. św. Józefa w Baborowie.			B; S			B; Ch		B; Ch	P; Ch		B; Ch		
		<p>Realizacja zadania polegającego na przeprowadzeniu prac konserwacyjnych i modernizacyjnych drewnianego kościoła św. Józefa oraz jego otoczenia będzie miała ogólnie neutralny lub pozytywny wpływ na środowisko. Prace konserwacyjne będą realizowane w obrębie budynku kościoła na działce 60/4 – obręb Baborów oraz w jego otoczeniu na działkach 53/11 i 60/1 – obręb Baborów i mogą wiązać się krótkotrwałymi, lokalnymi oddziaływaniami negatywnymi, takimi jak hałas czy zwiększone zapylenie w trakcie prac, jednak są one czasowe i łatwe do ograniczenia poprzez właściwe planowanie robót. Zachowanie i modernizacja obiektu przyczyni się do utrzymania lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego. W dłuższej perspektywie przedsięwzięcie wspiera rozwój turystyki kulturalnej oraz integrację społeczną w oparciu o lokalne wartości historyczne, bez negatywnego wpływu na środowisko naturalne. Przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (<i>Apus apus</i>) oraz wróbli (<i>Passer domesticus</i>) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.</p> <p>Zadanie realizowane będzie poza obszarami chronionymi i nie będzie zagrażać przedmiotom ochrony, dla których te obszary zostały ustanowione.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
4.	Rewitalizacja budynku Biblioteki Gminnej w Baborowie.			B; S			B; Ch B; S	W; S	B; Ch	P; Ch		B; Ch B; S	W; S	
		<p>Realizacja projektu rewitalizacji budynku Biblioteki Gminnej w Baborowie (działka ewidencyjna nr – 1428/3, obręb: Baborów) będzie miała ogólnie neutralny lub pozytywny wpływ na środowisko. Modernizacja istniejącego obiektu, w tym budowa zewnętrznej windy, przystosowanie wnętrz do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz modernizacja stolarki, podłóg i ścian, ogranicza potrzebę nowych inwestycji budowlanych i ingerencji w tereny zielone, co minimalizuje presję na środowisko naturalne. Wprowadzenie szerokich ciągów komunikacyjnych, oznaczeń w alfabecie Braille’a, stanowisk komputerowych z technologiami wspierającymi oraz przestrzeni coworkingowych i inkubatora organizacji społecznych zwiększa funkcjonalność obiektu, promując efektywne wykorzystanie istniejącej infrastruktury. Zastosowanie zasad efektywności energetycznej, takich jak energooszczędne oświetlenie, nowoczesne systemy ogrzewania czy izolacja termiczna, przyczyni się do zmniejszenia zużycia energii i zasobów naturalnych, co pozytywnie wpływa na środowisko. W fazie realizacji mogą pojawić się krótkotrwałe oddziaływania negatywne, takie jak hałas, zapylenie czy zwiększony ruch pojazdów budowlanych, jednak będą one lokalne i łatwe do ograniczenia poprzez właściwe planowanie prac. W dłuższej perspektywie projekt przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, zwiększenia dostępności usług publicznych oraz integracji społecznej, a także do promowania zrównoważonych postaw ekologicznych. Przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (<i>Apus apus</i>) oraz wróbli (<i>Passer domesticus</i>) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.</p> <p>Zadanie realizowane będzie poza obszarami chronionymi i nie będzie zagrażać przedmiotom ochrony, dla których te obszary zostały ustanowione.</p>												
5.	Rewitalizacja Amfiteatru wraz z otoczeniem parkowym i stadionem miejskim.			B; S	B; Ch	P; Ch	B; Ch		B; Ch	P; Ch		B; Ch B; S		
		<p>Realizacja zadania polegającego na rewitalizacji amfiteatru, stadionu miejskiego oraz otoczenia parkowego (działka ewidencyjna nr - 532, 533, 1404, 1406/3, 1408/6, 1613/2, 1613/6, obręb: Baborów) będzie miała przeważnie pozytywny wpływ na środowisko. Projekt przewiduje poprawę dostępności obiektów poprzez niwelowanie barier architektonicznych, co sprzyja efektywnemu i zrównoważonemu użytkowaniu</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
		<p>istniejących przestrzeni publicznych. Wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań w infrastrukturze sportowo-kulturalnej, wraz z rewitalizacją otoczenia parkowego, w tym nasadzeniami drzew, krzewów i terenów zielonych, przyczyni się do zwiększenia powierzchni biologicznie czynnej, poprawy mikroklimatu, bioróżnorodności oraz estetyki przestrzeni miejskiej, przy czym należy zaznaczyć, że wprowadzane będą wyłącznie gatunki rodzime lub nie ujęte w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów. Elementy infrastruktury, takie jak ścieżki spacerowe czy tereny rekreacyjne, będą sprzyjały aktywnemu wypoczynkowi mieszkańców oraz integracji społecznej i scentralizują ruch w obrębie obiektu. Potencjalne negatywne oddziaływanie może wystąpić na etapie realizacji inwestycji i ograniczać się do emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza w związku z działalnością maszyn, a także zanieczyszczeniem wód na skutek spływu spylonych materiałów budowlanych wraz z wodami opadowymi. Należy jednak zaznaczyć, że wykorzystywane będą wyłącznie materiały przyjazne środowisku, niezagrażające bioróżnorodności. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Ponadto zadanie uwzględnia wykonanie parkingu, co zapewni zwiększenie dostępności do wskazanych obiektów. Zaznacza się jednak, że nie osiągnie on wartości progowej inwestycji mogącej potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839). Całość inwestycji zostanie dostosowana do obecnego charakteru krajobrazu i stworzy z nim spójną całość.</p> <p>Zadanie realizowane będzie poza obszarami chronionymi i nie będzie zagrażać przedmiotom ochrony, dla których te obszary zostały ustanowione.</p>												
6.	Rewitalizacja terenu przy ul. Wąskiej w Baborowie.			B; S	B; Ch	P; Ch	B; Ch		B; Ch	P; Ch	B; S	P; S		
		<p>Realizacja zadania polegającego na stworzeniu dostępnej i funkcjonalnej przestrzeni rekreacyjno-sportowej przy ul. Wąskiej w Baborowie (działka ewidencyjna - 534/8, obręb: Baborów) będzie miała pozytywny wpływ na środowisko i jakość życia mieszkańców. Projekt przewiduje zagospodarowanie terenu poprzez budowę obiektów sportowych: placu zabaw i boiska do streetballu, które stanowiłyby doskonałe uzupełnienie istniejącej infrastruktury sportowej. Tworzenie przestrzeni dostępnej dla osób w różnym wieku i ze szczególnymi potrzebami sprzyja integracji społecznej i efektywnemu wykorzystaniu istniejącej infrastruktury, ograniczając presję na nowe inwestycje budowlane.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
		<p>Potencjalne negatywne oddziaływanie może wystąpić na etapie realizacji inwestycji i ograniczać się do emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza w związku z działalnością maszyn, a także zanieczyszczeniem wód na skutek spływu spalonych materiałów budowlanych wraz z wodami opadowymi. Należy jednak zaznaczyć, że wykorzystywane będą wyłącznie materiały przyjazne środowisku, niezagrożające bioróżnorodności. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. W przypadku budowy sztucznej - utwardzonej powierzchni boisk zaleca się zastosowanie materiałów przepuszczalnych dla wód opadowych, pozwalających na swobodną infiltrację wód do gruntów, co zapewni niezmienną kondycję zasobów wód gruntowych.</p> <p>Zadanie realizowane będzie poza obszarami chronionymi i nie będzie zagrażać przedmiotom ochrony, dla których te obszary zostały ustanowione.</p>												
Projekty uzupełniające														
1.	Baborów – Miasto Aktywnych Pokoleń			B; S										
Zadanie nie mają charakteru inwestycyjnego.														
2.	Pieszo i rowerem – aktywna społeczność Baborowa			B; S										
Zadanie nie mają charakteru inwestycyjnego.														
3.	Zielony Baborów – razem dla środowiska		B; S	B; S	B; S	P; S	P; S	W; S		P; S			P; S	
<p>Realizacja zadania polegającego na wdrażaniu zielonych inicjatyw, takich jak tworzenie ogrodów społecznych, sadzenie drzew i krzewów (wyłącznie gatunki rodzime), montaż ekologicznych elementów małej architektury oraz organizacja warsztatów edukacyjnych z zakresu ekologii i ochrony środowiska, będzie miała wyraźnie pozytywny wpływ na środowisko. Sadzenie roślinności zwiększa powierzchnię biologicznie czynną, poprawia mikroklimat, wspiera bioróżnorodność oraz retencję wód opadowych, jednocześnie tworząc przyjazne, estetyczne przestrzenie dla mieszkańców. W fazie realizacji mogą wystąpić krótkotrwałe, lokalne oddziaływania negatywne, takie jak hałas czy tymczasowe zagospodarowanie terenu podczas nasadzeń i montażu infrastruktury, jednak będą one minimalne i łatwe do ograniczenia poprzez właściwe planowanie prac. W dłuższej perspektywie przedsięwzięcie przyczyni się do wzmocnienia świadomości ekologicznej mieszkańców, integracji społecznej oraz poprawy jakości przestrzeni publicznych, tworząc trwałe korzyści zarówno dla ludzi, jak i dla środowiska naturalnego.</p> <p>Zadanie realizowane będzie poza obszarami chronionymi i nie będzie zagrażać przedmiotom ochrony, dla których te obszary zostały ustanowione.</p>														

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
4.	Baborów w ruchu – aktywność dla zdrowia			B; S										
		Zadanie nie mają charakteru inwestycyjnego.												
5.	Baborów bez barier			B; S			B; Ch		B; Ch	B; Ch				
		<p>Realizacja zadania polegającego na dostosowaniu przestrzeni publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez montaż ramp, nawierzchni antypoślizgowych, oznaczeń brajlowskich oraz systemów wspomagających słuch będzie miała neutralny lub pozytywny wpływ na środowisko. Prace koncentrują się głównie na modernizacji i adaptacji istniejących obiektów oraz przestrzeni. Poprawa dostępności sprzyja efektywnemu i zrównoważonemu korzystaniu z przestrzeni publicznej, co pośrednio może zmniejszać presję na transport samochodowy w mieście. W fazie realizacji mogą wystąpić krótkotrwałe oddziaływania lokalne, takie jak hałas, zapylenie czy ograniczenie dostępu do niektórych obszarów, jednak są one łatwe do ograniczenia poprzez właściwe planowanie prac. Długofalowo przedsięwzięcie przyczyni się do pełnej integracji społecznej mieszkańców, zwiększenia komfortu korzystania z przestrzeni miejskiej oraz promowania świadomego i zrównoważonego użytkowania infrastruktury publicznej, w harmonii z otoczeniem i zasadami ochrony środowiska.</p> <p>Zadanie realizowane będzie poza obszarami chronionymi i nie będzie zagrażało przedmiotom ochrony, dla których te obszary zostały ustanowione.</p>												

9. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko

Przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określone zostały w §3 ust 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839).

Warto podkreślić, że na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności.

W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. W konsekwencji realizacja powyższych przedsięwzięć skutkować będzie poprawą stanu środowiska na danym terenie. Ponadto ich realizacja:

- posiada związek z rozwiązywaniem problemów ochrony środowiska na terenie gmin;
- służy wspieraniu zrównoważonego rozwoju;
- służy wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

9.1. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Baborów występują następujące formy ochrony przyrody:²⁸

- Obszar Chronionego Krajobrazu Wronin - Maciowakrze;
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Dolina Złotnika;
- 1 pomnik przyrody.

Żadna z wymienionych powyżej form ochrony przyrody nie znajduje się w obrębie obszaru rewitalizacji zaplanowanego w ramach *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033*.

Kształtowanie zagospodarowania terenów w obszarach chronionych odbywa się w dostosowaniu do przedmiotu ochrony oraz zgodnie z przepisami w zakresie ochrony przyrody oraz dokumentami nadrzędnymi.

Ogólne zapisy Programu wpłyną pozytywnie na obiekty prawnie chronione na terenie gminy Baborów. Program nie zawiera propozycji działań, które byłyby sprzeczne lub zagrażające tym obszarom. Dla działań w odniesieniu do gatunków objętych ochroną prawną, przed przystąpieniem do prac, konieczne jest uzyskanie odrębnego zezwolenia w trybie art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478 z późn. zm.). Działania inwestycyjne prowadzone będą poza terenami objętymi formami ochrony przyrody muszą być tak prowadzone, aby nie naruszać przedmiotu ich ochrony oraz nie wpływać znacząco negatywnie na integralność tych obszarów, nie powodować przerwania integralności, ciągłości siedlisk, nie wprowadzać barier. Wszystkie plany i inwestycje, które nie będą wywierały istotnie negatywnego wpływu na obszary chronione, są dopuszczalne. Każde działanie, które powodowałoby znaczący negatywny wpływ musi uwzględniać konieczność przeprowadzenia działań mających zminimalizować to oddziaływanie.

Przedstawione przedsięwzięcia realizowane będą poza obszarami chronionymi, w obrębie już istniejących obiektów infrastrukturalnych i budowlanych, w obszarach zabudowanych, o określonej antropopresji i ograniczonych zasobach przyrodniczych, w związku z czym ich potencjalny wpływ na obszary chronione, będzie znacząco ograniczony. W przypadku przedstawionych przedsięwzięć główne oddziaływania na środowisko przyrodnicze, rozumiane w tym przypadku jako świat roślin i zwierząt, związane będą z prowadzeniem prac remontowo-budowlanych, powodujących przede wszystkim emisję zanieczyszczeń do powietrza i hałasu do środowiska oraz z obecnością nadmiernej ilości ludzi i sprzętu budowlanego. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały i przemijający, nie powodujący trwałych zmian w ekosystemach przyrodniczych. W przypadku powyższych przedsięwzięć

---

²⁸ źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 20.10.2025 r.].

nie przewiduje się znaczącego powiększenia obszarów trwale zabudowanych, co chroni środowisko przed znaczącą utratą nowych powierzchni biologicznie czynnych.

Realizacja założeń projektu Programu może wiązać się z wystąpieniem negatywnych oddziaływań, jednak będą one miały przeważnie charakter krótkoterminowy i chwilowy. Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, zagrożeniu zniszczenia lub zamurowywania siedlisk ptaków podczas termomodernizacji budynków, ograniczeniu powierzchni gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac.

Działania z zakresu termomodernizacji mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Planowane działanie może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody.

Projekt Programu wskazuje dokładne granice obszaru, na którym realizowane będą przedmiotowe kierunki działań oraz planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne i dodatkowe. Jak wskazano już powyżej teren ten znajduje się poza obszarami chronionymi, w terenie obecnie zurbanizowanym, w związku z czym nie przewiduje znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary chronione. Należy pamiętać, że jeśli dojdzie do realizacji przedsięwzięć o określonym negatywnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko, będą one poddane także odpowiedniej procedurze oceny oddziaływania oraz będą zgodne z aktami prawa miejscowego. Ponadto, zadania będą prowadzone mając na uwadze

zasadę zrównoważonego rozwoju, w tym konieczność utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska.

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności. Najważniejszym elementem adaptacji do zmian klimatycznych będzie, w przypadku siedlisk, zachowanie bioróżnorodności oraz zrównoważona gospodarka leśna uwzględniająca zmiany klimatyczne oraz ich efekty. Kluczowym elementem będzie utrzymanie obszarów wodno-błotnych oraz ich odtwarzanie w miejscach posiadających odpowiednie warunki.

W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe – dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych;
- regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów;
- wpływ na mikroklimat przez zachowanie oraz tworzenie nowych zalesień i obszarów zielonych;
- zwiększanie naturalnej retencji wodnej;
- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych;
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni dla siedliska skład gatunkowy.

9.2. Korytarze ekologiczne

Przez omawiany teren przebiega jedynie regionalny korytarz ekologiczny, którego obecność wynika z przecinającej ten teren rzeki Psina. Teren ten znajduje się bezpośrednio w granicach obszaru rewitalizacji. Należy jedna zaznaczyć, że korytarz ten został wyznaczony w związku z obecnością koryta rzeki i poszerzony o przylegające do niego tereny. Program rewitalizacji gminy Baborów na lata 2023- 2033 nie zakłada jednak realizacji inwestycji związanych z przebudową cieku, ani innych działań o charakterze hydrotechnicznym. Dodatkowo inwestycje realizowane w obrębie korytarza nie będą polegały na wycince drzew, a jedynie na rewitalizacji parku. Obszar boisk, kortu tenisowego i placu zabaw będą realizowane na działkach, gdzie zadrzewienia są obecnie zlokalizowane jedynie

w peryferyjnych ich częściach. Dodatkowo zadania zakładają również wprowadzanie zieleni urządzonej, która zapewni dodatkowe schronienie migrującym gatunkom zwierząt.

Ponad to zwierzęta wykorzystujące tego typu korytarze ekologiczne to głównie ptaki i ewentualnie małe ssaki. Wszystkie one wykazują dużą mobilność, stąd nie przewiduje się znacznego oddziaływania na te organizmy. Samo koryto rzeki Psina może stanowić korytarz ekologiczny dla niektórych chronionych gatunków ryb, jednak zgodnie z danymi uzyskanymi od RDOŚ w Opolu oraz danymi GDOŚ ich obecność na terenie gminy nie została potwierdzona. Nie przewiduje się również znacznego oddziaływania na płazy, które mimo obecności (kumak nizinny) w obrębie korytarza ekologicznego, zgodnie z danymi RDOŚ w Opolu zostały stwierdzone wyłącznie poza obszarem rewitalizacji.

9.3. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta

Realizacja zapisów Programu w przypadku typowych działań inwestycyjnych w tym modernizacja elewacji, tworzeniem parkingów, boisk i kortów oraz budowy obiektów kubaturowych może powodować wystąpienie negatywnych, bezpośrednich, chwilowych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Oddziaływania te związane będą głównie z etapem realizacji (krótkoterminowe). W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Dzięki utrzymaniu walorów przyrodniczych pozytywne oddziaływania dotyczyć będą także klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych.

Prace budowlane mogą wpływać bezpośrednio i negatywnie na bioróżnorodność, ponieważ może dojść do ingerencji danego terenu, na którym planuje się inwestycję. Ponadto, może dojść do tworzenia barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych oraz wycinkę drzew i krzewów. Będą to jednak oddziaływania chwilowe.

Edukacja przyczyni się do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców, a tym samym pozytywnych skutków można upatrywać w kontekście kształtowania środowiska życia z poszanowaniem otaczającej przyrody.

Realizacja zadań związana z rozwojem błękitno-zielonej infrastruktury przyczyni się do zwiększanie areału terenów przepuszczalnych, co doprowadzi do wzrostu udziału terenów biologicznie czynnych i przepuszczalnych. Działania będą wpływać pośrednio pozytywnie i długoterminowo na stan zasobów wód powierzchniowych.

Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana

z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych np.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Poza tym termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych zwierząt.

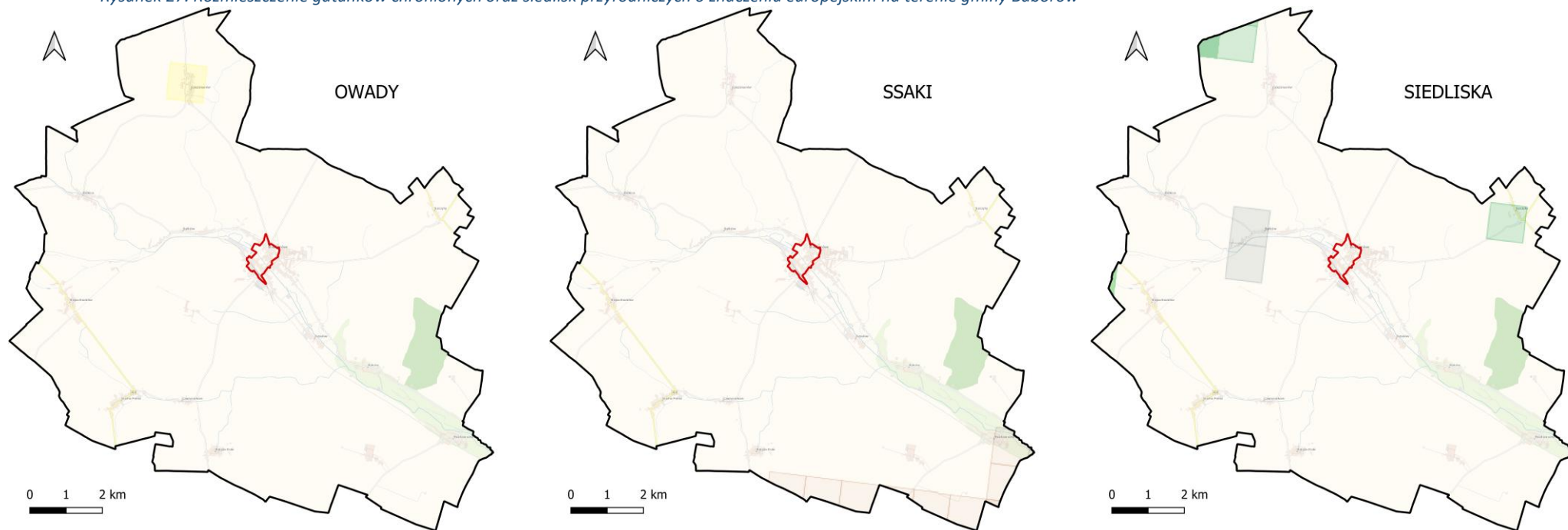
Działania wyznaczone w projekcie Programu nie wpłyną negatywnie na drożność migracyjną i ekologiczną korytarza rzeczno-ekologicznego. Zapewnienie wykwalifikowanego nadzoru przyrodniczego oraz dostosowanie terminu prowadzenia ewentualnych przyszłych planowanych prac do okresów aktywności fauny i wegetacji flory zapewni zminimalizowanie negatywnego wpływu inwestycji na korytarze ekologiczne i migracyjne w rejonie obszaru przedsięwzięcia.

Nie przewiduje się działań, które mogłyby naruszyć drożność i funkcjonowanie ekologicznych korytarzy lądowych i wodnych. W ramach przebudowy istniejącej infrastruktury technicznej, w razie konieczności przewiduje się m.in. budowę przejść dla zwierząt, budowę przepustów wodnych. Działania te będą ukierunkowane na zniesienie lub ograniczenie barier dla przemieszczania się zwierząt.

Podczas prac związanych z wprowadzaniem nasadzeń wykorzystywane będą wyłącznie gatunki rodzime lub nie ujęte w *Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów.*

Zgodnie z bankiem danych o zasobach przyrodniczych GDOŚ na terenie gminy Baborów znajdują się gatunki owadów i ssaków chronionych w Polsce oraz siedliska przyrodnicze o znaczeniu europejskim. Na poniższych mapach przedstawiono ich rozmieszczenie w obrębie gminy.

Rysunek 27. Rozmieszczenie gatunków chronionych oraz siedlisk przyrodniczych o znaczeniu europejskim na terenie gminy Baborów

Legenda

- owady - stanowiska
- ssaki - siedliska
- siedliska przyrodnicze o znaczeniu europejskim

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Geoserwisu GDOŚ [data dostępu: 25.10.2025 r]

9.4. Ludzie

Realizacja Programu zakłada zrównoważony rozwój regionu z jednoczesną poprawą stanu środowiska. Działania realizowane w ramach, w perspektywie średnio i długoterminowej wpłyną pozytywnie na zdrowie ludności, jakość oraz komfort ich życia, ale przede wszystkim będą one związane z poprawą jakości powietrza, wód, gleb i środowiska przyrodniczego.

Ograniczenie zużycia konwencjonalnych źródeł energii, promocja transportu zbiorowego oraz kampanie edukacyjne bezpośrednio może się przyczynić do zmniejszenia zachorowań powodowanych złą jakością powietrza atmosferycznego. Pozytywny wpływ na zdrowie ludzi, a także ich finanse będą miały działania związane ze zwiększeniem efektywności energetycznej.

Oddziaływaniami negatywnymi dla mieszkańców, znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie obszarów objętych inwestycjami, będą prace remontowo-budowlane. Będzie to związane z użyciem maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji) oraz utrudnieniami komunikacyjnymi. Oddziaływania te będą bezpośrednie, krótkotrwałe i odwracalne, jak również ustaną po zakończeniu robót. Negatywne odczucia wśród mieszkańców mogą budzić utrudnienia związane z organizacją ruchu.

9.5. Powietrze atmosferyczne

Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będą miały zadania typowo inwestycyjne tj. termomodernizacja obiektów, która pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego niezbędnego do ogrzania obiektu. W konsekwencji wpłynie to na redukcję emisji szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Przeprowadzone prace termomodernizacyjne budynków, dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania na energię cieplną, minimalizują emisję zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł spalania energetycznego. W okresie realizacji przedsięwzięć będą miały miejsce uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Podobnie jak powyżej w przypadku realizacji pozostałych przewidzianych do realizacji w ramach Programu zadań, na etapie ich realizacji mogą występować chwilowe negatywne oddziaływania w postaci emisji spalin z maszyn budowlanych, a także z pojazdów transportujących materiały. Oddziaływania te będą miały jednak charakter krótkotrwały i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac.

Pośredni długoterminowy wpływ na powietrze może mieć kampania informacyjno-edukacyjna w Gminie, kształtująca właściwe postawy wobec środowiska. Stopień zanieczyszczenia powietrza ma wpływ na czynniki klimatyczne. Dlatego też wraz z poprawą stanu powietrza zmianom ulega klimat, jeśli inne czynniki nie wpływają zbyt negatywnie i dominująco.

9.6. Klimat

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” został opracowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka związanego ze zmianą klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jakie niosą działania adaptacyjne mogące mieć wpływ nie tylko

na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Realizacja ustaleń niektórych zaproponowanych działań może mieć wpływ na mikroklimat. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych (długie okresy bezwietrznej pogody, lub krótkotrwałe okresy z wiatrami o sile huraganu). W przypadku energii słonecznej można spodziewać się poprawy warunków w lecie ze względu na wydłużone okresy pogody słonecznej i zmniejszenie w zimie ze względu na dłuższe okresy z zachmurzeniem. W zakresie upraw roślin energetycznych kluczowy będzie rozwój nowych gatunków roślin, bardziej odpornych na zmienne warunki pogodowe oraz innowacyjnych technik upraw do wykorzystywania w bardzo suchym oraz wilgotnym środowisku. Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do warunków zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii.

Wprowadzenie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury w kontekście klimatu może być kluczową metodą, pozwalającą na skuteczną walkę z postępującymi zmianami klimatycznymi. Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów. Ponad to w gospodarce rolnej istotne będzie wprowadzenie rozwiązań z zakresu utrzymania uwodnienia gruntu (budowa piętrzeń i zastawek)

Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego.

Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna. Przewidywane zmiany klimatyczne i związane z nimi wzrost częstotliwości

i intensywności susz w rolnictwie spowodują wzrost zapotrzebowania na wodę do nawodnień. Z obliczeń prognostycznych wartości niedoborów wody w glebie dla wybranych roślin wynika, że następuje ciągły proces przesuszania się gleby i zwiększania zagrożenia suszą. Obok suszy także intensywne opady stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej. W związku ze wzrostem częstości występowania intensywnych opadów w okresie letnim, można oczekiwać zwiększenia potrzeb odwadniania. Przeprowadzone analizy wskazały, że należy oczekiwać zwiększenia częstości lat ze stratami plonów wynikających z niekorzystnego przebiegu pogody.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby projektu KLIMADA²⁹, zamieszczonymi w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, na przestrzeni następných lat warunki klimatyczne Polski zmienią się. Przewidywane jest zwiększenie się ilości dni z temperaturą powyżej 25°C oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami poniżej 0°C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się ilości dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań temperatur oraz zapotrzebowania energetycznego, wdrożenie rozporoszonych, niskoemisyjnych źródeł energii oraz wykorzystywanie energii odnawialnej.

9.7. Zabytki oraz dobra materialne

Działania wyznaczone w projekcie Programu mają w większości neutralne lub pozytywne oddziaływanie na dobra materialne i zabytki. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych (zabytków nieruchomych, stanowisk archeologicznych) lub bezpośrednio na nich będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.

Wszelkie działania związane z ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego powodują zazwyczaj pośredni pozytywny wpływ na wartość zmodernizowanych obiektów i możliwość zwiększenia wpływów finansowych wynikających ze świadczonych w nich usług. Pośrednio oddziałują także na

---

²⁹ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu.

nieruchomości znajdujące się w ich sąsiedztwie. Pozytywny wpływ na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne ma również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza, co wpłynie na poprawę ich stanu technicznego. Zanieczyszczenia pyłowe, które są emitowane z kominów budynków mieszkalnych z sektora indywidualnego jak i zbiorowego osiadając na zabytkach i dobrach materialnych powodują ich niszczenie.

Negatywne, bezpośrednie i chwilowe oddziaływania na zabytki oraz dobra materialne mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji zadań inwestycyjnych lub wówczas, gdy działanie dotyczyć będzie obiektów objętych ochroną kulturową lub historyczną. Negatywne oddziaływania wiążą się z możliwym spadkiem wartości nieruchomości (budynków i gruntów) z uwagi na niepożądane sąsiedztwo nowych inwestycji, które w opinii społecznej pogarszają atrakcyjność (krajobrazową i funkcjonalną) danego miejsca i odwrotnie na wzrost wartości nieruchomości wpływa lokalizacja i dostęp do obiektów zabytkowych, cennych obszarów przyrodniczych, jak i środków komunikacyjnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na dziedzictwo kulturowe, zabytki, dobra materialne.

Należy zaznaczyć, że zadanie związane z remontem zabytkowego kościoła pw. św. Józefa w Baborowie będzie miało jednoznacznie pozytywny wpływ na przedmiot zadania, stanowiąc działanie naprawcze. Jego celem jest zapewnienie dalszej funkcjonalności budynku, którego stan techniczny uległ dewastacji na skutek naturalnych procesów erozyjnych oraz jego eksploatacji.

Reasumując, działania wyznaczone w ramach projektu Programu przyczynią się do ochrony wartości kulturowych i pozytywnego wpływu na zabytki.

9.8. Zasoby naturalne

Pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi przyniesie ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, które migrują do gleb. Oddziaływania pozytywne wystąpią również w sektorze surowcowym. Poprawa efektywności energetycznej zmniejszy zapotrzebowanie na surowce.

Z dokonanej analizy wynika, że na etapie realizacji zadań typowo inwestycyjnych wyznaczonych będą wykorzystywane zasoby naturalne tj. woda oraz gleba. Nieuniknionym negatywnym oddziaływaniem na zasoby naturalne będzie trwałe zajęcie terenów biologicznie czynnych pod realizację inwestycji związanej z budową niektórych obiektów sportowych. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała jednak z rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska.

Do działań negatywnych związanych z realizacją przedsięwzięć zawartych w Programie możemy zaliczyć: zabudowanie powierzchni ziemi pod nowe inwestycje, usuwanie wierzchnich warstw gleby, powstawanie odpadów budowlanych, wzrost wydobycia surowców budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko glebowe i zasoby naturalne.

9.9. Wody

Działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu Programu nie będą wywierały znaczącego wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Działania przewidziane do realizacji w ramach projektowanego Programu są w większości ukierunkowane pośrednio lub bezpośrednio na ochronę lub poprawę stanu wód podziemnych i powierzchniowych. Oceniono, że wyznaczone w projekcie zadania nie będą mieć znaczącego wpływu na jakość i ilość wód powierzchniowych i podziemnych, w tym jednolite części wód.

Zapewnieniu odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ochronie zasobów wodnych, służy ustanawianie stref ochronnych ujęć wód. Strefę ochronną stanowi obszar, na którym obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wód, w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją. Strefa ochronna obejmuje wyłącznie teren ochrony bezpośredniej albo teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia się dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody służących do zwykłego korzystania z wód. Zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960) na terenie ochrony bezpośredniej zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenie ochrony bezpośredniej należy:

1. Odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody.
2. Zagospodarować teren zielenią.
3. Odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.
4. Ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających. Na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informację o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Zakazuje się niszczenia, uszkodzenia lub przemieszczania stałych znaków stojących lub pływających oraz tablic zawierających informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia wody. Na terenie ochronny pośredniej może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, obejmujących:

1. Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi.
2. Rolnicze wykorzystanie ścieków.
3. Przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych.
4. Stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin.
5. Budowę nowych dróg, linii kolejowych, lotnisk lub lądowisk.
6. Wykonywanie urządzeń melioracji wodnych oraz wykopów ziemnych.
7. Lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt.
8. Lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu.
9. Lokalizowanie składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych.
10. Mycie pojazdów mechanicznych.
11. Urządzanie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.
12. Lokalizowanie nowych ujęć wody.
13. Lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie martwych zwierząt.
14. Wydobywanie kopaliny.
15. Wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych.
16. Lokalizowanie budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych związanych z turystyką.
17. Używanie statków powietrznych do przeprowadzania zabiegów rolniczych.
18. Urządzanie przyrzeczki kiszonkowej.
19. Chów lub hodowlę ryb, ich dokarmianie lub zanęcanie.
20. Pojenie oraz wypasanie zwierząt.
21. Wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu.

22. Uprawianie sportów wodnych.
23. Użytkowanie statków o napędzie spalinowym.
24. Lokalizowanie nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
25. Składowanie opakowań po nawozach i środkach ochrony roślin.
26. Stosowanie i składowanie chemicznych środków zimowego utrzymania dróg.
27. Lokalizowanie pomp ciepła i akumulatorów ciepła warstwy wodonośnej.

Założenia projektowanego dokumentu nie będą oddziaływać na strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód ze względu na brak zaplanowanych przedsięwzięć w ich granicach, wynikający z powyższych zakazów. Wskazane w Programie przedsięwzięcia związane z budową, rozbudową i modernizacją stacji uzdatniania wód nie pogorszą stanu środowiska, nie zmienią sposobu wykorzystywania terenu, polepszą natomiast wydajność ujęć w celu zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Czas remontów będzie wiązał się z chwilowymi i krótkoterminowymi uciążliwościami dla środowiska związanymi ze wzmożonym transportem, wibracjami, emisją spalin, hałasu oraz powstawaniem odpadów. Wszystkie użyte do budowy i remontów surowce, materiały, wodę, paliwa i energię należy wykorzystywać zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami ze szczególnym zwróceniem uwagi na odzysk materiałów i surowców w trakcie gospodarki odpadami.

Realizacja ustaleń Programu wpisuje się w realizację głównych celów środowiskowych dla wód podziemnych określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW):

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Natomiast w przypadku wód powierzchniowych działania zapisane w Programie powinny realizować następujące cele RDW:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,
- poprawa i przywracanie wszystkie części wód powierzchniowych dla sztucznych i silnie zmienionych części wód, mając na celu osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych,
- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych,
- stopniowe redukcje zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestanie lub stopniowa eliminacja emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych.

Każde z opisanych działań wpisuje się w realizację powyższych celów, zakładając osiągnięcie przez jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych stanu/potencjału co najmniej dobrego.

Pośrednie i bezpośrednie zwiększanie zasobów wodnych będzie przeciwdziało występowaniu i negatywnym skutkom suszy. Zaproponowane w projekcie Programie działania będą zmierzać do poprawy warunków klimatycznych dzięki systematycznej poprawie reżimu hydrologicznego oraz jakości wód.

Ze środowiskiem wodnym powiązany jest także sektor energetyczny. Dlatego projekty związane z poprawą efektywności energetycznej, z popularyzacją oszczędzania energii oraz promowaniem odnawialnych źródeł energii, pośrednio pozytywnie będą wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych.

Możliwe oddziaływania negatywne będą polegać na obniżeniu poziomu wód gruntowych, trudnością związaną z przesączaniem wód opadowych, ze względu na występowanie powierzchni silnie zabudowanej oraz przedostawaniem się szkodliwych substancji do wód (szczególnie na etapie realizacji niektórych inwestycji).

Realizacja zadań związana z rozwojem błękitno-zielonej infrastruktury przyczyni się do zwiększanie areału terenów przepuszczalnych, co doprowadzi do wzrostu udziału terenów biologicznie czynnych i przepuszczalnych. Działania będą wpływać pośrednio pozytywnie i długoterminowo na stan zasobów wód powierzchniowych. Ogół działań związanych z zwiększaniem retencji, gdzie efektem jest zwiększenie infiltracji wód opadowych oraz powierzchniowych będą wpływać pozytywnie na stan wód i nie będą stanowić zagrożenie dla osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWPd, a także nie będą wpływać na stan ilościowy i jakościowy GZWP. Ponadto, dzięki rozwojowi błękitno-zielonej infrastruktury zwiększy się różnorodność biologiczna. Działania będą polegać m.in. na zbieraniu deszczówki, wykonywaniu łąk kwietnych, zmianie powierzchni nieprzepuszczalnej na przepuszczalną oraz zakładaniu ogrodów deszczowych, co przełoży się na lepszą kondycję roślin, zwiększenie bioróżnorodności i zapobieganie zmianom mikroklimatu, ograniczenie zjawiska „miejskiej wyspy ciepła”.

Woda pochodząca z opadów winna być traktowana jako cenny surowiec, który należy wykorzystać jak najbliżej miejsca opadu. Ogromną zaletą retencji jest wykorzystywanie wody deszczowej w zakładach zużywających ponadprzeciętne ilości wody. Takim miejscem jest, np. myjnia samochodowa. Charakteryzuje się dużą powierzchnią zlewni dzięki czemu spora ilość wody zostanie zatrzymana w zbiorniku.

Adaptacja do zmian klimatu

Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących spowodować zalewanie obszarów, na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze). Planowane działania mają na celu usprawnienie funkcjonowania w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Osiągnięcie tego planowane jest poprzez zreformowanie struktur gospodarki wodnej z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, opracowanie i wdrożenie metod oceny ryzyka powodziowego i ryzyka podtopień, odpowiednie zarządzanie ryzykiem powodziowym oraz przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych.

Zgodnie z projektem KLIMADA³⁰, rekomendowanymi kierunkami działań adaptacyjnych są:

- zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej, przeciwdziałanie osuwiskom i deficytowi wodnemu;
- powiązanie systemu dolin rzecznych z systemem obszarów chronionych;
- uwzględnianie problemu gwałtownych zmian temperatury, ulewnych opadów, oblodzenia i silnych wiatrów w inwestycjach budowlanych, transportowych i energetycznych;
- rozwijanie alternatywnych źródeł produkcji energii na poziomie lokalnym;
- tworzenie systemów wczesnego ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami powodziowymi.

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych. Aby zminimalizować efekty takich zjawisk należy brać je pod uwagę już na etapie planowania przedsięwzięć związanych z gospodarką wodno-ściekową.

---

³⁰ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu.

9.10. Krajobraz i powierzchnia ziemi

Do poprawy estetyki przestrzeni miejskiej przyczynią się działania dotyczące, m.in. termomodernizacji budynków, powstania elementów błękitno-zielonej infrastruktury a także te związane z rewitalizacją obiektów.

Wśród kierunków działań przewidzianych w Programie znajdują się takie, które będą wiązać się z naruszeniem istniejącej struktury gruntów oraz wprowadzeniem zmian krótkookresowych lub długookresowych w krajobrazie naturalnym, w efekcie czego przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych oraz pozytywnych. Należą do nich:

- budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów użyteczności publicznej.

Zgodnie z celami przyjętymi w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (zalecenia CM/Rec (2008) 3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej) *Każde działanie lub projekt powinien być zgodny ze standardami jakości krajobrazu. W szczególności powinny poprawić jakość krajobrazu, a przynajmniej nie doprowadzić do jej pogorszenia. Wpływ projektów na krajobraz, niezależnie od ich skali, powinien być oceniony, a przepisy i instrumenty odpowiadające tym skutkom powinny być sprecyzowane. Każde działanie lub projekt powinien nie tylko odpowiadać cechom miejsca, ale także być do nich dostosowany.*³¹

Na krajobraz oddziaływać będą głównie działania o charakterze inwestycyjnym. Inwestycje polegające na termomodernizacji obiektów, budowie szlaków komunikacyjnych w obrębie zieleni miejskiej oraz nowych obiektów użyteczności publicznej powodują stałą zmianę w krajobrazie. Rodzaj oddziaływania (pozytywny bądź negatywny) jest uzależniony od lokalizacji danej inwestycji i otaczającego je terenu. Właściwie zaprojektowany i zlokalizowany w przestrzeni nie powinien negatywnie oddziaływać na środowisko. Inwestycje budowlane w sposób trwały wpiszą się w krajobraz, dlatego istotny jest wybór lokalizacji oraz odpowiedniej technologii z zachowaniem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Przebudowa i modernizacja już istniejących obiektów nie będzie powodować negatywnych oddziaływań na krajobraz oraz powierzchnię ziemi, ale będzie prowadzić do poprawy estetyki przestrzeni publicznej.

Oceniono, że wyznaczone w projekcie Programu zadania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i krajobraz. Na terenie gminy brak jest krajobrazów priorytetowych.

---

³¹ źródło: Zalecenia CM/Rec(2008)3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej.

Adaptacja do zmian klimatu

Efektom przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz. Wymagane będzie zintensyfikowane nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych będzie można zaliczyć wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne a także doskonalenie systemu tworzenia i zarządzania rezerwami żywności, materiału siewnego i paszy na wypadek nieurodzaju. Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy również mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK oraz składowisk odpadów.

9.11. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Również pozytywny wpływ na klimat akustyczny będą miały także inwestycje w zakresie rozwoju i modernizacji transportu publicznego. Duże znaczenie w redukcji ponadnormatywnego hałasu będzie miał rozwój systemu ścieżek rowerowych, który spowoduje zmniejszenie ruchu samochodowego.

Oddziaływanie negatywne będzie krótkotrwałe, odwracalne i występujące tylko na terenie prowadzonych prac i w ich najbliższym sąsiedztwie. Prace realizowane w ramach tych zadań będą źródłem hałasu, którego głównym emitorem będzie praca urządzeń mechanicznych. Zadania, których realizacja będzie się wiązać z użyciem ciężkiego sprzętu powinny być prowadzone w dzień, aby nie zakłócać ciszy w porze nocnej. Dla zminimalizowania emisji hałasu i spalin, podczas prac zostaną użyte maszyny w pełni sprawne, które zostaną wykorzystane do prac zgodnych z ich przeznaczeniem i możliwościami, tak aby nie powstały inne zagrożenia, np. dla pracowników i osób postronnych znajdujących się w pobliżu. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i ustąpi z chwilą zakończenia prac.

Negatywne oddziaływanie w postaci promieniowania elektromagnetycznego może nastąpić w ramach pośredniego skutku kierunku działań: Wspieranie przedsięwzięć budowy odnawialnych źródeł energii na omawianym terenie opartych na energii słońca. Dotyczy to linii łączących instalacje z siecią energetyczną. Właściwa lokalizacja oraz zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń może niemal całkowicie wyeliminować narażenie na promieniowanie elektromagnetyczne. Przewidywalne uciążliwości związane z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz dźwiękami wydawanymi podczas pracy takich urządzeń będą marginalne.

Podczas prac ziemnych i montażowych, w sąsiedztwie placu budowy wystąpią potencjalne bezpośrednie i krótkotrwałe uciążliwości w tym: emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza oraz wytwarzanie odpadów. Oceniono je jako krótkoterminowe. Prace związane z budową przedsięwzięć wiązać się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Hałas będzie miał zasięg lokalny. Praca przedsięwzięć przebiega częściowo

w obrębie terenów chronionych akustycznie, zatem mieszkańcy i użytkownicy najbliższej zabudowy odczuwać mogą okresowe uciążliwości związane z realizacją inwestycji. Ewentualne uciążliwości będą minimalizowane poprzez prowadzenie prac w porze dziennej w godz. 6.00-22.00 oraz zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych.

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w gminach, gdzie naturalny krajobraz uległ największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła”. Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów a w efekcie mieć negatywny wpływ na ludzi oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

9.12. Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawania odpadów

Powstawanie dużej ilości odpadów (w szczególności budowlanych) będzie związane z realizacją inwestycji dotyczących budowy nowych obiektów oraz remontów już istniejących. Wszystkie wytworzone odpady na poszczególnych etapach, zostaną zagospodarowane zgodnie z przepisami ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. Odpady będą zbierane selektywnie w wydzielonych i przystosowanych miejscach, w warunkach zabezpieczających przed przedostaniem się do środowiska zanieczyszczeń.

Długofalowy pozytywny trend dotyczący właściwego zagospodarowania odpadów, a także ograniczenia w ich powstawaniu prognozowany jest dzięki wdrażaniu inicjatyw dotyczących edukacji ekologicznej.

9.13. Ryzyko wystąpienia poważnej awarii

Planowane do realizacji przedsięwzięcia ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 nie są zaliczane do obiektów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych wg Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do

zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. 2016, poz. 138).

Ryzyko wystąpienia poważnej awarii podczas realizacji Programu może być związane z poważną awarią w transporcie drogowym, niekontrolowanym wyciekiem przewożonych substancji niebezpiecznych, wyciekiem płynów eksploatacyjnych na skutek usterek technicznych. Ze względu na charakter przedsięwzięć, które nie wiążą się z koniecznością użycia niebezpiecznych substancji ani technologii nie przewiduje się wystąpienia zagrożenia dla środowiska.

10. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że niektóre z przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 mogą negatywnie wpłynąć na środowisko, lecz ryzyko to jest znikome.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są obecnie kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie

przedsięwzięcia wynikające z Programu były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych gminy.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w Programie na poszczególne komponenty środowiska:

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- Na etapie projektowania należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni;
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację;
- Prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód;
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchnicznych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów;
- Ograniczenie uszczelniania zlewni, np. poprzez planowanie rezerw terenu, które ma służyć zapewnieniu możliwości swobodnej infiltracji wód do ziemi;
- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną;
- Na etapie realizacji i funkcjonowania inwestycji należy preferować technologie wodooszczędne;
- Prawidłowe przechowywanie substancji ropopochodnych oraz inne materiałów niebezpiecznych dla środowiska;
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego;
- Właściwe postępowanie z odpadami;
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu;
- Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów;

- Uregulowanie gospodarki wodami opadowymi - oczyszczenie ich oraz możliwość ich retencjonowania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego, należy przy tym brać pod uwagę nie tylko dany obszar, ale i obszar położony niżej w zlewni;
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu (np. korzystanie z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin czy zraszanie materiałów pyłących). Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych;
- Unikanie emisji głównie substancji pyłowych na etapie budowy, rozbudowy czy modernizacji obiektów;
- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb itp.;
- Pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia;
- Zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu;
- Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów;
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej;
- Stosowanie przepisów BHP;
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin;
- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza;
- Ograniczanie stosowania paliw wysokoemisyjnych.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji;
- Stosowanie technologii w jak najmniejszym stopniu wpływającej na środowisko (ograniczającej emisję zanieczyszczeń i hałasu);

- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną;
- Stosowanie wszystkich możliwych środków związanych z ochroną zwierząt podczas prowadzenia prac remontowych i termomodernizacyjnych obiektów (np. zabezpieczanie lub przenoszenie gniazd, pozostawianie otwartych otworów stropodachowych);
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych;
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk do minimum i stosowanie nowych nasadzeń wraz z ich późniejszym utrzymaniem;
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji;
- Stosowanie wszelkich możliwych środków technicznych w celu ochrony zwierząt w trakcie inwestycji liniowych (np. montaż siatek i pojemników w celu ochrony płazów i drobnych ssaków) o ile będzie to konieczne;
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym ptaków, rozrodem płazów, hibernacji nietoperzy i tarła ryb, jeśli na obszarze inwestycji występują;
- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów;
- Uwzględnianie wariantu lokalizacyjnego w sposób zgodny z dokumentami planistycznymi, przepisami i aktami prawnymi obowiązującymi dla poszczególnych form ochrony przyrody, a także biorąc pod uwagę potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych, siedlisk zwierząt i roślin oraz korytarze migracyjne i łączność ekosystemów.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 7:00 a 20:00;
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia;
- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych;

- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu;
- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas;
- Stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas;
- Stosowanie tzw. cichych nawierzchni;
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko;
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów;
- Sprawne przeprowadzenie prac;
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją;
- Dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochronną dostosowanych do wymogów siedliska;
- Zastosowania odpowiednio szerokich pasów zieleni o zróżnicowanej wysokości tak, aby zapewnić maksymalne wartości pochłaniania i odbijania fali akustycznej.

Ochrona krajobrazu

W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania poszczególnych kierunków wsparcia na krajobraz konieczne jest odpowiednie planowanie inwestycji, uwzględniające konieczność wkomponowania planowanych obiektów w istniejący krajobraz.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków, dóbr materialnych

Wszelkie działania mające na celu ochronę obiektów zabytkowych i utrzymanie ich w należytym stanie należy planować i realizować zgodnie z wymogami i uzgodnieniami z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

11. Propozycja działań alternatywnych

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Dla zadań zawartych w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 można zaproponować następujące działania alternatywne:

- zmiana lokalizacji danego działania;
- zmiana technologii realizacji zadania;
- wybór alternatywnych materiałów do realizacji zadania;
- rozważenie różnych wariantów organizacyjnych realizacji zadania i dobór odpowiedniego;
- modyfikacja zakresu zadania, częściowe lub całkowite odstąpienie od realizacji zadania, jeśli decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla danego zdania będzie wskazywać na taką potrzebę.

W przypadku projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033* nie ma możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań ze względu na wysoki stopień ogólności dokumentu. Projekt jest koncepcją rozwoju i przebudowy społecznej, infrastrukturalnej i przestrzennej obszaru gminy, który jako wizja całościowa i spójna pozwoli osiągnąć zamierzone efekty. Dlatego też wprowadzanie na tym etapie rozwiązań alternatywnych zaburzałoby spójność wspomnianej wizji. Należy jednak podkreślić, że istnieją duże możliwości w doborze najlepszych pod względem oddziaływania na środowisko wariantów technologicznych czy organizacyjnych.

Podkreślając charakter dokumentu, o wysokim stopniu ogólności oraz brak możliwości precyzyjnego wskazania działań alternatywnych należy w przypadku wszystkich przedsięwzięć przeanalizować działania alternatywne na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji brak realizacji Programu prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

12. Potencjalne oddziaływanie transgraniczne

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

13. Monitoring, ewaluacja i aktualizacja

Ocenę stanu zaawansowania realizowania Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023- 2033 umożliwi system monitoringu. Jest on prowadzony na wszystkich etapach wdrażania GPR, a swoim zakresem obejmuje wszystkie zaangażowane podmioty (prywatne, społeczne i publiczne). Niniejszy rozdział prezentuje ramy monitoringu, które wpłyną na realizację GPR — zgodnie z regulacjami prawnymi takimi jak ustawa o rewitalizacji. Dzięki przyjęciu takiej metodologii monitoringu, ograniczono obciążenie biurokratyczne dla podmiotów zewnętrznych względem Urzędu Miejskiego w Baborowie

Jednym z podstawowych narzędzi służących do sprawdzania postępu realizacji GPR są wskaźniki realizacji. Dostarczają one informacji dotyczących efektów realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w dokumencie. Należy zwrócić uwagę, że wybór wskaźników koncentrowany jest na ocenie osiągnięcia poszczególnych celów rewitalizacji, a nie produktach poszczególnych przedsięwzięć. Wiąże się to z postrzeganiem interwencji w ramach rewitalizacji jako procesu całościowego, który nie jest prostą sumą realizowanych przedsięwzięć, a ma na celu osiągnięcie zmiany na obszarze objętym rewitalizacją.

W tabeli poniżej przedstawiono zmienne monitoringu kolejnych celów, zgodnych ze wskaźnikami użytymi do delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:

Tabela 30. Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR

Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Źródło danych	Wartość docelowa
Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i rekreacyjnej oraz tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej i organizacji działań na rzecz lokalnej społeczności.			
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	31,2	Powiatowy Urząd Pracy w Głubczycach	spadek
Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	32,9	Ośrodek Pomocy Społecznej w Baborowie	spadek
Cel 2. Rozwój i modernizacja terenów oraz obiektów publicznych, takich jak parki, place zabaw i przestrzenie rekreacyjne, z jednoczesnym zwiększaniem powierzchni biologicznie czynnych, poprawą jakości środowiska oraz bioróżnorodności.			
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	97,1%	BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	wzrost
Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	0,37	Urząd Miejski w Baborowie	wzrost

źródło: opracowanie własne

Należy pamiętać o wytycznych z zakresu monitoringu, które zawiera w sobie ustawa o rewitalizacji:

- Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Burmistrza Gminy Baborów co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.
- Ocena sporządzona przez Burmistrza Gminy Baborów podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.
- W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Burmistrz Gminy Baborów występuje do Rady Miejskiej w Baborowie z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię, o której mowa poprzednim punkcie.
- W przypadku stwierdzenia, iż w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Miejska uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek burmistrza.

Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie się odbywać w cyklach rocznych za pomocą przygotowanych kart projektów. Podmiot odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia rewitalizacyjnego będzie zobligowany do wypełnienia karty projektu, zgodnie z załączonym wzorem:

Tabela 31. Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Nazwa projektu	
Cel ogólny realizacji projektu	
Krótki opis działań	
Realizator (wydział/referat/inne)	
Miejsce realizacji (adres)	
Monitorowane wskaźniki	
Wydatkowane środki finansowe	
Zaawansowanie realizacji/przygotowania do realizacji	
Planowana data zakończenia (oddania do użytku/realizacji) projektu	
Data sporządzenia karty	

źródło: opracowanie własne

Wyżej przedstawiony wzór może podlegać modyfikacjom w uzasadnionych przypadkach (jeśli np. realizowane zadanie tego wymaga lub jest bardziej skomplikowane). Sporządzone karty powinny zostać przekazane do Urzędu Miejskiego w Baborowie. Następnie na ich podstawie zostanie sporządzony raport z realizacji projektów GPR do 31 grudnia danego roku, a ten z kolei zostanie przekazany Komitetowi Rewitalizacji jako źródło wiedzy o bieżących postępach w realizacji GPR.

Zgodnie z wcześniej wymienionymi zapisami Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, której co najmniej raz na 3 lata dokonuje Burmistrz Gminy Baborów. Następnie ocena sporządzona przez Burmistrza podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej. Aktualizacja i modyfikacja programu rewitalizacji jest brana pod uwagę w przypadku pozyskania środków finansowych na realizację przedsięwzięć z listy uzupełniającej lub problemów rzutujących na niską efektywność w realizacji przedsięwzięć na etapie monitorowania. W dokumencie należy przedstawić uzasadnienie zmian i korekt w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych w razie ich wprowadzenia. Uzasadnieniem może być np. dynamika zmian społeczno-gospodarczych lub nieosiągnięcie zakładanych wskaźników. W sytuacji nieosiągnięcia zakładanych wskaźników podczas monitorowania lub braku terminowości realizacji konieczna może okazać się aktualizacja działań Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów. Taka aktualizacja (zmiana) gminnego programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim był on uchwalony.

Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 został przedstawiony w poniższej tabeli. Natomiast okresy realizacji poszczególnych działań rewitalizacyjnych zostały zawarte w opisie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 32. Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

WYSZCZEGÓLNIENIE	OKRES REALIZACJI
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Baborów na lata 2023-2033	2025 r.
Powołanie i rozpoczęcie prac przez Komitet Rewitalizacyjny	2025 r. (w ciągu 3 miesięcy od uchwalenia GPR)
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Baborów	Niewłócznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacyjnego	Od 2025 r. do 2033 r. (przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku)
Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach GPR	Od 2025 r. do 2033 r.
Monitoring	Od 2025 r. do 2033 r. (realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2025 r. do 2033 r. (realizowana w okresach trzyletnich)
Komunikacja społeczna GPR	Od 2025 r. do 2033 r.

źródło: opracowanie własne

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 nie przewiduje się konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów zarządzania. Cały proces wdrażania, monitoringu i ewaluacji będzie realizowany przez pracowników Urzędu Miejskiego w ramach obowiązków służbowych. Komitet Rewitalizacji bierze udział w procesie zarządzania GPR, ale jego praca ma charakter społeczny i doradczy. Praca w ramach Komitetu Rewitalizacyjnego będzie miała

charakter społeczny, nieodpłatny. Z kolei obsługę lokalowo-administracyjną GPR zapewnia Urząd Miejski Baborowie. Natomiast w przypadku ewaluacji dopuszcza się zlecenie opracowania badania ewaluacyjnego podmiotowi zewnętrznemu. Zaangażowanie wyspecjalizowanego podmiotu realizującego tego typu usługi możliwe będzie w przypadku dysponowania wolnymi środkami w budżecie miasta.

14. Podsumowanie i wnioski

- Gminny Program Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 jest zgodny ze strategicznymi dokumentami obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym.
- Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów Programu z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie. Spójność regionalnej polityki ekologicznej ze strategicznymi celami rozwoju powiatów i gmin jest podstawą równoważenia rozwoju w horyzoncie średnio i długookresowym. Dzięki temu Program może stać się skutecznym narzędziem koordynacji działań na rzecz wdrożenia rozwoju zrównoważonego w regionie.
- Program umożliwi identyfikację skutków środowiskowych oraz potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu.
- Projektowany Program określa obszary problemowe i wyzwania w zakresie rozwoju społecznego, gospodarczego oraz ochrony środowiska na omawianym terenie oraz wyznacza cele i kierunki interwencji mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz środowiska.
- W niniejszej prognozie zaproponowano szereg działań ograniczających negatywne oddziaływanie zaplanowanych zadań na środowisko oraz przykłady kompensacji przyrodniczej.
- Podczas podejmowania działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.
- Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego na cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko.

Przy sporządzaniu *Prognozy* zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej.

W projekcie *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033* obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz dokumentów lokalnych. Na ich podstawie wyznaczono cele programu, a także strategię ich realizacji.

W rozdziale 6 Prognozy scharakteryzowano obszar gminy Baborów oraz oceniono istniejący stan środowiska.

W ramach tworzenia dokumentu prowadzona była szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym. Duża część zadań nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033 na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe/długoterminowe, chwilowe/krótkoterminowe, pozytywne, negatywne i neutralne na następujące komponenty środowiska wykorzystując metodę macierzy interakcji:

- Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody;
- Audyt Krajobrazowy Województwa Opolskiego;
- Waloryzacja krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony;
- Różnorodność Biologiczna;
- Ludzie;
- Rośliny;
- Zwierzęta;
- Powietrze;
- Klimat;
- Klimat akustyczny;
- Wody (w tym JCW);
- Powierzchnia ziemi;
- Krajobraz;
- Zasoby naturalne;
- Zabytki i dobra materialne.

W przypadku omawianego regionu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich

rodzaju może zostać nałożony obowiązkiem przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Projekt *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033* jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Do negatywnych oddziaływań na środowisko podczas realizacji inwestycyjnych można zaliczyć:

- zmianę warunków siedliskowych;
- tworzenie barier w migracji zwierząt;
- wycinkę roślinności;
- użycie maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji);
- naruszeniem jego pierwotnego stanu obiektów zabytkowych;
- zajęcie terenów pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych.

Pozytywne skutki realizacji planowanych zadań:

- pozytywny wpływ na bioróżnorodność;
- zapewnienie stabilności siedlisk przyrodniczych;
- mniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód, ziemi i powietrza;
- poprawa stanu środowiska i jego elementów, w perspektywie długoterminowej;
- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania podtopień;
- minimalizacja zużycia zasobów naturalnych.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w *Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033* powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W kolejnych rozdziałach omówione zostały oddziaływania transgraniczne oraz rozwiązania alternatywne. W przypadku projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033*, rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Programu. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także stanu środowiska na terenie gmin i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033* nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033* na wybrane elementy środowiska oddziaływania w formie opisowej zawarto w rozdziale 9 Przeanalizowano: przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, ludzi, powietrze atmosferyczne, klimat, zabytki oraz dobra materialne, zasoby naturalne, wody, krajobraz i powierzchnię ziemi, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.

Kolejnym etapem przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko była analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Zgodnie z Art. 51, ust.

2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.) przedstawiono rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko wskazano brak możliwości wystąpienia oddziaływania transgranicznego w związku z charakterem planowanych prac oraz ich lokalną skalą.

16. Zestawienie tabel i rysunków

Spis tabel

Tabela 1. Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowymi	10
Tabela 2. Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym	12
Tabela 3. Komplementarność z dokumentami w skali mikro	16
Tabela 4. Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Baborów	18
Tabela 5. Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Baborów	18
Tabela 6 Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza.....	28
Tabela 7 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.....	31
Tabela 8. Stężenie zanieczyszczeń powietrza w 2024 roku na terenie gminy Baborów	32
Tabela 9. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu	40
Tabela 10. Lokalizacja i wyniki pomiarów monitoringowych PEM na terenie gminy Baborów.....	42
Tabela 11 Ogólna charakterystyka gleb zgodnie z wynikami pomiarów z 2020 roku w punkcie pomiarowym 319	43
Tabela 12. Powierzchnia przykładowych klasoużytków gminy Baborów	44
Tabela 13 Jednolite Części Wód Powierzchniowych w zasięgu, których leży Gmina Baborów	46
Tabela 14 Ocena stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Baborów	48
Tabela 15. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży Gmina Baborów	49
Tabela 16 Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne wraz z celami środowiskowymi, znajdujące się na terenie gminy Baborów	51
Tabela 17 Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Baborów.....	56
Tabela 18 Kompleksowa ocena stanu JCWPd.....	58
Tabela 19 Charakterystyka GZWP znajdujących się na terenie gminy Baborów.....	59
Tabela 20 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Baborów w latach 2021-2024.....	68
Tabela 21 Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Baborów w latach 2021-2024.....	68
Tabela 22 Zestawienie liczby przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych w latach 2021-2024 na terenie gminy Baborów	70
Tabela 23. Charakterystyka obszaru chronionego krajobrazu Wronin - Maciowakrze leżącego na terenie gminy Baborów ..	72
Tabela 24. Charakterystyka zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Dolina Złotnika leżącego na terenie gminy Baborów.....	72
Tabela 25 Charakterystyka pomnika przyrody leżącego na terenie gminy Baborów	73
Tabela 26 Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie gminy Baborów	81
Tabela 27 Najważniejsze problemy w ostatnich latach na terenie gminy Baborów w zakresie poszczególnych komponentów środowiska.	83
Tabela 28 Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033	85
Tabela 29 Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Baborów na lata 2023-2033.....	94
Tabela 30. Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR	132
Tabela 31. Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	133
Tabela 32. Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	134

Spis rysunków

Rysunek 1. Granice gminy Baborów wraz z sąsiednimi jednostkami administracyjnymi	25
Rysunek 2 Obręby ewidencyjne należące do gminy Baborów	26
Rysunek 3. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2022-2024 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy opolskiej	29
Rysunek 4 Strefy energetyczne warunków wiatrowych.....	34
Rysunek 5 Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu.....	36
Rysunek 6 Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski.....	37
Rysunek 7 Mapa nasłonecznienia Polski.....	37
Rysunek 8 Rzeki na terenie gminy Baborów	45
Rysunek 9. Zlewnie JCWP na tle gminy Baborów.	46
Rysunek 10 Lokalizacja JCWPd w zasięgu których leży Gmina Baborów	55
Rysunek 11 Lokalizacja GZWP w zasięgu których leży Gmina Baborów	60
Rysunek 12 Mapa zagrożenia powodziowego gminy Baborów.....	62
Rysunek 13 Mapa zagrożenia powodziowego gminy Baborów.....	63
Rysunek 14 Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie gminy Baborów.....	65
Rysunek 15 Zagrożenie suszą rolniczą na terenie gminy Baborów.....	65
Rysunek 16 Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie gminy Baborów	66
Rysunek 17 Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie gminy Baborów	66
Rysunek 18 Łączne zagrożenie suszą na terenie gminy Baborów.....	67
Rysunek 19. Charakterystyka aglomeracji Baborów	69
Rysunek 20 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Baborów	71
Rysunek 21. Tereny o walorach fizjonomicznych na tle granic gminy Baborów.....	73
Rysunek 22. Rozmieszczenie stwierdzonych siedlisk przyrodniczych na terenie gminy Baborów.....	75
Rysunek 23 Stanowiska i siedliska chronionych gatunków zwierząt na terenie gminy Baborów	79
Rysunek 24. Przebieg korytarzy ekologicznych na tle gminy Baborów.....	80
Rysunek 25. Tereny leśne i zadrzewione na tle gminy Baborów.....	82
Rysunek 26. Tereny leśne i zadrzewione z uwzględnieniem składu drzewostanu na tle gminy Baborów.....	82
Rysunek 27. Rozmieszczenie gatunków chronionych oraz siedlisk przyrodniczych o znaczeniu europejskim na terenie gminy Baborów	110